

T.C

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**FARKLI BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENLERİNE VE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE
YÖNELİK ALGILARININ METAFORİK ANALİZİ**

Samed YENİÇERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERZİNCAN

2019

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

FARKLI BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENLERİNE VE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE
YÖNELİK ALGILARININ METAFORİK ANALİZİ

Samed YENİÇERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Yakup KOÇ

ERZİNCAN
2019

TEZ KABUL SAYFASI

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans programında öğrenci Samed YENİÇERİ tarafından Doç. Dr. Yakup KOÇ danışmanlığında hazırlanan "Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerine ve Beden Eğitimi ve Spor Derslerine Yönelik Algılarının Metaforik Analizi" başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 29.08.2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

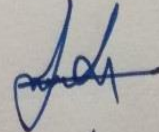
Unvan Adı Soyadı

İmza

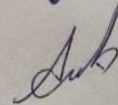
Jüri Başkanı Doç. Dr. Yakup KOÇ

Üye Doç. Dr. Erdoğan TOZOĞLU

Üye Dr. Öğr. Üyesi Anıl TÜRKELİ

TEZ BEYANI

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uygunluğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezin içerdiği yenilik ve sonuçların başka bir yerden alınmadığını, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Samed YENİÇERİ

TESEKKÜR

Çalışmamın her aşamasında bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşıp yol gösteren, her koşulda bana destek olan, akademik ve ahlaki açıdan kendime örnek aldığım değerli danışmanın Doç. Dr. Yakup KOÇ' a,

Tezimin iyileştirilmesinde katkıları olan Doç. Dr. Erdoğan TOZOĞLU ve Dr. Öğr. Üyesi Anıl TÜRKELİ' ye

Veri toplama sürecinde bana destek olan Murat ARAZ, Ersin YILDIZ, Ömer Faruk AKPINAR ve Muhammed BABACAN' a,

Araştırma kapsamında metafor çalışma kağıtlarını dolduran bütün öğretmenlerimize,

Hayatımın her aşamasında olduğu gibi tez sürecinde de maddi ve manevi destekleriyle yanımda olan aileme teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
TEZ KABUL SAYFASI	Error! Bookmark not defined.
TEZ BEYANI.....	ii
TESEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vii
TABLolar	viii
ÖZET	x
ABSTRACT.....	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi.....	4
1.1.1. Araştırmanın Alt Problemleri.....	4
1.2. Araştırmanın Amacı:	4
1.3. Araştırmanın Önemi:.....	4
1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	6
2. GENEL BİLGİLER.....	7
2.1. Öğretmen	7
2.1.1. İdeal Bir Öğretmende Bulunması Gereken Genel Özellikler	8
2.2. Beden Eğitimi ve Spor	9
2.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	11
2.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Görevleri	12
2.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Nitelikleri	14
2.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersi	15
2.4.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amaçları.....	17
2.4.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Temel Sorunları ve Çözüm Yolları....	19
2.5. Metafor	23
2.5.1. Metaforun Temel İşlevleri.....	25
2.5.2. Eğitim Alanında Metafor ile İlgili Araştırmalar	27
3. MATERYAL VE METOD	37

3.1. Araştırmanın Modeli	37
3.2. Araştırma Grubu	37
3.3. Verilerin Toplanması.....	39
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	40
3.4.1. Adlandırma Aşaması:	40
3.4.2. Tasnif Etme (Eleme ve Arıtma) Aşaması:	40
3.4.3. Kategori Geliştirme Aşaması:	40
3.4.4. Güvenirliği Sağlama Aşaması:.....	41
3.4.5. Verileri Bilgisayar Ortamına Aktarma Aşaması:	42
4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	43
4.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan Metaforlar	43
4.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine Yönelik Oluşturulan Kavramsal Metafor Kategorileri.....	49
4.2.1. Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni... 49	
4.2.2. Rehber Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	52
4.2.3. Öğretici Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni.....	55
4.2.4. Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	58
4.2.5. Kâşif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni.....	60
4.2.6. Nesnelere İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	62
4.2.7. Sportif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni.....	63
4.2.8. Disiplin Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	65
4.2.9. Arkadaş Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	66
4.2.10. Bilgi Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	67
4.2.11. Güç ve Dayanıklılık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni.....	68
4.2.12. Sevgi Unsuru Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni.....	70
4.2.13. Tabiatla İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	71
4.2.14. Rahatlık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni.....	72
4.2.15. Zaman Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni.....	73
4.2.16. Olumsuz Davranış Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni.....	74
4.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforlar	77

4.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Kavramsal Metafor Kategorileri	83
4.4.1. Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	83
4.4.2. Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	88
4.4.3. Sevgi İfadeleriyle Beden Eğitimi ve Spor Dersi.....	91
4.4.4. Nesnelere İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	93
4.4.5. Tabiatla İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi.....	94
4.4.6. Eğlence Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi.....	96
4.4.7. Bedenin Dinlenmesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	98
4.4.8. Güç ve Dayanıklılık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	99
4.4.9. Kâşif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	100
4.4.10. Öğretici Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	100
4.4.11. Yaşam Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi.....	101
4.4.12. Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	102
4.4.13. Yeterince Değer Verilmeyen Beden Eğitimi ve Spor Dersi.....	103
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	105
KAYNAKLAR	110
EKLER	120
EK 1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	120
EK 2. METAFOR ÇALIŞMA KÂĞIDI.....	121
EK 3. ETİK KURUL KARARI	122
EK 4. İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA İZİNİ	123
ÖZGEÇMİŞ	124

KISALTMALAR

% : Yüzde

Ark. : Arkadaşları

F. : Frekans

Vb. : Ve benzeri

YÖK : Yüksek Öğretim Kurumu

E : Erkek

K : Kadın

TABLOLAR

Tablo No	Sayfa No
Tablo 1.1. Katılımcıların Demografik Bilgileri	38
Tablo 2.1. Araştırmanın Yapıldığı Okulların Frekans Analizi	39
Tablo 3.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan Metaforlar	43
Tablo 3.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan Metaforlar (Tablo 3.1. Devamı).....	44
Tablo 3.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan Metaforlar (Tablo 3.1. ve 3.2. Devamı).....	45
Tablo 4.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan (Olumlu-Olumsuz) Metaforların Frekans Analizi	46
Tablo 5.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Kavramına Yönelik Oluşturulan Metaforların Kategorileri.....	47
Tablo 5.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Kavramına Yönelik Oluşturulan Metaforların Kategorileri (Tablo 5.1. Devamı)	48
Tablo 6.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforlar.....	77
Tablo 6.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforlar (Tablo 6.1. Devamı)	78
Tablo 6.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforlar (Tablo 6.1. ve 6.2. Devamı).....	79
Tablo 7.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan (Olumlu-Olumsuz) Metaforların Frekans Analizi.....	80

Tablo 8.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforların Kategorileri	81
Tablo 8.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforların Kategorileri (Tablo 8.1. Devamı)	82

ÖZET

Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine ve Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Algılarının Metaforik Analizi

Giriş ve Amaç: Bu çalışmanın amacı, farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik algılarını ortaya çıkarmaktır.

Materyal Metot: Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji (olgu bilim) kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında İstanbul'a bağlı Başakşehir, Avcılar, Küçükçekmece ve Esenyurt ilçelerindeki liselerde görev yapan 346 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma verileri öğretmenlerin “Beden eğitimi öğretmeni gibidir. Çünkü” ve “Beden eğitimi ve spor dersi gibidir. Çünkü” cümlelerini tamamlamaları ile elde edilmiştir. Verilerin analizi “adlandırma, tasnif etme, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliği sağlama ve verileri bilgisayar ortamına aktarma” aşamalarından oluşmuştur.

Bulgular ve Sonuç: Çalışmaya katılan toplam 346 öğretmen, beden eğitimi öğretmeni için 215, beden eğitimi ve spor dersi için 191 farklı metafor üretmişlerdir. Araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmeni için (336, % 97.11), beden eğitimi ve spor dersi için (338, % 97.69) oranında olumlu yönde metafor üretilirken, beden eğitimi ve spor öğretmeni için (10, %2.89), beden eğitimi ve spor dersi için (8, %2.31) oranında olumsuz yönde metafor üretilmiştir. Kullanım sayılarına göre sırasıyla beden eğitimi öğretmeni için “arkadaş (9), demir (7), doktor (7), ağaç (6), güneş (6), ışık (6)”; beden eğitimi ve spor dersi için “terapi (23), ilaç (18), nefes (16), hayat (11), su (11)” metaforları kullanılmıştır. Üretilen metaforların ait olduğu kavramsal kategoriler incelendiğinde öğretmenlerin beden eğitimi öğretmenleri için en çok “Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi Öğretmeni (f=57, %16.47)”, “Rehber Olarak Beden Eğitimi Öğretmeni (f=46, %13.29)”, “Öğretici Olarak Beden Eğitimi Öğretmeni (f=41, % 11.85)” kategorilerine ait metaforlar üretirken, Beden Eğitimi ve Spor Dersi için en çok “Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi (f= 148, % 42.77)”, “Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi (f=48, % 13.87)”, “Tabiatla İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi (f=35, % 10.12)” kategorilerine ait metaforlar ürettikleri belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, Beden Eğitimi ve Spor Dersi, Metafor

ABSTRACT

Metaphoric Analysis of Perceptions of Different Branch Teachers Towards Physical Education and Sports Teachers and Physical Education and Sports Course

Introduction and Aim: The aim of this study is to reveal the perceptions of different branch teachers on physical education and sports (P.E.S.) teachers and physical education and sports (P.E.S) course.

Material and Method: In this study, one of the qualitative research designs, phenomenology, has been used. The study group consists of 346 teachers working in the high schools of Başakşehir, Avcılar, Küçükçekmece and Esenyurt districts of İstanbul in the 2018-2019 academic year. Research data has been obtained from the completion of the sentences such as; “P.E.S. teacher is like..... Because.....” and “P.E.S. course is like Because.....” The analysis of the data is composed of naming, classification, category development, ensuring validity and reliability and transferring data to computer.

Findings and Conclusions: A total of 346 teachers generated 215 different metaphors for P.E,S teachers and 191 for P.E.S. course. In the research, positive metaphors were produced for physical education and sports teachers (336, 97.11%), physical education and sports (338, 97.69%), while negative metaphors were produced for physical education and sports teachers (10, 2.89), (8, 2.31%). According to the number of usage, below are the metaphors used respectively for physical education teachers: friend (9), iron (7), doctor (7), tree (6), sun (6), light (6). Teachers have used the following metaphors for physical education and sports respectively; therapy (23), medicine (18), breathing (16), life (11), water (11). When the conceptual categories belonging to the metaphors generated are examined, teachers have generated metaphors for P.E.S. teachers mostly belonging to the categories below: P.E. teacher as A Health and Peace Source (f=57, % 16.47), P.E.S. teacher as a guide (f=46, % 13.29), P.E.S. Teacher as An Instructor (f=41, % 11.85). They generated metaphors for P.E.S. course mostly on the following categories: P.E.S. course as a health and peace source (f=148, % 42.77), P.E.S. course as an expression of values and emotions (f= 48, % 13.87), P.E.S. course in relation with nature (f= 35, % 10.12)

Keywords: Physical Education and Sports Teacher, Physical Education and Sports Course, Metaphor

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze insanın, toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbirleriyle sağlam ilişkilerinin olması, insan haklarına saygılı ve dürüst olmaları, bunun yanında bedenen, ruhen ve zihnen sağlıklı olabilmesi ancak iyi alınmış eğitim ve sporla mümkündür. Eğitim en genel anlamıyla önceden belirlenmiş esaslara göre kişinin davranışlarında kendi yaşantısı ile kasıtlı olarak belli amaçlara göre istendik davranış değişikliği geliştirme, bilgi, beceri ve tutum kazandırma sürecidir (1, 2, 3). Spor ise belirli kurallar çerçevesinde yapılan ve yarışmayı esas alan bir uygulama alanıdır (4). Hiç şüphesiz ki bireyler spor yaparak hayat boyu gerekli olacak kazanımlar elde edecektir. Bireyler spor yaparak formda kalmanın ve sağlıklı olmanın önemini, baskıyı yönetebilme, hedef belirleyebilme ve hedefe ulaşılabilme, lider olabilme, takım olarak çalışmanın önemi, zaman yönetimi, asla pes etmeme, çok çalışmanın önemi, başarıdan ve başarısızlıktan ders çıkarma, saygı ve değer kavramlarının ne demek olduğu, sıkıntıların üstesinden nasıl gelinebileceği gibi birçok hayat dersini de öğrenmiş olacaktır. Bu kazanımların oluşabilmesi için özellikle beden eğitimi ve spor derslerinde, beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni, öğretmenlik mesleğinin önemini bilen, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, Türk Milli Eğitim sisteminin amacına hizmet edecek bilimsel düzeyde ve ahlaki değerler çerçevesinde ders veren, siyasi propaganda yapmayan, insan haklarına saygılı, fanatik düşünceleri olmayan, özgür düşünen ve konuşan, doğru ve dürüst davranan kişidir (5). Beden eğitimi ve spor öğretmenin nitelikleri arasında; konu alanı bilgisine sahip, sporun bilimsel, felsefi ve ahlaki temellerini bilen, hareket analiz ve çözümlene yapabilen, organizasyon ve

iletişim becerisine sahip, istekli, karşılıklı ilişki ve saygıyı benimseyen, mesleki dürüstlük ve etik davranışa sahip, sağlıklı yaşam düzenine sahip, bireyin gelişimsel özelliklerini analiz eden, öğretme öğrenme sürecini örgütleyen nitelikler vardır (6).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bu nitelikleri çok iyi özümsemesi gerekmektedir. Çünkü 2019 itibarıyla beden eğitimi ve spor öğretmenleri öğrenim gören yaklaşık 18 milyon öğrencinin büyük bir bölümüyle okullarda birebir iletişim halindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenin ülke sporunun farklı alanlarına yönlendirebileceği öğrenci sayısı dikkate alındığında bu hususun önemi daha da artmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri bu öğrenci grubunu sporun içine rahatlıkla çekebilecek ve onları yeteneklerine göre kulüp çalışmalarına yönlendirebilecektir. Bu yeteneklerin ortaya çıkarılması da ancak okullarda öğrencilerin aktif olarak spor yapabildiği beden eğitimi ve spor dersleriyle mümkündür.

Eğitimin nitelikli insan gücü yetiştirme amacını gerçekleştirmesinde beden eğitimi ve spor dersleri büyük bir öneme sahiptir. Eğitimin bu yönü ile doğrudan bağlantılı olan beden eğitimi ve spor dersleri, öğrencilerin sosyalleşmesine katkı sağlamakta ve çocuğa takım arkadaşları ile iletişim kurma, rakibe saygı gösterme, kazananı tebrik etme, kaybetmeyi kabullenme ve gerektiğinde öz eleştiri yapabilme gibi özellikler kazandırmaktadır (7). Ülkemizde beden eğitimi ve spor dersleri ilkokullarda oyun ve fiziki etkinlikler adı altında verilirken, ortaokul ve lisede ise beden eğitimi ve spor dersi adı altında verilmektedir. (8) göre, beden eğitimi ve spor ders amaçları değerlendirildiği zaman temel amacın sadece öğrencilerin bedensel gelişimlerini desteklemekten ibaret olmadığı görülmektedir. Çünkü beden eğitimi ve spor dersleri ile öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal açıdan da gelişimlerinin

desteklenmesi amaçlanmaktadır (8). Beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilerin sağlıkla ilişkili yaşam kalitelerini arttırmayı amaçlayan bir ders olma özelliğini taşımaktadır (9). Bu da beden eğitimi ve spor dersinin bir lüks olmadığını; aksine bu derse ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bedensel yönden sağlıklı olan birey, ben duygusu yerine biz duygusunu geliştirerek takım ruhunu kazanır. Toplumumuzun beden, ruhen ve zihnen gelişiminde önemli bir yere sahip olan beden eğitimi ve spor dersinden istenilen düzeyde verim elde edebilmek için kendini iyi yetiştirmiş, yeterli düzeyde donanıma sahip, insanlar tarafından gerekli ve faydalı bulunan beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ihtiyacı vardır.

İnsanlar çevrelerinde gerçekleşen olayları birbirlerinden farklı olarak algılamaktadır. Bu farklı algılamalara bağlı olarak bireylerin zihinlerinde anlamlandırmalar ve benzetmeler de farklılaşmaktadır (10). Bu benzetmeler de metaforlar aracılığıyla açığa çıkmaktadır. Metaforlar, bireylerin yaşadıkları hayatı, çevreyi, olayları, insanları ve nesnelere nasıl gördükleri; farklı benzetmeler kullanarak olayları açıklamaya çalışmada kullanılan bir araç olduğu düşünülmektedir (11). Bir resim bir kelimeye bedelse, bir metaforun bir milyon kelimeye bedel olduğu vurgulanmaktadır. Metaforlar öğretmenlerin kendi uygulamalarını anlama ve açıklama gücünü etkili bir şekilde ortaya koymaktadır (12). Metaforlar insanın dünyayı nasıl algıladığının, nesnelere, olaylar, hareketler vb. hakkında ne düşündüklerinin açık ifadesidir. Metafor klasik görüşte bir söz sanatı, modern görüşte kavramsal sistemin bir parçası olarak, dilin ve düşüncenin vazgeçilmez esasıdır. Sözcüğün kendi anlamı dışında kullanılması, gerçek anlam ile kastedilen yeni anlam arasında çağrışımın bulunması metaforu oluşturmaktadır (13). Buradan yola çıkarak farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve

beden eğitimi ve spor dersine yönelik algılarının önemini belirlemede metafor bir araç olarak kullanılabilir. Bu çalışmada, farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik algılarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi

Liselerde eğitim veren farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik oluşturdukları metaforlar nelerdir?

1.1.1. Araştırmanın Alt Problemleri

Araştırmada problem cümlesi dikkate alınarak şu sorulara yanıt aranmıştır:

1) Farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmeni kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar nelerdir?

2) Farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersi kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar nelerdir?

3) Beden eğitimi ve spor öğretmeni kavramına yönelik oluşturulan metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanabilir?

4) Beden eğitimi ve spor dersi kavramına yönelik oluşturulan metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanabilir?

1.2. Araştırmanın Amacı:

Araştırmanın amacı, farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik algılarını ortaya çıkarmaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi:

Genel eğitimin tamamlayıcısı olan beden eğitimi aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Başka bir deyişle beden eğitimi öğrencilerin gelişim özellikleri göz

önünde bulundurulurken onların, birey ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken; milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araçtır (14).

Beden eğitimi ve spor, insanın bedensel, zihinsel ve ruhsal eğitimine doğrudan pozitif etkide bulunurken, bireyin kendini tanımasına ve tanıtmasına, toplumda yer almasına yardım eder (15). Çünkü bu tür faaliyetlerin gerçekleşebilmesinde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin etkisi çok fazladır.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni ve beden eğitimi ve spor dersi metaforik algıları diğer branş öğretmenleri tarafından merak edilen bir konudur. Bu konuda öğretmenlerin görüşleri üzerine yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Metafor, kavramlar arasında ilişki kuran ve bunları birbirine bağlayan, sembolik bir dil yapısı ve olayların oluşumu, işleyişi hakkında fikirlerimizi yapılandıran ve kontrol eden zihinsel araçlardan biri olarak kabul edilmektedir (16, 17).

Bu çalışmada, liselerde görev yapan farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik algıları, metaforik yöntemle elde edilmeye çalışılmıştır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Bu çalışmada:

- Öğretmenlere uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formunun samimiyetle cevaplandırıldığı,
- Yapılan istatistiksel işlemlerin geçerli ve güvenilir olduğu,
- Çalışma grubunun araştırma için yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, İstanbul'da liselerde görev yapan farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik algılarını, yarı yapılandırılmış anket formu aracılığıyla ifade ettikleri görüşlerle sınırlıdır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Öğretmen

Eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik yönde değişme meydana getirme sürecidir (18). Bireylerde amaçlı, istendik davranışların oluşturulması, hedeflerin bilimsel olarak ortaya konması nitelikli bir eğitim sistemi ile mümkündür (19). Eğitim sisteminin iyi işlenmesi ve istenilen özelliklerde bireylerin yetiştirilmesi, öncelikle nitelikli öğretmenlere bağlıdır (20). Bu nedenle eğitimi anlamlı kılan ve işlevsel hale getiren temel unsurlardan biri de öğretmendir (21).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. Maddesine göre, öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler (22). Bu yükümlülüklerini de bir plan program dahilinde, eğitimini almış olduğu konuda, kendisine tahsis edilmiş olan öğretim araç gereçlerini kullanarak, devletin belirlemiş olduğu ilkeler çerçevesinde öğretim hizmetini yerine getirmektedir (22).

Öğretmen, öğrencilere kazandırılmak istenen davranışlar ve aktarılmak istenen bilgileri öğrencilere vermekte ilk sorumlu ve öğretim faaliyeti içerisinde kılavuz konumundadır. Öğretmen öğrencinin davranışını değişip değişmediği, bu davranışları kazanıp kazanmadığı konusunda değerlendirmeler yaparak öğretimin amacına ulaşmasını sağlamaktadır. Bu yönüyle öğretmen, hem mesleğinin bir gerekliliği olarak öğrencilerin bilgilerini arttırmakla görevli olan kişi, hem de öğrencilerin kişiliklerini etkileyip, onları olumlu yönlendiren, öğrencilerin öğrenme tutumlarını pozitif çeviren kişi konumundadır (23). Öğretmen bir toplumun, bir

milletin yarınlarını en iyi şekilde hazırlama bilincini ve niteliklerini kendinde taşımalıdır. İyi bir öğretmenin nitelikleri, öğretim yöntem ve tekniklerini etkili ve verimli kullanma, olumlu kişilik özellikleri, iyi bir sınıf ortamı oluşturma, yerinde ve zamanında doğru kararlar verme, alanında yeterli bilgi birikimine sahip olma olarak sıralanmaktadır (24).

Toplumumuzda saygıdeğer bir yere sahip olan öğretmenler için birçok tanım yapılmıştır:

Öğretmen, insan davranışının mimarı, insan mühendisi, insanın kişiliğini biçimlendiren bir sanatkâr olarak tanımlanmaktadır (25).

Öğretmen; Yapılan araştırmalar ile kendini geliştiren, devletin eğitim politikasını uygulamaya koyan, uygulama sonuçları ile bu politikayı etkileyen, eğitimde uzmanlık çalışmalarından ve araştırmalardan yararlanan, ancak aynı zamanda bu çalışmalara problem sağlayan önemli bir kişidir (26).

Öğretmen “Resmî veya özel bir eğitim kurumunda çocukların ve gençlerin öğrenme yaşantılarına rehberlik etmek veya yön vermekle görevlendirilmiş ve bu amaçla yetiştirilmiş kimselere” denir (27).

Öğretmen, özel ya da resmi eğitim kurumlarında, önceden belirlenmiş olan eğitim öğretim amaçları çerçevesinde hazırlanmış olan konuları öğrencilere rehberlik ederek aktaran kişidir. (28).

2.1.1. İdeal Bir Öğretmende Bulunması Gereken Genel Özellikler

(29) bir öğretmende bulunması gereken bazı özellikleri şöyle sıralamıştır:

Öğretmen;

- Ana dilini iyi kullanan, etkili iletişim becerilerine sahip,
- Öğrencilere karşı güvenilir, saygılı ve dürüst,

- Öğrencilere karşı objektif,
- Öğrencileri takdir eden, gerektiği zaman ödüllendiren,
- Öğrencilerin beklenti ve gereksinimlerini dikkate alarak görevini icra eden,
- Eğitimle ilgili sorunları bilimsel yöntemle araştırabilen,
- Üretici, esnek ve problem çözücü,
- Entelektüel yönü gelişmiş (okuyan, araştıran, sorgulayan),
- Sabırlı ve duygularını kontrol altında tutabilen,
- Bireysel farklılıkları dikkate alan,
- Öğrencileri motive eden ve öğrenmeyi kolaylaştıran,
- Öğretim ve öğrenmeyle ilgili süreç ve yöntemleri bilen,
- Değişme, yenilik ve gelişmeye açık, kendini sürekli yenileyen,
- Eğitim teknolojisindeki gelişmeleri yakından izleyen,
- Öğrencileri hayata ve üst öğrenime hazırlayan,
- Yeni değerler geliştirilmesine öncülük eden biri olması beklenmektedir.

2.2. Beden Eğitimi ve Spor

Eski çağlarda sağlıklı olmak, avlanmak ve savaşmak için gerekli olan kondisyon spor yapılarak sağlanmaktadır. Roma, Eski Yunan, Çin, Mezopotamya, Babil, Sümer, Suriye, Hindistan ve İran sportif etkinlikler bakımından en çok göze çarpan uygarlıklardı. Olimpik sporun M.S. 395 yılında yasaklanmasından sonra, 15.yüzyılda Avrupa'da orta sınıfın verdiği mücadele ile yolu tekrar açılmaya başlamıştır. Rönesans ve reform hareketleri ise sporun yeniden etkili şekilde gündeme gelmesini sağlamıştır. Daha sonra spor İtalya'dan Avrupa'ya yayılmış ve laikleştirilmiştir. Zamanla, egemen sınıflar tribüne çekilmiş ve spor mesleği ortaya çıkmıştır. A.B.D. ve Fransa'daki gelişmeler ile sanayi devrimi de buna etkindir.

Yeni Çağdan önce İtalya'da, sonra Almanya, Fransa ve İspanya'da spor okullara girmiş ve yeni araç-gereçle yapılmaya başlanmıştır. 14-15. yüzyıllarda İngiltere Kralı Edward spor karşılaşmalarına kural getiren ilk yönetici sıfatını kazanmıştır. Fransa'da 14. Lui zamanında spor derli toplu yapılmaya başlanmıştır. 1723'te Bozdow adlı bir papaz Almanya'da sporun yeniden başlamasına önyak olmuştur. İngiltere, Fransa ve Almanya'yı takiben 17. ve 18. yüzyılda İsveç'te jimnastik yaygınlaşmıştır. 18. yüzyılın başlarında ise günümüzde yapılan sportif etkinliklerin ilk modellerini bulmaktayız. Sportif etkinlikler öncelikle Almanya, Fransa, İngiltere ve ABD'de spor kulüplerinin yanında, özellikle eğitim kurumlarında ulusal bilince sahip, daha başarılı bireyler yetiştirmenin yollarından biri olarak düşünülmüş ve spor etkinlikleri bir hayli desteklenmiştir. 1860'lardan sonra ise spor profesyonelleşmeye başlamıştır (30).

Türkiye Cumhuriyetinde ise sporun gelişimine bakıldığında öncelikle Meşrutiyet dönemlerinin incelenmesi gerekmektedir. Meşrutiyetteki en önemli gelişme, İstanbul'da spor kulüplerinin açılmasıdır. Bunlar; Beşiktaş, Altınordu, Galatasaray, Fenerbahçe, Süleymaniye, Vefa, Beykoz, Nişantaşı, Türkgücü ve Anadoluhisarı'dır. İstanbul'daki gelişmelerin yanında, İzmir'de Altay, Ankara'da İdman Birliği kurulmuştur (30).

Ayrıca, İsveç'te eğitim gören Selim Sırrı Tarcan 1911'de Maarif Mektepleri Umum Müfettişliğine tayin edilmiş ve bu dönemden sonra okullara spor dersi koyma çalışmaları başlamıştır. Selim Sırrı Tarcan Türkiye'de çağdaş anlamdaki ilk spor hareketini geliştirmiş ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin Türkiye temsilcisi olmuştur (30).

2.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Türkiye’de 1982 yılında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) kanunu ile üniversiteler bünyesine alınan spor akademileri ve eğitim enstitüleri 1992 yılından itibaren beden eğitimi ve spor yüksekokullarına dönüştürülmüştür. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri eğitim fakülteleri ve spor bilimleri fakültelerinde yetiştirilmektedir. 4 yıllık lisans öğrenimi boyunca öğretmen adayları teorik ve uygulamalı olmak üzere alan bilgisi, öğretmenlik formasyon bilgisi ve genel kültür bilgisi kapsamında birçok ders almaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği eğitiminde mekânsal, kişisel ve içerik açısından üç bilimsel olgunun yer alması gerektiği kabul edilmektedir (31):

1. Sportif uygulamaya yönelik becerilerin iletilmesinde ve öğretilmesinde; öğrencilerin psikomotor yeteneklerinin iyileştirilmesinde metodik sıranın öğrenilmesi.
2. Farklı spor bilim disiplininde bilim-teorik bilgi iletimi.
3. Okullarda uygulamaya yönelik çalışmalar.

Milli Eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek için kişiyi en üst düzeyde yetiştirmek, milletimize ve insanlığa yararlı, iyi ve verimli yurttaşlar haline getirmenin öğretmenlerin milli görevi olduğu bilinen bir gerçektir (32). Beden eğitimi ve spor öğretmeni, öğretmenlik mesleğinin önemini bilen, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, Türk Milli Eğitim sisteminin amacına hizmet edecek bilimsel düzeyde ve ahlaki değerler çerçevesinde ders veren, siyasi propaganda yapmayan, insan haklarına saygılı, fanatik düşünceleri olmayan, özgür düşünen ve konuşan, doğru ve dürüst davranan kişidir (5). Beden eğitimi ve spor öğretmeni, öğrenci gelişimini sağlamak için ona komuta etmemekte, emir vermemekte; rehberlik

etmekte, öğrencinin vücudunu tanıması ve çevreye uyum sağlaması için caba sarf etmektedir (33).

Beden eğitimi ve spor, milli eğitimin temel ilkeleri doğrultusunda, bireyin beden, ruh fikir ve zihin gelişimini sağlama amacını taşımaktadır. İnsanların toplumsal kuralların dışına çıkmadan yaşamını sürdürmesi, birbiri ile olan bağlarının geliştirilmesi, yardımlaşmayı seven, diğer bireylerin hakkına saygı gösteren, dürüst davranan bir birey olabilmesi, zeki olabilmesi, ancak ruhsal ve bedensel anlamda sağlıklı bir birey olmasıyla ve sağlıklı iletişim kurmasıyla sağlanabilir. (14). Beden eğitimi ve spor öğretmeni öğrenciler ile daha yakın iletişim kurabilme ve öğrencileri etkileme gücüne sahiptir. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri öğrencinin toplum içinde kendisini göstermesine, yeteneğini ve becerisini sergilemesine yardımcı olurlar. Aldıkları eğitimden ve dersin yapısından dolayı öğrencilerle iyi bir iletişim kuran, onlara sorun çözümünde yardımcı olan, arkadaş gibi davranan, ilgi çekici ve neşeli ders anlatan, hoş görülü, anlayışlı ve güven verici (34) , (35) öğrencinin en çok izlediği, sevdiği, yakın bulunduğu öğretmendir. Çünkü (36) öğrenciler daima sorunlarını rahatlıkla anlatabileceği, güler yüzlü, eleştiriye açık, sabırlı, hoşgörülü, espri yapabilen, adil, dengeli, tarafsız, dürüst, yardımsever, sevecen, önyargılarından arınmış özelliklere sahip bir öğretmen görmek isterler.

2.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Görevleri

Beden eğitimi ve spor öğretmenin görevlerini aşağıdaki başlıklar altında toplamak mümkündür (37):

- Eğitim vereceği sınıfın düzeyine göre çalışma planı hazırlar,
- Kendisine ayrılan ders saatlerinde bu planı uygulayarak öğrencilere alanı ile ilgili bilgi ve beceri kazandırır,

- Öğrencilerin başarı durumlarını değerlendirir ve başarı düzeylerini artıracak çalışmalar yapar,
- Eğitici kol çalışmalarında görev alarak öğrencilerin yeteneklerini geliştirici etkinlikler düzenler,
- Öğrencilerin gelişimlerini izler ve problemlerinin çözümüne yardımcı olur,
- Alanı ile ilgili gelişmeleri izler, bunların öğretim programlarına yansıtılması için ilgililere önerilerde bulunur,
- Nöbetçi olduğu gün, okulun düzenini korur ve disiplinini sağlar,
- Sınıf öğretmeni olarak, öğrencilerin alan ve ders seçmelerine yardımcı olur, yönetimle ilişkilerini sağlamaya çalışır.

(38)'a göre beden eğitimi ve spor öğretmeni:

- Yeterli düzeyde yetişmiş olmalı,
- Öğretmen amaçlarını tespit etmiş olmalı,
- Değerlendirmeye dönük planlama yapabilmeli,
- Öğrencilerin gelişim seviyelerini gözlemeli ve dikkate almalı,
- Ders araç ve gereçlerini planlamalı,
- Her amacın yapısını bütün içinde kavrayabilmeli,
- Öğretim yöntemleriyle öğrenme teorileri arasında koordinasyonu kurabilmeli,
- Yapıcı bir öğrenme ortamı hazırlamalı,
- Öğrencileri disipline etmeli,
- Diğer öğretmenlerin davranışlarını gözleyebilmeli,
- Etkili bir iletişim ve etkileşim kurabilmeli,
- Liderliğin sağlanması ve lider yapılı öğrencilerin ortaya çıkarılmasını sağlamalı,

- Yerinde zamanında ve doğru karar vermeli,
 - Açık insan ilişkileri kurmalı,
 - İşbirliği, işbölümü ve koordinasyonu sağlamalı,
 - Bireyle ilişkili amaçları birleştirebilmeli,
 - Karar vermeyi sağlamak için öğrencilere problem çözmeyi öğretebilmeli
- (38).

Beden eğitimi ve spor öğretmeni, öğreteceği konuyu öncelikle teorik olarak anlatmalı, hareketi önce kendisi göstermeli, komutları belirgin olacak düzeyde vermelidir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni, giyimi ile hareketleriyle ve davranışlarıyla öğrencilere iyi örnek olmalı, öğrencilerin sevgisini, güvenini ve saygısını kazanmalıdır. Beden eğitim öğretmenleri, okul dışındaki gençlerin ve yetişkinlerin beden eğitimi ve spor faaliyetlerine ve bu faaliyetlerin yapıldığı müesseselere ilgisiz kalmamalı, okuldaki sporcu ruhunun ve karakterinin dışarıya da taşarak çevreye etkili olması için çalışmalıdır (39).

2.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Nitelikleri

Nitelik, öğretmenin mesleğe başlangıcındaki özellikleri ve görev alanındaki yetkinliği ile ilişkilidir (40). (41) yaptığı bir araştırmada; nitelikli bir beden eğitimi ve spor öğretmeninde olması gereken özellikleri şu şekilde ifade etmektedir.

- Kişilikli, anlayışlı, iyi huylu, hoş görülü, sevecen ve saygılı olmalı,
- Kültür sahibi ve bilgili olmalı,
- Sosyal olmalı, başkalarıyla etkin bir iletişim kurabilmeli,
- Öğretme becerisi ve konuşma yeteneği olmalı,
- Planlı, programlı olmalı, ders ortamını düzenlemeli,
- Sportmen olmalı,

- Tarafsız ve adil olmalı,
- Disiplinli ve otoriter olmalı,
- Öğrencilerle birebir ilgilenmeli,
- Dersini ve sporu sevdirmeli,
- Öğrenciyi yönlendirmeli, teşvik etmeli ve rehberlik yapmalı,
- Organizasyon yeteneği olmalıdır.

2.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Beden eğitimi ve spor, milli eğitimin temel ilkeleri doğrultusunda, kişinin beden, ruh ve fikir gelişimini sağlama amacını taşımaktadır. Bireyin toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbiri ile olan ilişkilerinin geliştirilmesi, yardım sever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı olmasıyla mümkündür (14). Beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilerin sağlıklı ilişkili yaşam kalitelerini arttırmayı amaçlayan tek ders olma özelliğini taşımaktadır (9). (8) göre, beden eğitimi ve spor ders amaçları değerlendirildiği zaman temel amacın sadece öğrencilerin bedensel gelişimlerini desteklemekten ibaret olmadığı görülmektedir. Çünkü beden eğitimi ve spor dersleri ile öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal açıdan da gelişimlerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Bu etkinlikler, üreticilik, liderlik gibi yetenekleri işlevsel hale getirmekte, mücadeleci, azimli, uyumlu, üretken, kararlı, birbirine saygılı ve anlayışlı olma, kurallara uyma, işbirliği yapma, bağımsız davranma, kendini disipline etme, çalışkan ve gayretli olma gibi kişilik özelliklerini geliştirmektedir (42). (43)' e göre "Temel eğitimde hareket ihtiyacı, anlatma ve anlama isteğinin bir parçasıdır. Hareket yapmaksızın çocuğun anlayış ve düşüncelerini, yeteneklerini serbest bir şekilde geliştirmesi düşünülemez." Bunun yanı sıra bazı araştırmalar çocuklardaki hareket gereksiniminin genç ve

erişkinlerdekinin birkaç katı olduğunu, özellikle ilköğretim çağındaki çocukların derslerde oturarak hareketsiz kalma zorunluluğunun onlarda fiziksel ve psikolojik bir yük oluşturduğu, bu yükün ancak oyun ve spor gibi etkinliklere katılarak, giderilebileceği ifade edilmektedir (44).

Eğitimin nitelikli insan gücü yetiştirme amacını gerçekleştirmesinde beden eğitimi ve spor dersleri önemli bir yere sahiptir. Eğitimin bu yönü ile doğrudan bağlantılı olan beden eğitimi ve spor dersleri, öğrencilerin sosyalleşmesine katkı sağlamakta ve çocuğa takım arkadaşları ile iletişim kurma, rakibe saygı gösterme, kazanımı tebrik etme, kaybetmeyi kabullenme ve gerektiğinde öz eleştiri yapabilme gibi özellikler kazandırmaktadır (7). Mevcut sistemimize bakıldığında çocukların bilinçli olarak spor ile tanışma süreci, okullarda beden eğitimi ve spor dersleri ile başlamaktadır. Çocukların bir kısmı için sadece sıradan bir ders olan beden eğitimi ve spor dersi, bir kısmı için ise gelecekte yaşayacakları başarıların ve sportif yaşamın başlangıç noktası olabilmektedir. Fiziksel olarak spora yatkın ve yetenekli öğrenciler, öğretmenleri tarafından beden eğitimi ve spor dersleri aracılığıyla fark edilebilmektedir (45).

Eğitimin ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi ve spor derslerinin, bireyin ve toplumun beklentileri doğrultusunda geliştirilmesi oldukça önem taşımaktadır. Ayrıca, beden eğitimi ve spor dersleriyle bireyin motor becerilerdeki yeteneği konusunda kendini yeterli hissetmesi yani koşma, tırmanma, dengede durma, sıçrama, takla atma gibi temel hareketleri geliştirmesi de mümkündür. Böylece beden eğitimi ve spor dersleri, harekete ilişkin davranışlardaki değişiklikler yoluyla bireyin vücut kontrolü, koordinasyonu ve sinir-kas sistemlerinin gelişmesini sağlayarak beraberinde zihinsel ve psikolojik yönde uyumlu olmasını da sağlamaktadır. (46).

2.4.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amaçları

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurul Başkanlığının 4.12.1987 tarih ve 232 sayılı kararı ile 1987–1988 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanan Yayınlar Dairesi Başkanlığının 30.09.1997 tarihli “İlköğretim, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programlarında genel amaçlar şöyle belirtilmiştir.

- Atatürk'ün ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme,
- Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirebilme,
- Sinir-Kas ve eklem koordinasyonunu sağlayabilme,
- İyi duruş alışkanlığı edinebilme,
- Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme,
- Ritim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme,
- Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme,
- Milli bayram ve kurtuluş günlerinin anlam ve önemini kavrama, törenlere katılmaya istekli olabilme,
- Temel sağlık kuralları ve ilkyardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme,
- Beden Eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak, boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilme,
- Tabiatı sevme, temiz hava ve güneşten faydalanabilme,
- İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme,

- Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma, liderlik yapabilme,
- Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme,
- Dostça oynama ve yarışma, kazananı takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme,
- Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıkları edinebilme,
- Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilmedir.

Beden eğitiminin özel amaçları ise şöyle sıralanabilir:

- Öğrencilerin fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerine yardımcı olma,
- Sağlıklı olabilmek için iyi yaşama alışkanlıkları kazandırma,
- Çok çeşitli motor becerileri (cimnastik, kendini ifade edebilme, estetik gibi) geliştirecek günlük fiziksel etkinliklere katılma isteği uyandırma,
- Düzgün hareket etme ve duruş alışkanlıkları kazandırma,
- Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin önemini kavrama,
- Fiziksel hareketlerin yapısını anlama ve yeni hareketler geliştirme,
- Hayal gücünü, kişisel yapıcılık ve yaratıcılığını geliştirme,
- Yaşam boyu zevk alarak yapılabilecek fiziksel etkinlikleri alışkanlık olarak kazandırma,
- Çevresine uyum sağlamasına yardımcı olma,
- Olumlu sosyal ve kültürel alışkanlıklar kazanmasına yardımcı olma,
- Grup ve takım etkinlikleri yoluyla başkaları ile sosyal ilişkide bulunarak onlarla anlatabilme ve dolayısıyla sağlıklı bir işbirliği yapabilmeyi geliştirme,
- İyi bir lider ve aynı zamanda iyi bir izleyici olabilme ve sorumluluklar kabul edebilme özellikleri geliştirme,
- Estetik, duygu ve moral gelişimine katkıda bulunma,

- Otoriteye saygı duyma, kurallara uyma, yeni kurallar geliştirme ve duruma göre kurallarda değişiklikler yapmanın önemini kavrama,
- Başkalarının varlığını da kabul ederek onlara karşı dürüst, hoşgörülü ve saygılı davranmayı geliştirme,
- Kendini gerçekleştirme, güçlü ve zayıf yönlerini görme ve davranışlarını kontrol edebilme,
- Demokratik bir ortamda başkaları ile mücadele etmek ve sonuçta yenmek ya da yenilmek gibi durumlarla karşılaşarak deneyim kazanma,
- Boş zamanlarını yararlı bir biçimde kullanmayı aşlamadır.

Bu amaçların her biri, öğrencilerin eğitim düzeylerindeki ihtiyaç, ilgi ve yeteneklerine göre daha kesin ve ölçülebilir bir biçimde düzenlenebilir. Başka bir deyişle, bu amaçlar, davranış düzeyinde daha özel bir biçimde dile getirilebilir (5).

2.4.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Temel Sorunları ve Çözüm Yolları

(15) göre beden eğitimi ve spor dersinin temel sorunları

- Öğretim kurumlarında yeterli niteliklere sahip ve sayıları eğitim öğretim faaliyetlerini devam ettirebilecek düzeyde beden eğitimi ve spor öğretmeni bulunmamaktadır.
- Öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor derslerinin daha sağlıklı ve verimli bir biçimde işlenebilmesi için gerekli tesis ve malzeme konusunda sorunlar bulunmaktadır.
- Eğitim ve öğretim kurumlarında gerçek anlamda beden eğitimi ve spor derslerini tanıtıcı ders ve öğretim materyalleri bulunmamaktadır.

- Eğitim ve öğretim kurumlarında verilmekte olan beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilere günlük yaşamlarında spor alışkanlığı kazandıracak içerik ve yeterliliğe sahip değildir.
- Özellikle ilkokulda bulunan çocuklara beden eğitimi ve spor dersleri verebilecek yeterliliğe sahip beden eğitimi ve spor öğretmenleri yetiştirilmemektedir.
- İlköğretim ve ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi müfredatlarında birçok eksiklik bulunmaktadır.
- Eğitim kurumlarında düzenli olarak öğrencilerin yararlanacağı spor tesisleri yok denecek kadar az olmakla beraber, mevcut spor tesislerinin de yönetim ve işleyişinden sorumlu yeterli niteliklere sahip personel sorunu yaşanmaktadır.
- Okul sporlarının geliştirilmesi noktasında gençlik hizmetleri ve spor il müdürlükleri ve diğer yerel kuruluşlar ile işbirliği ve koordinasyon yeterli düzeyde değildir.
- Eğitim kurumları ile gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüklerine bağlı spor tesis ve alanlarında engelli çocukların spor etkinliklerine katılmalarına yönelik imkânlar kısıtlıdır.
- Eğitim kurumlarında planlı olarak gerçekleştirilecek spor etkinlikleri bütçe yetersizliği veya tasarruf tedbirleri nedeniyle sürekli olarak aksatılmaktadır.
- Yükseköğretim kurumlarında okul öncesi dönemde bulunan çocuklara yönelik beden eğitimi ve spor derslerini yürütecek beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programları bulunmamaktadır.

- Spor alanında meydana gelen güncel gelişme ve yenilikler eğitim kurumlarına tam anlamıyla yansıtılmamaktadır.
- Okul içi spor etkinliklerinin tanıtımına ve içeriğine ilişkin basın yayın organlarında yeterli haber yer almamaktadır.
- Okul içi ve okul dışı spor etkinliklerinin daha iyi yürütülebilmesi için zaman planlaması yapılmamaktadır (15).

Beden eğitimi ve spor derslerinde karşılaşılan sorunların en aza indirilmesi ve beden eğitimi ve spor derslerinden daha yüksek verim alınabilmesi için beden eğitimi ve spor dersleri ile ilgili uygulama esasları belirlenmiştir.

(47) göre beden eğitimi ve spor derslerindeki uygulama esaslarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Birinci ergenlik çağına gelene kadar kız ve erkek öğrencilerin gelişim özellikleri benzerlik göstermektedir. Ancak bazı sınıflarda takvim yaşları ve biyolojik gelişimleri farklı öğrencilerin de bulunması söz konusudur. Bu durum beden eğitimi ve spor derslerinde ve ders dışı çalışmalarda göz önünde bulundurulmalıdır. Gerekli zaman öğrencilerin sahip oldukları gelişim özelliklerine göre seviye grupları oluşturulmalı ve öğrencilerin içinde buldukları grupla eğitim almalıdırlar.

2. Beden eğitimi ve spor derslerinde ve ders dışı gerçekleştirilen spor etkinliklerinde yüklenme yoğunluğu iyi ayarlanmalıdır. Öğrencilerin hiç terlememe, aşırı terleme, çabuk yorulma, aşırı kızarma veya isteksiz olma gibi durumları fark edildiği zaman nabız değerlendirmesi yapılarak gerekli önlemler alınmalıdır.

3. İlkokul döneminde verilen beden eğitimi ve spor dersleri hayat bilgisi derslerinde yer alan üniteler ile bağlantılı olmalı, derslerde oyun ve taklitlerden

sıklıkla yararlanılmalıdır. Bu yaş döneminde bulunan çocukların hayatında oyun etkinlikleri büyük yer tutmaktadır. Oyun vasıtasıyla çocukların zihinsel ve sosyal yetenekleri ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle ilkokuldaki çocuklara uygulanacak beden eğitimi ve spor derslerinde oyun etkinliklerine sıklıkla yer verilmelidir.

4. Gelişim döneminde çocukların eklem ve kas yapılarında herhangi bir sakatlık meydana gelmemesi için statik çalışmalardan, eklem ve kasları aşırı düzeyde zorlayan hareketlerden uzak durulmalıdır.

5. Çocukların sağlıklı büyüme ve gelişmeleri için temiz hava ve güneş ışığı oldukça önemlidir. Bu nedenle spor salonu bulunan okullar da dâhil olmak üzere havalının iyi olduğu dönemlerde beden eğitimi ve spor derslerinin açık alanda işlenmesine önem verilmelidir.

6. Ders dışı çalışmalarda sağlıklı büyüme ve gelişmenin desteklenmesine katkı sağlayan her türlü ortamda kolaylıkla uygulanabilen sekme, yürüme, sıçrama, esnetme, yaylanma, savurma, döndürme ve çevirme hareketleri uygulanmalıdır. Böylece hava şartlarının uygun olmadığı dönemlerde kapalı alanda da büyüme ve gelişmeyi destekleyici pratik çalışmalar yapılabilir.

7. Beden eğitimi ve spor derslerinde tüm öğrencilerin derslere etkin bir biçimde katılabilmeleri için derslerin monotonluktan uzak olması gerekmektedir. Sınıfın tamamına sürekli aynı konuda eğitim verilmesi ders verimini düşürmektedir. Bu nedenle özellikle ders dönemlerinin sonlarına doğru kazanılan becerilerin pekiştirilmesi ve derslerde canlılık sağlanması için istasyon yöntemleri kullanılarak ders işlenmesi faydalı olmaktadır (47).

2.5. Metafor

Eğitimde doğru kavram ve bilgileri ortaya çıkarma ve öğretme gücüne sahip bir araç olan metafor, son yıllarda yeni bir öğretim tekniği olarak karşımıza çıkmaktadır. Metafor, iki nesne veya kavramı benzerlik ilişkisi ile birbirine bağlayan dilsel bir araç veya iki değişik fikrin bağlantılandırıldığı sembolik bir dil yapısı ve olayların oluşumu, işleyişi hakkında düşüncelerimizi yapılandıran ve kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan biri olarak kabul edilmektedir (16, 48).

(49), metafor teriminin Latince ve Yunancadaki “metafora” kökünden gelmekte olduğunu, meta (öte, aşırı) ve pherein (taşımak, yüklenmek) isimli iki sözcüğün birleşiminden oluşmuş birleşik bir ad olduğunu ve günümüzde “söz sanatı- eğretilme” biçiminde dilimize geçtiğini belirtmiştir. Türkçede mecaz, eğretilme, istiare, benzetme gibi anlamlara gelen metafor; bir kavramsal ifadeyi başka bir kavramsal ifade ile anlatmak olarak tanımlanmıştır (50). (51), metaforun özünün bir tür şeyi başka bir tür şeye göre anlamak ve tecrübe etmek olduğunu vurgulamışlardır. (52)’ye göre metafor, algısal benzerlik olan bir objeden diğerine geçen anlam transferidir. (48) ise metaforun, olayların meydana gelişi ve işleyişi ile ilgili fikirleri yapılandıran, yönlendiren ve kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan biri olduğunu belirtmektedir.

Metaforlarla anlatım biçimi, daha ilkçağ filozoflarınca kullanılmaya başlamış ve günümüze kadar sürmüştür. Felsefe tarihinde birçok filozof kendini daha iyi ifade edebilmek için metafor sanatından yararlanmış. Filozofların kullandıkları bu metaforlara, din, sanat, ahlak, siyaset, metafizik gibi birçok alanda rastlanmaktadır. Daha çok soyut konuları işleyen filozofların düşüncelerini muhataplarına daha açık ifade edebilme ihtiyaçları eserlerinde metafor kullanmalarını zaruri kılmıştır. İslam

filozoflarında da metafor sanatının çok güzel örneklerine rastlanmaktadır. Gazali, hemen her konuda fikirlerini metafor yoluyla anlatmaktadır. İbn'ül Arabî, metafizik, kozmoloji ve epistemoloji meselelerinde metaforlardan yararlanmışır. (53).

Günlük dilde kullandığımız ama çoğunlukla fark etmediğimiz metaforlar hayatımızın her alanına yayılmıştır. (51)'in sunduğu birkaç örnekle bunu açıklamak mümkündür. Örneğin birçoğumuzun kullandığı “Vakit nakittir.” ifadesi zamanın paraya benzetildiği bir metafordur. Aynı şekilde “zaman harcamak, zaman tüketmek” kavramları da aynı metaforun değişik kullanımlarıdır. Metaforlar bireylerin dış dünyalarını algılamalarının sözel dışavurumlarıdır. Bu nedenle metaforlar herhangi bir kişinin, herhangi bir kavramla ilgili algısını açığa çıkarmak için kullanılacak en etkili yapılardır (54).

Metaforlar eğitim alanındaki çalışmalarda da kullanılmaktadır. Özellikle öğretmen, okul, okul yöneticisi gibi kavramlara yönelik kullanılan metaforların incelendiği birçok çalışma mevcuttur (17, 54, 55, 56). Eğitimciler öğretirken ne yaptıklarını düşünmektedirler. Bir öğretmenin düşüncelerini, imajlarını ve uygulamalarını metaforları kullanarak geliştirmek mümkündür. Metaforlar öğretimlerini geliştirmeyi düşünen öğretmenlerin kendi rollerini ve sorumluluklarını anlamlandırmalarına yardımcı olarak sınıfta olanları değiştirebilir ve geliştirebilirler (57).

Metaforlar, çok karmaşık olguları açıklamada kullanılan iyi bir öğretim tekniğidir (58). Metafor tekniğini kullanarak gerçekleşen öğrenmelerde uygulanan metotlar şu şekilde sıralanmaktadır (59).

1. Hareket: Bilgi ya da nesnelere çağrışımsal bağlarla şekillendirilip olabildiğince hareketlendirilmelidir. Çünkü beyin hareketli cisimleri durağan

cisimlerden daha kolay anımsar ve oluşturulan şekiller ne kadar hareketli olursa, beyindeki çağrışım potansiyeli de o kadar artmaktadır.

2. Abartma: Hayalde canlandırılan nesnede ne kadar abartma olursa, belleğe yerleştirilmesi o kadar kolay olur. Çok zor bilgilerin ya da olayların boyutları büyütülüp tuhaf bir şekle getirildiğinde istenilen bilgiler belleğe eğlenceli ve kolay bir şekilde kalıcı olarak yerleşecektir.

3. Düzen: Hafızanın iyi çalışması için belli bir düzene ve sıralamaya ihtiyacı vardır. Düzen ve sıralama; bilgileri, şekilleri belli bir kategori ve yapıya göre sıralayıp kolay çağrışım yapabilmeyi sağlamaktadır.

4. Çağrışım: Hatırlanmak istenen bir şeyin önceden bilinen bir şeyle ilişkilendirilerek, yeni bir imge oluşturulduğunda, bellek tekniklerinin çok daha iyi sonuç verdiği görülmektedir.

5. Sembolizm: Hatırlanmak istenen şeyler için kışkırtıcı ve renkli semboller kullanmak hatırlama gücünü artırmaktadır.

6. Renk: Renkli notları hatırlamak, renksiz notları hatırlamaya göre daha kolaydır. Renklerden yararlanmak belleği geliştirmektedir.

2.5.1. Metaforun Temel İşlevleri

Günlük hayatta dış dünyayı ifade etmekte, görselleştirmekte ve algılamakta kullandığımız metaforlar, rastgele değil tecrübelerimiz aracılığıyla oluşmuşlardır (51). Bu da metaforun tecrübeyle olan birebir ilişkisini göstermektedir. Bir kavramı başka bir kavrama göre anlamlandırmak, bunu tecrübe yoluyla yapmak metafor sayesinde gerçekleştiğinden, gündelik hayatımızdaki kavramları daha vurgulayıcı olarak ifade etmemiz mümkün olmuştur. Metafor tüm bu özellikleri sağlaması

sayesinde hemen hemen her bilim dalında kullanılabilir hale gelmiştir (51). Yapılan araştırmalar sonucunda metaforun işlevleri şu şekilde belirlenmiştir.

Adlandırma: Metaforlar, kavramların tam karşılığını bulmada uygun sözcüğün seçilememesi durumlarının yanında, bilim terminolojisinin oluşturulması sürecinde de, dilin doğal bir mekanizması olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu süreç, sözlüğe yeni bir gösterge ekleyerek değil, mevcut olan kelimelerin işlevsel alanını genişletmekle meydana gelir. Bahsi geöen adlandırma, bir yeniden anlamlandırmadır. Bu bağlamda, mecazların, dili zenginleştirme bakımından yaratıcı bir niteliği olduğu anlaşılabilir.

Soyut kavramların oluşturulması: İnsanların tecrübeleri sadece fiziki değildir; hissi, zihni, kültürel tecrübeler de vardır. Ancak fiziki tecrübelerde ortak noktalar daha çoktur. Soyut düşünceler tasarlamak ve onları ifade etmek dilin insana sağladığı en büyük yarar ve bu noktada metafor, dilimizin en yarar sağlayıcı unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır (60).

Yönlendirme: Metafor yardımıyla oluşan kalıplar, düşünce, davranış ve hareketlerini biçimlendirmektedir. Metaforlarla zihin şemaları arasında çok yakın bir ilişki vardır. Metafor, paradigmaları ve tecrübeleri şekillendirmekte, zihne ve duysal tecrübelere belli bir çeröeve kazandırmaktadır. Daha sonra bu kavramlar kullanılarak başka kavramlar ifade edilmeye öalışılmakta, benzetmeler ve istiareler yardımıyla yeni zihni modeller oluşturulmaktadır (61).

Yeni Bilginin Üretimi: (62) metaforların geröekliğin yardımıyla muğlak olanın anlaşılmasına aracılık ettiğini öne sürmektedirler.

Psikolojik Tesir: (63) metaforların açık anlatımı olduğu kadar örtük bir etki kapasitesine de sahip olduğunu belirtmiştir. Steen'e göre metaforun bu özelliğinden

kaynaklı olarak kişinin hayal gücünü zenginleştirir ve ifade edilen anlama ek olarak psikolojik bir etki de katar.

Paradigmalarının çeşitlendirilmesi: Metaforun belirsizlikler açısından zengin olması, sonsuz çağrışımlara ve yorumlara açık olma özelliğinden kaynaklanan bir güçtür. (64)' in söylediği gibi, 'Tek taraflı anlamayı önlemek için birden fazla metafor kullanılmalıdır. Sonuçta metafor bir seçme işlemidir ve böyle olduğundan, eşyaları yeniden adlandırmak ve anlamlandırmak suretiyle yeni dünyaları yaratma özgürlüğünü vaat etmektedir.

İletişimsel ve Eğitsel İşlev: Ortak sosyokültürel değerlere sahip olmayan bireylerin iletişim kurmaları, birbirlerini anlamaları ve birbirlerinin söylediklerini anlamlandırmaları kolay değildir. Ortak olmayan bilgi ve tecrübeleri aydınlatacak metaforlar bulunduğu, iletişim kolaylıkla kurulabilir. İnsanlara yeni kavramları aktarabilmek için ortak noktalardan hareket ederek, etkili metaforlarla onların olabildiğince hislerine hitap etmek gereklidir (65).

2.5.2. Eğitim Alanında Metafor ile İlgili Araştırmalar

(66)'nın ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor öğretmeni kavramına ilişkin algılarını metaforlar ve çizimler yoluyla ortaya çıkarmak için yaptığı araştırmasını Ankara il merkezindeki ortaokullarda öğrenim görmekte olan 547 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada verilerin analizi sonucunda öğrencilerin ürettikleri metaforlar ve yaptıkları çizimler ortak özelliklerine göre 24 kategori altında toplanmıştır. Üretilen metaforların ait olduğu kavramsal kategoriler incelendiğinde, öğrencilerin en çok "sinirli bir insan olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni" (f=74, %15.81), "sportif bir insan olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni" (f= 50, %10.68), "iyi bir insan olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni"

(f=43, %9.19) ve “fiziksel güç unsuru olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni” (f=37, %7.91) kategorilerine ait metafor ürettikleri görülmüştür. Yapılan çizimlerin kavramsal kategorileri incelendiğinde ise, öğrencilerin en çok “sınırlı bir insan olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni” (f=54, %10.87), “öğretici olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni” (f=51, %10.26), “sevgi unsuru olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni” (f=44, %8.85) ve “olumsuzluk unsuru olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni” (f=37, %7.44) kategorilerine ait çizimler yaptıkları görülmüştür. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor öğretmeni algıları ile araştırma kapsamında incelenen değişkenler arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

(67), ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin spor kavramına ilişkin algıları üzerine yaptıkları çalışmalarında Adıyaman’da bulunan bir ortaokulun 7. sınıf öğrencilerinin “spor” kavramına yönelik ürettikleri metaforları incelemişlerdir. Araştırmanın sonucunda, araştırmaya katılan öğrencilerin % 93.07’sinin sporla ilgili olumlu metafor ürettikleri % 6.97’sinin ise olumsuz metafor ürettikleri görülmüştür.. Olumlu metafor oluşturan öğrencilerin sırasıyla en fazla eğlence (%18.60), sağlık (%18.60) ve hayat (%11.63) olarak görülmüştür.

(68), öğrencilerin matematik dersine ve matematik öğretmenine yönelik algıları üzerine çalışmıştır. Öğrencilerden anket ve çizim yoluyla toplanan 640 veri ile yapılan analiz sonucunda; öğrencilerin daha çok “zeki bir insan olarak matematik öğretmeni” kategorisine yöneldikleri görülmüştür. Öğrenciler matematik işlemlerini çözebilmek için zekâ ve akıl gerektiğini ve matematik öğretmenlerinin de zeki bireyler olduklarını düşünmektedirler.

(69), “Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla Belirlenmesi” başlıklı çalışmalarında Gaziosmanpaşa

Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı programındaki 2. Sınıf öğrencileriyle çalışılmış ve 35 öğrencinin eksik veya hatalı doldurduğu form nedeniyle 162 öğrenciden alınan verilere göre çalışma sürdürülmüştür. Müzik dersine ilişkin 59 adet metafor üretilmiş ve 18 temaya ayrılmıştır. Belirlenen temalara göre %98.3'ün olumlu temalar olması sebebiyle öğrencilerin bu dersi olumlu bilişsel ve duyuşsal kazanımlar olarak algıladıkları saptanmıştır.

(70), İzmir'de çeşitli okullarda 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören 245 öğrenciden oluşan çalışma grubuna, fen bilimleri dersi, öğretmeni, bilim ve bilim insanı ile ilgili metaforik algılarını ortaya çıkarmaya yönelik metafor üretmeleri istenmiştir. Öğrenciler; fen bilimleri dersi hakkında 72, fen bilimleri öğretmeni hakkında 82, bilim hakkında 88 ve bilim insanı hakkında 88 adet anlamlı ve birbirlerinden farklı metafor üretmişlerdir. Yapılan araştırma sonucunda her 4 kavrama ilişkin her 3 öğrenci farklı metaforlar oluşturmuştur. Bu durum ortaokul öğrencilerinin hayal gücü ve benzetme kabiliyetlerinin güçlü olduğunu ortaya koymuştur.

(71), “Müzik Öğretmenliği Programı Öğretmen Adaylarının Piyano Dersi Kavramına İlişkin Metafor Algıları” adlı bildirisinde, KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi, güzel sanatlar eğitimi bölümü, müzik öğretmenliği programı 1, 2, 3 ve 4. Sınıf öğretmen adaylarının 4 yıl boyunca almış oldukları piyano dersine yönelik sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu çalışmaya 106 öğretmen adayı katılmış ancak araştırmanın bulgularına göre bunların yalnızca 93 adedine ilişkin metaforlarının geçerli olduğu tespit edilmiştir. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından 12 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bu kavramsal

kategoriler öğretmen adaylarının belirttikleri metaforların olumlu-olumsuz önermeler, cinsiyet, sınıf düzeyi ve piyano başarı düzeyleri bakımından incelenmiş ve ortaya çıkan farklılıklar irdelenmiştir. Sonuç olarak, metaforların öğretmen adaylarının piyano dersine karşı sahip oldukları kişisel algılarını ortaya çıkarmada, güçlü bir araştırma aracı olarak kullanılabilceği sonucuna varılmıştır.

(72), “Türkçe Öğretmen Adaylarının Türkçe Dersi Algıları” adlı makalesinde, öğretmen adaylarının Türkçe dersi algılarını tespit etmek amaçlanmaktadır. Araştırma grubunu Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Öğretmenliği 2013-2014 eğitim öğretim dönemi, 2, 3, ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan 103 öğrenci 103 metafor üretmiştir. Metaforlar 9 kategori altında toplanmıştır. Araştırmaya göre Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe dersi ile ilgili algılarının genel anlamda olumlu olduğu görülmüştür. Türkçe dersini sadece bilgi verme yönüyle değerlendirmeyip sanatsal yönünü de ortaya çıkardıkları görülmüştür. Türkçe öğretmen adaylarının alanlarını sevdikleri de görülmüştür.

(73), “Üstün Zekâlı ve Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Metaforik Algıları” çalışmalarında, Samsun Bilim ve Sanat Merkezi Okuluna devam eden 8-14 yaş grubundaki üstün zekâlı ve yetenekli 30 öğrencinin Sosyal Bilgiler derslerine yönelik düşünceleri, metafor analizi yöntemi kullanılarak, belirlenmeye çalışılmıştır. Üstün Zekâlı ve Yetenekli öğrenciler Sosyal Bilgiler Dersine yönelik 50 metafor üretmiştir. ‘Yaşam, eğitim, insan, akıl, eğlence, hayat kaynağı, bilgi ve hayat bilgisi’, metaforları daha fazla kullanılmıştır. Öne çıkan metafor imgeleri 5 kavramsal kategoriye ayrılmıştır. Üstün zekâlı çocuklar sosyal bilgiler dersini yaşamın içinden bir ders olduğunu ve bu dersin önemli olduğuna inandıklarını göstermişlerdir.

(56), Resim Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin “görsel sanatlar öğretmenliği” kavramına yönelik sahip oldukları algıları, metafor aracılığı ile incelediği çalışmasına toplam 266 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre katılımcılar 86 adet geçerli metafor üretmişlerdir. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından 8 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Üretilen metaforların ait olduğu kavramsal kategoriler incelendiğinde katılımcıların görsel sanatlar öğretmeni için en çok “eğitici, öğretici ve yol gösterici olarak görsel sanatlar öğretmeni” kategorisine ait metafor ürettikleri görülmüştür.

(54), ilköğretim okullarında yönetici, öğretmen ve öğrencilerin okul müdürüne ilişkin algılarını metaforlar ve çizimler yoluyla incelemiştir. İki aşamalı uygulama sonucunda katılımcıların 1. uygulamada en çok “baba, aslan, aile reisi, karınca, anne-baba, çiçek, lider, ağaç, gemi kaptanı ve güneş” metaforlarını, 2. uygulamada ise en çok “öğretim lideri, orkestra şefi, baba, anne-baba, kral, lider, gemi kaptanı, komutan, hücre çekirdeği ve beyin” metaforlarını ürettikleri görülmüştür. Öğrencilerin okul müdürlerine ilişkin sahip oldukları düşüncelerini yansıtan çizimler ortak özelliklerine göre 21 kavramsal kategoride toplanmıştır. Çizimlerin ise sırasıyla en çok, “olumsuzluk unsuru olma”, “sevgi unsuru olma”, “sorun çözücü olma” ve “aşırı kuralcı olma” kategorilerine ait oldukları bulunmuştur.

(74), “Ortaöğretim öğrencilerinin “matematik öğretmeni” kavramına ilişkin metafor algıları” adlı çalışmalarında ortaöğretim öğrencilerinin “matematik öğretmeni” kavramına yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Çalışmaya Kocaeli ilindeki bir ortaokulun 6, 7, ve 8.sınıflarında öğrenim gören 254 öğrenci katılmıştır. Çalışma bulgularına göre, ortaokul öğrencileri matematik öğretmeni kavramına ilişkin toplam 137 farklı metafor üretmişlerdir.

Öğrencilerin ürettikleri bu metaforlar 7 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bulgulara göre, matematik öğretmenlerinin öğretici, bilgili, rehber ve eğlenceli yönlerine vurgu yapan “çiçek, melek, güneş, kitap ve profesör“ gibi olumlu metaforların üretildiği görülürken, çok az sayıda olumsuz metafora yer verildiği ortaya çıkmıştır. Matematik öğretmeni kavramına ilişkin üretilen metaforlar arasında sınıf seviyelerine göre anlamlı bir farklılık elde edilmiştir.

(75), çalışmalarında Niğde ilindeki ilköğretim okullarının 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören toplam 137 öğrencinin “fen ve teknoloji dersi” ve “fen ve teknoloji öğretmeni” kavramlarına yönelik ürettikleri metaforları incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda, çalışmaya katılan ilköğretim öğrencileri fen ve teknoloji dersini; %19.70 “farklı branşları barındırıcı”, %16.78 “bilgilendirici”, %14.59 “inceleme/araştırma alanı” olarak algıladıkları görülmüştür. İlköğretim öğrencilerinin fen ve teknoloji öğretmenini %22.62 “bilgiyi aktarma biçimi”, %22.62 “bilgi sağlayıcı”, %18.24 “her alanda bilgi sahibi”, %2.91 “şekillendirici” ve %1.45 “gerekli/önemli” olarak algılamaktadırlar.

(76) tarafından yapılan ve coğrafya öğretmen adaylarının coğrafya kavramına ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla analizine yönelik araştırmalarında çalışma grubunu, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 120 coğrafya öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmanın bulgularına göre, coğrafya öğretmen adayları coğrafya kavramına ilişkin toplam 42 adet geçerli metafor üretmişlerdir. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından irdelenerek 7 farklı kavramsal kategori altında toplanırken katılımcılar coğrafya kavramına ilişkin en fazla; “hayat”, “yaşam”, “insan”, “vatan”, “su”, “nefes” ve “doğa” metaforlarını üretmişlerdir.

(77), “İlköğretim 1. Sınıf Öğrencilerinin, Ebeveynlerinin ve Öğretmenlerinin “Okuma-Yazma” Kavramına Yükledikleri Anlamlar: Metaforik Bir Analiz” adlı araştırmasında, ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin, onların ebeveynlerinin ve öğretmenlerinin gündelik hayatlarında kullandıkları metaforlar yardımıyla “okuma-yazma” kavramını nasıl algıladıklarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonuçları, ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin, ebeveynlerinin ve öğretmenlerinin “okuma yazma” kavramına karşı olumlu algılara sahip olduklarını, katılımcıların, “okuma yazma” kavramına ve okuma yazma bilenlere karşı olumlu metaforlar geliştirdiklerini, okuma yazma bilmeyen insanlara karşı ise olumsuz metaforlar geliştirdiklerini göstermiştir.

(55), “İlköğretim Öğrencilerinin İngilizce Öğrenmeye Yükledikleri Anlamlar: Metaforik Bir Analiz” adlı araştırmasında ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin İngilizce öğrenmeye ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırma, Yozgat il merkezinde bulunan 6 ilköğretim okulunun 6. 7. ve 8. sınıflarında öğrenim gören 432 öğrenciye uygulanmıştır. Verilerin analizi sonucunda, öğrenciler yoğunluklu olarak İngilizce öğrenmenin “zevкли bir süreç, bilişsel beceri kazanma, faydalı bir süreç, zor bir süreç ve ihtiyaç” olduğunu belirten metaforlar üretmişlerdir.

(78), “Üniversite Öğrencilerinin Türk Eğitim Sistemine Yönelik Kullandıkları Metaforlar” adlı çalışmalarında, üniversite öğrencilerinin Türk eğitim sistemine ne tür anlamlar yüklediklerini ve bu algılarını hangi metaforlarla ifade ettiklerini ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Araştırmanın katılımcılarını Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören 164 birinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Üretilen metaforlar 12 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Araştırma sonucunda

elde edilen metaforların %74.2'si olumsuz, %25.8'i olumlu nitelikte olduğu bulunmuştur. Öğrenciler Türk eğitim sistemine yönelik en çok; “ağaç, ekin tarlası, fidan, bambu ağacı, saksıdaki çiçek tohumu, gemi, uçurtma, yaprak, oyun hamuru, lokomotif” metaforlarını üretilmişlerdir.

(79), “Öğretmen Adaylarına Göre Ortaöğretim Öğretmenlerini Temsil Eden Metaforlar” adlı araştırmasında, ortaöğretim alan öğretmenliği adaylarının, ortaöğretim öğretmenlerine ilişkin geliştirdikleri algılarını ve gelecekte kendilerini nasıl bir öğretmen olarak gördüklerini metaforlar aracılığı ile ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Araştırmaya Dumlupınar Üniversitesi'nde 2005-2006 öğretim yılında öğrenim gören 166 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın verileri 26 maddelik likert tipi, kapalı ve açık uçlu sorular kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların ortaöğretim öğretmenlerini temsil ettiğini düşündükleri ilk beş metafor; “lider, rehber, araştırmacı, pusula ve teknik direktör” dür. Öğretmen adaylarının öğretmen olduklarında kendilerini temsil edeceklerini düşündükleri ilk beş metafor ise; “rehber, araştırmacı, güneş, deniz feneri ve pusula” dır.

(80), “Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler” adlı çalışmada ise öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları algılar metaforlar aracılığı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre katılımcılar öğrenci kavramı ile ilgili 156 geçerli metafor üretmişler ve bu metaforlar 11 farklı kavramsal kategoride toplanmıştır. Kavramsal kategoriler öğretmen adaylarının program türü, cinsiyeti ve sınıf düzeyi bakımından önemli derecede farklılık göstermiştir. Katılımcılar öğrenci kavramına ilişkin en çok; “fidan”, “çiçek”, “hamur”, “beyaz sayfa”, “tohum”, “toprak”, “maden cevheri”, “odun parçası”, “kaset/cd” ve “bilgisayar” metaforlarını kullanmışlardır.

(81), “İlköğretim Okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları ile İdeal Okul Algılarının Metaforlar Yoluyla Analizi” adlı araştırmasında, öğrenciler ve öğretmenlerden, “okul, öğretmen, öğrenci, okul yöneticisi, ideal okul, ideal öğretmen, ideal öğrenci ve ideal okul yöneticisi” kavramlarına ilişkin metaforlar üretmelerini istemiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre katılımcılar, okulların temel işlevlerinin bilgi vermek, korumak ve güven vermek, yeni nesli yetiştirmek ve onları şekillendirmek; öğretmenlerin temel rollerinin bilgi aktarmak, korumak ve güven vermek, yeni nesli yetiştirmek ve şekillendirmek; öğrencilerin temel rollerinin büyüme, yetişme, bilgi almak, otoriteye uymak, düzenli ve disiplinli bir şekilde çalışmak, öğretmenin istediği şekle girmek olduğunu belirtirken; öğretmen ve öğrencilerin büyük bir kısmı okul yöneticilerini kaba, zararlı ve aşırı otoriter kişiler olarak algılamışlardır. Araştırmada öğrenciler okul yöneticileri için en çok, “komutan, hapishane müdürü, disiplin delisi, cumhurbaşkanı, melek, ana-baba, bahçıvan, çiçek, aslan ve gardiyan” metaforu, ideal okul yöneticileri için ise en çok, “ana-baba, arkadaş, melek, pamuk, başbakan, komutan, şeker, bilgisayar, güzel bir çiçek ve bahçıvan” metaforlarını üretmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler ise okul yöneticileri için en çok, “patron, grup lideri, kraliçe arı, ana-baba, ayna, gemi kaptanı” metaforlarını, ideal okul yöneticisi için ise en çok, “ana-baba, terazi, kraliçe arı, değerli bir taş ve cep telefonu” metaforlarını üretmişlerdir.

(82), “Okula İlişkin Metaforlar” adlı araştırması, ilköğretim birinci kademe öğrenci (n=1204), öğretmen (n=85) ve öğretmen adaylarının (n=420), okul kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak için gerçekleştirdiği araştırma sonuçlarına göre katılımcılar okul kavramı ile ilgili toplam 74 metafor

üretmişler ve bu metaforlar ortak özellikleri bakımından incelenerek 10 farklı kavramsal kategoride toplanmıştır. 10 farklı kategori, katılımcı türüne göre ve öğrencilerin sınıf düzeylerine göre önemli farklılıklar göstermiştir. Araştırmada okul kavramına ilişkin en çok, “ev”, “bilgi merkezi”, “yuva”, “aile”, “kitap”, “çiçek” ve “güneş” metaforları kullanılmıştır.

3. MATERYAL VE METOD

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji (olgu bilim) kullanılmıştır. Olgu biliminde amaç insanların bir olguya yönelik yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmaktır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir (83). Bu çalışmada olgu olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni ve beden eğitimi ve spor dersi kavramları seçilmiş ve farklı branş öğretmenlerinin bu kavramlara yüklediği anlamlar açığa çıkarılmaya çalışılmıştır.

3.2. Araştırma Grubu

Araştırma 2018–2019 eğitim-öğretim yılında, İstanbul'a bağlı Başakşehir, Avcılar, Küçükçekmece ve Esenyurt ilçelerinde yapılmıştır. Araştırma farklı branş öğretmenlerinden 369 kişiye uygulanmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda 23 metafor eksik, uyumsuz ve yanlış olduğu gerekçesiyle araştırma kapsamından çıkarılmıştır. Böylece çalışma grubunu farklı branş öğretmenlerinden 346 kişi oluşturmuştur.

Araştırma için İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünden 11.10.2018 tarihli 59090411-20-E. 19062860 sayılı izin alınmıştır (EK-4). Ayrıca Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulunun 30.07.2018 tarihli 07-08 protokol nolu kararı ile etik onay alınmıştır (EK-3).

Tablo 1.1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

	Grup	f	%
Cinsiyet	Erkek	149	43.06
	Kadın	197	56.94
Okul Takımı veya Lisanslı Sporcu	Evet	68	27.64
	Hayır	278	72.36
Okul Türü	Anadolu Lisesi	95	27.46
	Çok Programlı Anadolu Lisesi	79	22.83
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	56	16.18
	İmam Hatip Lisesi	48	13.87
	Temel Lise	46	13.29
	Kolej	22	6.36

Tablo 1.1. incelendiğinde, araştırmaya erkek (f=149 % 43.06), kadın (f=197 % 56.94) katılım sağlamıştır. Araştırmaya katılım sağlayanlardan okul takımında oynayan veya lisanslı sporcu olan evet (f= 68 % 27.64), hayır (f= 278 % 72.36) dır.

Tablo 2.1. Araştırmanın Yapıldığı Okulların Frekans Analizi

Okul Adı	Frekans	%
Avcılar Mehmet Baydar Anadolu Lisesi	5	1.45
Avcılar Anadolu Lisesi	6	1.73
Avcılar Süleyman Nazif Anadolu Lisesi	7	2.02
Avcılar Şehit Şerife Bacı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	11	3.18
Avcılar İhki Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	5	1.45
Avcılar Saide Zorlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	9	2.60
Esenyurt Sınav Temel Lisesi	8	2.31
Esenyurt Cumhuriyet Anadolu Lisesi	12	3.47
Esenyurt Nazmi Arıkan Fen Bilimleri Temel Lisesi	5	1.45
Esenyurt Toki Ali Duran Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	7	2.02
Esenyurt Ali Kul Çok Programlı Anadolu Lisesi	6	1.73
Esenyurt Nakiboğlu Cumhuriyet Anadolu Lisesi	4	1.16
Esenyurt Halil Akkanat Çok Programlı Anadolu Lisesi	12	3.47
Esenyurt Fatih Sultan Mehmet Çok Programlı Anadolu Lisesi	18	5.20
Esenyurt Kırış Anadolu Lisesi	9	2.60
Başakşehir Bahçeşehir Artı Temel Lisesi	9	2.60
Başakşehir Mehmet Emin Saraç Anadolu İmam Hatip Lisesi	11	3.18
Başakşehir Akif İnan Anadolu İmam Hatip Lisesi	10	2.89
Başakşehir Yavuz Sultan Selim Anadolu İmam Hatip Lisesi	8	2.31
Başakşehir Çok Programlı Anadolu Lisesi	8	2.31
Başakşehir Hacı Fatma Gül Çok Programlı Anadolu Lisesi	16	4.62
Başakşehir Bahçeşehir Koleji	14	4.05
Başakşehir Anadolu Lisesi	8	2.31
Başakşehir Bahçeşehir Okyanus Koleji	8	2.31
Başakşehir Bahçeşehir Atatürk Anadolu Lisesi	9	2.60
Başakşehir Öğrenciden Armağan Anadolu Lisesi	14	4.05
Küçükçekmece Orhan Cemal Fersoy Anadolu Lisesi	22	6.36
Küçükçekmece Halkalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	9	2.60
Küçükçekmece Toki Halkalı Anadolu İmam Hatip Lisesi	19	5.49
Küçükçekmece Mehmet Akif Ersoy Çok Programlı Anadolu Lisesi	7	2.02
Küçükçekmece Eğitim Bilimleri Temel Lisesi	24	6.94
Küçükçekmece İsmet Aktar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	15	4.34
Küçükçekmece Gülten Özyayın Çok Programlı Anadolu Lisesi	11	3.18

Tablo 2.1. incelendiğinde, araştırma İstanbul'a bağlı 4 ilçede 33 farklı lisede yürütülmüştür.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada liselerde eğitim veren beden eğitimi ve spor öğretmenleri dışındaki öğretmenlere, “Kişisel Bilgiler” ve “Beden eğitimi ve spor öğretmeni gibidir. Çünkü” ve “Beden eğitimi ve spor dersi gibidir. Çünkü” ifadelerinin yazılı

olduğu metafor çalışma kağı verilmiştir. Araştırmaya katılan retmenlerin bu ibareleri kullanarak, boşlukları doldurmaları istenmiştir.

3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

retmenlerin geliştirdikleri metaforların analiz edilmesi ve yorumlanması beş aşamada gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalar şunlardır (55):

3.4.1. Adlandırma Aşaması:

Bu aşamada araştırmaya katılan retmenlerin ürettikleri metaforların alfabetik sıraya göre geçici bir listesi yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda adayların yazılarında, metaforların belirgin bir şekilde dile getirilip getirilmediğine bakılmıştır ve dile getirdikleri metaforlar kodlanmıştır. (rneğin, sağlık, terapi, yetenek avcısı, antrenör vb.)

3.4.2. Tasnif Etme (Eleme ve Arıtma) Aşaması:

Bu aşamada “metafor analizi” teknikleri ile her metafor, parçalara ayrılmış ve diğer metaforlar ile olan benzerlikleri veya ortak özellikleri bakımından analiz edilmiştir. Bu amaç için retmenlerin ürettikleri metaforlar tekrar tek tek okunup gözden geçirilerek, her metafor; metaforun konusu, metaforun kaynağı ve metaforun konusu ile metaforun kaynağı arasındaki ilişki bakımından analiz edilmiştir.

3.4.3. Kategori Geliştirme Aşaması:

Bu aşamada, retmenlerin oluşturduğu metaforlar, “Beden eğitimi ve spor retmeni” ve “Beden Eğitimi ve Spor Dersi” kavramına yönelik sahip oldukları ortak özellikler bakımından irdelenmiş ve temalar oluşturulmuştur. Bu işlem esnasında farklı branş retmenlerinin beden eğitimi ve spor retmenlerine yönelik oluşturduğu 346 metafor ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik oluşturduğu 346 metafor dikkate alınarak her metaforun “Beden eğitimi ve spor retmeni” ve

“Beden Eğitimi ve Spor Dersi” olgusunu nasıl kavramsallaştırdığına bakılmıştır. Bu amaç için öğretmenler tarafından üretilen her metafor, ”Beden eğitimi ve spor öğretmene” ve ”Beden Eğitimi ve Spor Dersine” yönelik sahip olduğu bakış açısına göre belli bir tema ile ilişkilendirilerek, beden eğitimi ve spor öğretmeni için 16 ve beden eğitimi ve spor dersi için 13 farklı kavramsal kategori oluşturulmuştur.

3.4.4. Güvenirliği Sağlama Aşaması:

Araştırmanın güvenirliliğini sağlamak için, araştırmada oluşturulan kavramsal kategoriler altında verilen metaforların, söz konusu bir kavramsal kategoriye temsil edip etmediğini tespit etmek için uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda uzman kişiye iki adet liste verilmiştir. Bunlar;

- Örnek metaforların alfabetik sıraya göre dizili olduğu liste,
- Farklı kavramsal kategorilerin adlarını ve özelliklerini içeren bir listedir.

Uzmandan bu iki listeyi de kullanarak birinci listedeki örnek metafor listesini, ikinci listedeki kavramsal kategoriyle (hiçbir metafor dışarıda bırakmayacak şekilde) eşleştirmesi istenmiştir. Uzmanın yaptığı eşleştirmeler araştırmacının kendi yaptığı kategorileriyle karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmanın güvenirliliği, Miles ve Huberman’ın formülü (Güvenirlilik = görüş birliği / (görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılarak hesaplanmıştır.

Nitel çalışmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun % 90 ve üzeri olduğu durumlarda istenilen düzeyde bir güvenirlilik sağlanmış olmaktadır (82).

Güvenirlilik çalışmasında görüşüne başvuru olan uzman kişi, çalışmasında beden eğitimi ve spor öğretmeni için 19, beden eğitimi ve spor dersi için 17 metaforu

araştırmacının yaptığından farklı bir kategoriye yerleştirerek ilişkilendirmiştir. Buna göre,

Güvenirlik;

Beden eğitimi ve spor ğretmeni için güvenirlik = $327/(327+19) = 0.9451$

Beden eğitimi ve spor dersi için güvenirlik = $329/(329+17) = 0.9509$ oranında güvenirlik sağlanmıştır.

3.4.5. Verileri Bilgisayar Ortamına Aktarma Aşaması:

Veriler bilgisayara aktarıldıktan sonra katılımcı sayısı (f) ve yüzdesi (%) hesaplanmıştır. İstatistiki veriler tablolar halinde sunulmuştur.

Katılımcıların ürettikleri metaforların kodlaması aşağıdaki gibi yapılmıştır.

rnek 1 : 1 K28-3 => 1= Anket no, K= Kadın, 28= Yaş, 3= Kaç yıllık ğretmen olduğu.

rnek 2 : 7 E32-10 => 7= Anket no, E= Erkek, 32= Yaş, 7= Kaç yıllık ğretmen olduğu.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan Metaforlar

Tablo 3.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan Metaforlar

Oluşturulan Metafor	f	Oluşturulan Metafor	f
1- Arkadaş	9	41- Disiplin	2
2- Demir	9	42- Diyetisyen	2
3- Doktor	7	43- Dost	2
4- Ağaç	6	44- Enerji içeceği	2
5- Güneş	6	45- Gardiyan	2
6- Işık	6	46- Joker	2
7- Koç	6	47- Karınca	2
8- Çelik	5	48- Kitap	2
9- Gökkuşluğu	5	49- Lider	2
10- Hayat	5	50- Lokomotif	2
11- Kâşif	5	51- Makine	2
12- Komutan	5	52- Pusula	2
13- Psikolog	5	53- Şiir	2
14- Terapist	5	54- Vitamin	2
15- Antrenör	4	55- Hayat koçu	2
16- Kurtarıcı	4	56- Ağabey	1
17- Zımba	4	57- Acı kahve	1
18- Aşçı	3	58- Acil durum butonu	1
19- Enerji	3	59- Adrenalin	1
20- Fişek	3	60- Akıl hocası	1
21- Hareketli	3	61- Akü	1
22- Heykeltraş	3	62- Altın dedektörü	1
23- İlaç	3	63- Anaç bir tavuk	1
24- Mum	3	64- Anne ve baba	1
25- Oksijen	3	65- Antidepresan	1
26- Rahatlık	3	66- Arı	1
27- Rehber	3	67- Arıtma tesisi	1
28- Sarraf	3	68- Aslan terbiyecisi	1
29- Sportif	3	69- Aşk	1
30- Yetenek avcısı	3	70- Atlet	1
31- Yıldız	3	71- Atom karınca	1
32- Altın	2	72- Ayna	1
33- Anahtar	2	73- Baba	1
34- Anne	2	74- Bakır	1
35- Asker	2	75- Bateria	1
36- Aslan	2	76- Beden terbiyecisi	1
37- Atletik	2	77- Beyaz bir kâğıt	1
38- Ay	2	78- Bilim insanı	1
39- Bahçıvan	2	79- Bina temeli	1
40- Çiçek	2	80- Bisiklet	1

Tablo 3.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan Metaforlar
(Tablo 3.1. Devamı)

Oluşturulan Metafor	f	Oluşturulan Metafor	f
81- 3 çocuklu bir ailenin 3. çocuğu	1	121- Kahve	1
82- Boş ders öğretmeni	1	122- Kaktüs	1
83- Canavar	1	123- Kale arkasındaki taraftar	1
84- Cankurtaran	1	124- Kalem	1
85- Ceviz	1	125- Kamera	1
86- Cilt bakım kremi	1	126- Kandil	1
87-Çağlayandan aşağı akıp durgunlaşan su	1	127- Kanepe	1
88- Çalar saat	1	128- Kanun	1
89- Çalışkan bir öğrenci	1	129- Karakter ve kişilik	1
90- Çam ağacı	1	130- Kardeş	1
91- Çınar ağacı	1	131- Koala	1
92- Çiftçi	1	132- Koç (hayvan)	1
93- Dağ	1	133- Kolluk kuvveti	1
94- Delikanlı	1	134- Kutup yıldızı	1
95- Deniz feneri	1	135- Labirent	1
96- Dinamo	1	136- Lastik	1
97- Emekli	1	137- Lastik top	1
98- En sevilen öğretmen	1	138- Liman	1
99- Endorfin	1	139- Lizozom	1
100- Enerji kaynağı	1	140- Maden	1
101- Enerji küpü	1	141- Maestro-şef	1
102- Fırsat	1	142- Mahallenin ağabeyi-ablası	1
103- Fitnees eğitmeni	1	143- Mancınık	1
104- Gamsız insan	1	144- Mıknatıs	1
105- Gemi kaptanı	1	145- Mikroskop	1
106- Gençlik	1	146- Milli takımın aynası	1
107- Gıda	1	147- Minder	1
108- Güvercin	1	148- Mitokondri	1
109- Hareketli arkadaş	1	149- Mucit	1
110- Hareketliliğe adım	1	150- Müzik	1
111- Hareketlilik	1	151- Navigasyon	1
112- Hayat kaynağı	1	152- Nefes	1
113- Hazine sandığı	1	153- Nevşehir	1
114- Hediye	1	154- Okulun disiplin abidesi	1
115- Hırsız	1	155- Okulun Kadir İnanır'ı	1
116- Hidrolik direksiyon	1	156- Okulun kalesi	1
117- Humuslu toprak	1	157- Okulun memuru	1
118- İngiliz anahtarı	1	158- Okulun ön yüzü	1
119- İşleyen demir	1	159- Okulun sır deposu	1
120- Kahraman	1	160- Okulun temel direği	1

Tablo 3.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan Metaforlar
(Tablo 3.1. ve 3.2. Devamı)

Oluşturulan Metafor	f	Oluşturulan Metafor	f
161- Okulun vitrini	1	189- Sportif karınca	1
162- Olimpiyatçı	1	190- Stres topu	1
163- Orkestra şefi	1	191- Su arıtıcısı	1
164- Oyun hamuru	1	192- Sünger	1
165- Öğrenci dostu	1	193- Süper kahraman	1
166- Özgürlüğe açılan kapı	1	194- Süzgeç	1
167- Özgürlük	1	195- Şarap	1
168- Özgürlük heykeli	1	196- Şarj aleti	1
169- Panda	1	197- Şeker	1
170- Plastik top	1	198- Şimşek	1
171- Rehberlik hocası	1	199- Tabu oyunundaki kukla	1
172- Renkler	1	200- Tabula rosa	1
173- Ruhsal ve fiziksel gelişim aynası	1	201- Takım kaptanı	1
174- Sağlığın ve yüksek enerjinin sembolü	1	202- Takım lideri	1
175- Sağlık	1	203- Tatil	1
176- Sağlık öğretmeni	1	204- Teknik direktör	1
177- Sağlıklı bir beden vücut bulmuş hali	1	205- Temiz hava	1
178- Sağlıklı yaşam koçu	1	206- Tipp-ex	1
179- Sağlıklı yemek	1	207- Torna makinesi	1
180- Sakinleştirici ilaç	1	208- Tren	1
181- Sanatçı	1	209- Turp	1
182- Sanatkar	1	210- Uzay mekiği	1
183- Sevgi	1	211- Ünlü	1
184- Sigara	1	212- Yaşam rehberi	1
185- Sihirbaz	1	213- Yeniden doğmak	1
186- Sonbahar mevsimi	1	214- Yıllanmış şarap	1
187- Spor adamı	1	215- Yol gösterici	1
188- Spor koçu	1		

Tablo 3.1., 3.2. ve 3.3. incelendiğinde, farklı branşlardan toplam 346 öğretmenin beden eğitimi ve spor öğretmeni için 215 farklı metafor ürettikleri görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğretmenler tarafından birden fazla oluşturulan metaforlar kullanım sayısına göre sırasıyla “arkadaş (9), demir (9), doktor (7), ağaç (6), güneş (6), ışık (6), koç (5), çelik (5), gökkuşağı (5), hayat (5), kâşif (5), komutan

(5), psikolog (5), terapist (5), antrenör (4), kurtarıcı (4), zımba (4), aşçı (3), enerji (3), fişek (3), hareketli (3), heykeltraş (3), ilaç (3), mum (3), oksijen (3), rahatlık (3), rehber (3), sarraf (3), sportif (3), yetenek avcısı (3), yıldız (3), altın (2), anahtar (2), anne (2), asker (2), aslan (2), atletik (2), ay (2), bahçıvan (2), çiçek (2), disiplin (2), diyetisyen (2), dost (2), enerji içeceği (2), gardiyan (2), hayat koçu (2), joker (2), karınca (2), kitap (2), lider (2), lokomotif (2), makine (2), pusula (2), şiir (2), vitamin (2)” dir.

Öğretmenler “doktor, terapist, diyetisyen, psikolog” gibi cevaplarla beden eğitimi ve spor öğretmeni kavramını ilişkilendirerek, beden eğitimi ve spor öğretmenlerini birer sağlıkçı gibi gördükleri düşünülmektedir.

Ayrıca “rehber, deniz feneri, ışık, pusula, navigasyon ve yol gösterici” kavramlarıyla beden eğitimi ve spor öğretmeni kavramını ilişkilendirerek, beden eğitimi ve spor öğretmenlerini öğrenciler için rehber olarak gördükleri, “kâşif, yetenek avcısı, sarraf, altın dedektörü, mucit” gibi kavramlarla da öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkaran birer kâşif olarak gördükleri düşünülmektedir.

Tablo 4.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine Yönelik Oluşturulan (Olumlu-Olumsuz) Metaforların Frekans Analizi

Metafor Konusu	Metafor Yönü	f	%
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Olumlu	334	97.11
	Olumsuz	10	2.89

Tablo 4.1. incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor öğretmenine yönelik ürettikleri olumlu yöndeki metafor algıları sayısı (336, %97.11) iken olumsuz yöndeki metafor algıları sayısı ise (10, %2.89) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 5.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Kavramına Yönelik Oluşturulan Metaforların Kategorileri

Kategoriler	Metafor Adları	Metafor Sayısı	Metafor Frekansı	%
Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Doktor (6), Psikolog (5), Terapist (5), Oksijen (3), İlaç (2), Kurtarıcı (3), Demir (3), Diyetisyen (2), Hayat (2), Vitamin (2), Turp (1), Sağlık öğretmeni (1), Renkler (1), Temiz hava (1), Stres topu (1), Gıda (1), Endorfin (1), Miknatis (1), Sağlık (1), Hayat kaynağı (1), Lokomotif (1), Sağlıklı yemek (1), Nefes (1), Sağlıklı beden vücut bulmuş hali (1), Su arıtıcısı (1), Ağaç (1), Sakinleştirici ilaç (1), Antidepresan (1), Lizozom (1), Çiçek (1), Sportif (1), Kahve (1), Adrenalin (1), Demir (1)	34	57	16.52
Rehber Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Koç (5), Rehber (3), Antrenör (3), Lider (2), Pusula (2), Işık (2), Gökkuşluğu (2), Hayat (2), Deniz feneri (1), Maestro-Şef (1), Ruhsal ve fiziksel gelişim aynası (1), Sanatçı (1), Aslan terbiyecisi (1), Tipp-ex (1), Takım kaptanı (1), Akıl hocası (1), Navigasyon (1), Takım lideri (1), Kutup yıldızı (1), Gemi kaptanı (1), Takım koçu (1), Lokomotif (1), Koç (Hayvan) (1), Ağabey (1), Rehberlik hocası (1), Yol gösterici (1), Mancmık (1), Ayna (1), Tren (1), Heykeltıraş (1), Aşk (1), Yıldız (1), Doktor (1)	33	46	13.33
Öğretici Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Aşçı (3), Işık (2), Ay (2), Mum (2), Kitap (2), Bahçıvan (2), Anahtar (2), Güneş (2), Sağlığın ve yüksek enerjinin sembolü (1), Bisiklet (1), Fitnees eğitmeni (1), Heykeltıraş (1), Mahallenin ağabeyi-ablası (1) Yaşam rehberi (1), Beden terbiyecisi (1), Orkestra şefi (1), Çınar ağacı (1), Spor koçu (1), Sağlıklı yaşam koçu (1), Arıtma tesisi (1), Labirent (1), Anaç bir tavuk (1), Tabu oyunundaki kukla (1), Humuslu toprak (1), Okulun temel direği (1), Ağaç (1), Cilt bakım kremi (1), Gökkuşluğu (1), Torna makinesi (1), Çiftçi (1), Kalem (1), Kandil (1)	33	41	11.88
Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Anne (2), Altın (2), Joker (2), Cankurtaran (1), Hediye (1), Anne ve Baba (1), Okulun kalesi (1), Şarap (1), Okulun sır deposu (1), Tatil (1), Özgürlük heykeli (1), Karakter ve kişilik (1), Süper kahraman (1), Özgürlük (1), Okulun Kadir İnanır'ı (1), Bakır (1), Çağlayandan aşağı akıp durgunlaşan su (1), Okulun ön yüzü (1), Nevşehir (1), Kardeş (1), Kurtarıcı (1), Ünlü (1), Baba (1), Kahraman (1), Yeniden doğmak (1), Okulun vitrini (1), Maden (1), Fırsat (1)	28	32	8.99

Tablo 5.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Kavramına Yönelik Oluşturulan Metaforların Kategorileri (Tablo 5.1. Devamı)

Kategoriler	Metafor Adları	Metafor Sayısı	Metafor Frekansı	%
Kâşif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Kâşif (5), Yetenek avcısı (3), Sarraf (3), Sihirbaz (1), Güneş (1), Altın dedektörü (1), Işık (1), Heykeltraş (1), Sanatkâr (1), Mikroskop (1), Süzgeç (1), Mucit (1)	12	20	5.80
Nesnelerle İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Makine (2), İngiliz anahtarı (1), Kamera (1), Plastik top (1), Beyaz bir kağıt (1), Lastik top (1), Dinamo (1), Acil durum butonu (1), Uzay mekiği (1), Oyun hamuru (1), Şarj aleti (1), Mum (1), Bateri (1), Zimba (1), Demir (1), Akü (1), Anahtar (1)	17	18	5.22
Sportif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Hareketli (3), Fişek (3), Zimba (2), Sportif (2), Atletik (2), Karınca (2), Yıllanmış şarap (1), Spor adamı (1), İşleyen demir (1), Hareketliliğe adım (1), Lastik (1), Şimşek (1), Atlet (1), Delikanlı (1), Sportif karınca (1), Müzik (1), Atom karınca (1), Hareketlilik (1), Çalışkan bir öğrenci (1), Olimpiyatçı (1)	20	28	8.12
Disiplin Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Komutan (5), Asker (2), Gardiyan (2), Disiplin (2), Kolluk kuvveti (1), Kanun (1), Aslan (1), Okulun disiplin abidesi (1), İlaç (1)	9	16	4.64
Arkadaş Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Arkadaş (9), Dost (2), Öğrenci dostu (1), Hareketli arkadaş (1)	4	13	3.77
Bilgi Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Bilim insanı (1), Hazine sandığı (1), Şiir (1), Tabula rosa (1), Gökkuşağı (1), Teknik direktör (1)	6	6	1.74
Güç ve Dayanıklılık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Demir (4), Çelik (5), Enerji (3), Enerji içeceği (2), Dağ (1), Çam ağacı (1), Enerji küpü (1), Ağaç (1), Enerji kaynağı (1), Bina temeli (1), Zimba (1), Mitokondri (1), Işık (1)	13	23	6.67
Sevgi Unsuru Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	En sevilen öğretmen (1), Acı kahve (1), Panda (1), Şiir (1), Şeker (1), Sevgi (1), Özgürlüğe açılan kapı (1)	7	7	2.03
Tabiatla İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Ağaç (3), Güneş (3), Hayat (3), Yıldız (2), Aslan (1), Sonbahar mevsimi (1), Ceviz (1), Güvercin (1), Kaktüs (1), Çiçek (1), Liman (1), Arı (1), Gökkuşağı (1)	13	20	5.80
Rahatlık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Rahatlık (3), Minder (1), Kanepesi (1), Hidrolik direksiyon (1), Gamsız insan (1), 3 çocuklu bir ailenin 3. Çocuğu (1),	6	8	2.32
Zaman Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Çalar saat (1)	1	1	0.29
Olumsuz Davranış Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Emekli (1), Sigara (1), Boş ders öğretmeni (1), Gençlik (1), Hırsız (1), Sünger (1), Okulun memuru (1), Canavar (1), Milli takımın aynası (1), Koala (1)	10	10	2.90

Tablo 5.1. ve 5.2. incelendiğinde, çalışmaya katılan farklı branş öğretmenlerinin, beden eğitimi ve spor öğretmenlerine yönelik oluşturdukları metaforlar ortak özelliklerine göre 16 başlık altında toplanmıştır.

Bu kategoriler; “Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Rehber Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Öğretici Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Kâşif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Nesnelerle İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Sportif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Disiplin Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Arkadaş Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Bilgi Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Güç ve Dayanıklılık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Sevgi Unsuru Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Tabiatla İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Rahatlık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Zaman Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni”, “Olumsuz Davranış Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni” olarak belirlenmiştir.

Bu metaforlar farklı branş öğretmenlerinin yaptıkları açıklamalar ile metaforun kaynağından atfedilen düşünce doğrultusunda gruplandırıldı.

4.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine Yönelik Oluşturulan Kavramsal Metafor Kategorileri

4.2.1. Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 34 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “doktor (6), psikolog (5), terapist (5), oksijen (3), ilaç (2), kurtarıcı (3), demir (3), diyetisyen (2), hayat (2), vitamin (2)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni turp gibidir. Çünkü sağlıklıdır.” (1 K28-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sağlık öğretmeni gibidir. Çünkü beden sağlığını korumayı amaçlar.” (7 E32-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni temiz hava gibidir. Çünkü sürekli spor yaparak sağlıklı yaşamı özendirir.” (11 E29-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni psikolog gibidir. Çünkü her insan kendi anatomisine uygun spor yaparak, psikolojisini düzenler, yeniler ve geliştirir.” (16 E63-32)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni doktor gibidir. Çünkü doktorlar bizi ilaçlarla tedavi ederken beden eğitimi ve spor öğretmenleri de sporla tedavi ederler.” (35 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni stres topu gibidir. Çünkü kişinin stresini atmasında ve kişiyi motive etmede birebirdir.” (37 K35-14)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni endorfin hormonu gibidir. Çünkü bedensel ve zihinsel olarak rahatlamak için bize yardımcı olur. Beden eğitimi ve spor öğretmeni ile kendimizi mutlu hissederiz.” (41 K40-18)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni mıknatıs gibidir. Çünkü bütün okulun derslerden kaynaklanan yoğun stresi dışarı attığı, çocukların aktivitelerle deşarj olduğu bir dersin öğretmenidir. Bütün öğrencilerin negatif enerjisini mıknatıs gibi çekip, pozitif enerjiye dönüştürmek onun işidir.” (49 K45-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sağlık gibidir. Çünkü öğrencilere beden, ruhen ve fiziken tam bir iyilik hali sunar.” (59 E27-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni diyetisyen gibidir. Çünkü vücut gelişimine, kas gücüne ve fiziksel görünümüne önem veren bir insandır.” (61 E30-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni lokomotif gibidir. Çünkü tren vagonlarına öğrencileri bindirip, onların deşarj olmasını sağlar. Öğrencilerin hep birlikte fiziksel, zihinsel ve bedensel olarak birliktelik yaşamasını ve diğer derslere daha motivevi girmesini sağlar. Çünkü öğrencileri en iyi rahatlatan ders beden eğitimi ve spor dersidir.” (106 E45-22)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni oksijen gibidir. Çünkü beden eğitimi ve spor öğretmeni ile temiz hava rahatça solunur.” (124 K28-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni su arıtıcısı gibidir. Çünkü suyu aslında su arıtıcısı olmadan da içebiliriz ancak, su arıtıcısı ile su temizlenir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni de öğrencileri kötü alışkanlıklardan arındırır.” (145 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni hayat gibidir. Çünkü sağlıklı beden ve ruh gelişimini yaşama geçirir.” (157 K51-30)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni psikolog gibidir. Çünkü saldırgan veya sorunlu davranışları olan öğrencilerin spor yoluyla rehabilitasyonunu sağlar. Bu durum öğretmene bağlı olsa da genel anlamda beden eğitimi ve spor öğretmenleri okullarda öğrencilerin sakinleşmelerini sağlarlar.” (170 K54-22)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni antidepresan gibidir. Çünkü yaptırdığı sportif aktivitelerle öğrencileri rahatlatır.” (210 K35-12)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kahve gibidir. Çünkü öğrencilerin stresini alır, onları dinlendirir ve mutlu eder. Kendilerini tanımalarını ve özgüvenli olmasını sağlar.” (311 K30-6)

Farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmeni ile sağlığı bütünleştirdikleri görülmüştür. Bu da okullarda sağlıklı bir yaşam için beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin önemli bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

4.2.2. Rehber Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 33 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “koç (5), rehber (3), antrenör (3), lider (2), pusula (2), ışık (2), gökkuşağı (2), hayat (2),deniz feneri (1)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni deniz feneri gibidir. Çünkü size yol gösterip sizi doğru hedeflere yönlendirebilir.” (3 K33-6)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni lider gibidir. Çünkü genellikle öğrencilerle araları iyidir. Sevilirler ve öğrencileri yönlendirmeleri kolaydır.” (6 E44-24)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni koç gibidir. Çünkü öğretmen öğrenciye vücudunu nasıl kullanacağını, nasıl daha sağlıklı kalacağını, hangi sporlarda başarılı olabileceğini gösterir.” (15 E35-13)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni anahtar gibidir. Çünkü sağlıklı bir dünyanın kapısını spor açar. Beden eğitimi ve spor öğretmeni de bu dünyanın kapısını açan anahtardır. Sporu sevdirecek, öğrencilerin sağlıklı bir dünyaya kapı açmalarını sağlar.” (20 K30-6)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni bir maestro-şef gibidir. Çünkü beden eğitimi ve spor öğretmeni bireyleri grup içerisinde veya bireysel olarak değerlendirip, yeri geldiğinde takım gibi yeri geldiğinde lider gibi davranmalarını sağlayabilir veya buna aracı olabilir.” (22 E31-6)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni rehber gibidir. Çünkü sportif yeteneklerimizi keşfetmemiz açısından bize rehberlik eder.” (32 E34-12)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni pusula gibidir. Çünkü öğrencileri spor konusunda yönlendirerek, onların sağlıklı olmasını sağlar.” (80 K31-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni tipp-ex gibidir. Çünkü diğer derslerin ağırlığı altında bunalan öğrencilerdeki hataları silerek, yeni başlangıçlara yönlendiren kişidir.” (93 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni akıl hocası gibidir. Çünkü sporla yeni tanışan gençlere yol göstericidir. Geleceğin sporcularını yetiştirendir. Başarılı sporculara baktığımızda, çoğunun küçük yaşlarda uzman kişiler desteğiyle bu işlere başladığını görürüz.” (117 E30-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ışık gibidir. Çünkü sportif faaliyetlerde birçok öğrencinin yoluna ışık tutar.” (120 E28-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni takım lideri gibidir. Çünkü öğrencileri nasıl yönlendireceğini bilir.” (130 K32-9)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kutup yıldızı gibidir. Çünkü öğrenciler beden eğitimi ve spor öğretmenine bakarak yollarını bulur.” (146 E32-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni hayat koçu gibidir. Çünkü öğrencilere zihinsel ve bedensel gelişimin sağlıklı ilerleyebilmesi için yol gösterir.” (154 K35-12)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni pusula gibidir. Çünkü bizlere doğru yönü gösterir.” (176 E31-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni lokomotif gibidir. Çünkü liselerdeki milyonlarca ergenlik dönemindeki öğrencinin ihtiyaç duyduğu bedensel aktivite ve doğru yönlendirmeyi sağlar.” (203 K42-14)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni koç (hayvan) gibidir. Çünkü sürünün başını çeker ve sürüye yön verir.” (216 E33-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ağabey gibidir. Çünkü öğrencilerimizin sorunlarıyla ağabey gibi ilgilenir, onları özelliklerine göre yönlendirir ve öğrencilerin diliyle konuşur.” (241 K28-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni yol gösterici gibidir. Çünkü dikkat noktasında çocuklara yardımcı olabilir. Bedeni sağlam ve iyi tutmada öğrenciye yol gösterir.” (268 K25-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni mancınık gibidir. Çünkü insan fiziksel ve sosyal sınırlarını aşmak için temel olması gereken spor eğitimi kişilerin gelişimleri için çok önemlidir. Düzgün bir spor eğitimci rehberliği sayesinde insanın metaforik olarak bir yerden yüksek bir yere gitmesi sağlanabilir.” (270 E31-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ayna gibidir. Çünkü baktığında kendi benliğini gösterebilir ve rehber olabilir insana.” (296 K35-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni yıldız gibidir. Çünkü yıldızlar eskiden insanlara yol gösterirmiş. Beden eğitimi ve spor öğretmeni de okulda öğrencilere spor nasıl yapılır, yöntemleri nedir gibi sağlıklı kalmanın koşullarını göstermekle yol gösterir.” (326 E38-12)

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, öğrencilerin bedensel ve zihinsel gelişimlerine katkıda bulunarak, öğrencilere yol gösterdiği düşünülmektedir. (41)’a göre nitelikli bir beden eğitimi ve spor öğretmeninde olması

gereken niteliklerden biri de öğrenciyi yönlendirmeli, teşvik etmeli ve öğrenciyi rehberlik etmelidir.

4.2.3. Öğretici Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 33 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “aşçı (3), ışık (2), ay (2), mum (2), kitap (2), bahçıvan (2), anahtar (2), güneş (2)” tir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni aşçı gibidir. Çünkü doğru malzemeyi özenle, ölçüyle ve sevgiyle karıştırdığında dünyanın en lezzetli yemeklerini yapabilir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni de dünya standartlarında kaliteli, yetenekli ve disiplinli çalışan, ülkesini ve yaptığı işi seven sporcular yetiştirebilir.” (5 K44-22)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni aşçı gibidir. Çünkü aşçı yemeğini ne kadar titizlikle yaparsa yemeği o derece güzel olur. Öğretmen de öğrencilerini ne kadar önemser ve onlara değer verirse öğrenci o derece iyi bir sporcu olur.” (17 E24-2)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kitap gibidir. Çünkü kitaplar her zaman insanlara yeni şeyler öğretir. Öğrenciler de öğretmenlerinden hep yeni şeyler öğrenir ve onun sayesinde kendini geliştirir.” (40 K25-2)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ay gibidir. Çünkü karanlık zamanlarda ay ışığı aydınlık verir. Öğrenciler de bu ay ışığı altında aydınlanır ve görünür hale gelirler.” (45 K28-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ışık gibidir. Çünkü çocukları sağlık üzerine bilinçlendirir, kötü alışkanlıklardan korur.” (50 K38-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kandil gibidir. Çünkü kendini tüketerek etrafına ışık saçır.” (62 K40-14)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ay gibidir. Çünkü ayın karanlığı aydınlattığı gibi öğretmen de öğrencileri aydınlatır.” (71 E31-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni bahçıvan gibidir. Çünkü en güzel çiçekleri o yetiştirir. Yorgunluk nedir bilmeden onlara ışık verir, onları besler, yeşillendirir, renkli ve kokulu çiçekler yetiştirir.” (75 E32-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni mahallenin ağabeyi-ablası gibidir. Çünkü derste çoğu zaman mahalle değerleri ve söylemlerini de kullanarak, öğrencilere bir şeyler vermeye çalışırlar. Orada sadece spor yoktur. Değerler ilişkiler ve özel bir dil vardır.” (88 E56-31)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni antrenör gibidir. Çünkü öğrencilerin bedensel, fiziksel yeterliliklerini izler ve geliştirmeye çalışır.” (89 E33-12)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni beden terbiyecisi gibidir. Çünkü öğrencinin bedenini doğru yerde, doğru zamanda ve nasıl kullanılması gerektiğini öğretir. Öğrencinin bedenini doğru kullanarak, neler başarabileceğinin farkına varmasına yardımcı olur. Davranış kuralları ve adabımuaşeret konularında da beden eğitimi ve spor öğretmenine çok iş düştüğünü düşünmekteyim.” (148 K40-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çınar ağacı gibidir. Çünkü çınar ağacı nasıl ki dallarını besleyip, büyümesini sağlıyorsa beden eğitimi ve spor öğretmeni de yaptırdığı egzersizlerle öğrencilerin bedensel ve zihinsel gelişimini sağlar.” (156 E38-12)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni spor koçu gibidir. Çünkü kişinin bedenini tanıyıp, nasıl çalıştırılması gerektiğini öğretir.” (165 K34-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni arıtma tesisi gibidir. Çünkü her kesimden gelen öğrencileri spor ile eğitir ve toplumun istediği bir vatandaş olarak tekrar topluma kazandırır.” (193 E55-29)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni anaç bir tavuk gibidir. Çünkü tavuğun civcivleri topladığı gibi, o da öğrencileri bir araya toplarlar ve onların eğitimini sağlar.” (204 K29-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni humuslu toprak gibidir. Çünkü humuslu topraklarda nasıl farklı birçok çeşit ürün verimli bir şekilde yetişiyorsa beden eğitimi ve spor öğretmeni de birçok spor dalında bilgi sahibi olup öğrencilerin sağlıklı yetişmelerini sağlar.” (206 E30-69)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kitap gibidir. Çünkü kitap olmadan eğitim verir. Kendi kitabıyla ilgili temel kaynaktır.” (134 K34-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni okulun temel direği gibidir. Çünkü çocukları spor dallarında en etkili şekilde yetiştirir, enerjilerini doğru yerde kullanmalarını sağlar. Spor olmadan sağlıklı bir hayat olmaz. Aynı zamanda hem fiziksel hem zihinsel anlamda sağlıklı bireyler yetiştirir.” (245 K32-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çiftçi gibidir. Çünkü her bir öğrenciyi mahsul gibi sevgiyle ve ilgiyle yetiştirir.” (330 K32-6)

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerini, öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve ahlaki yönden gelişimlerini sağlayarak kendi bedenlerini tanımasına katkıda bulunan birer öğretici olarak gördükleri düşünülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrencilerini sporla eğiterek sağlıklı bir neslin yetişmesini sağlaması, bu branş öğretmenlerini diğer branş öğretmenlerinden farklı kılmaktadır.

4.2.4. Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor

Öğretmeni

Bu kategori toplam 28 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “anne (2), altın (2), joker (2)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni anne ve baba gibidir. Çünkü öğrencisinin her zaman çıkarını gözetir, yararlı şeyler öğrenmesi için çalışır, zarar görmesinden korkar.” (51 E35-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni okulun kalesi gibidir. Çünkü yılmaz, yıkılmaz, sarsılmaz bir yapıda olurlar.” (58 K29-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni şarap gibidir. Çünkü değeri gün geçtikçe artar.” (101 K46-18)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni özgürlük heykeli gibidir. Çünkü okulda genellikle resmi kıyafetle dolaşmayan tek öğretmendir. Diğer öğretmenlerden farklıdır bu anlamda.” (122 K29-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni karakter ve kişilik gibidir. Çünkü güçlü bağlar ve bağlılık, takım ruhu, grup etkileşimi gibi oyun ve spor alanlarında görülen özellikleri vardır ve bu özellikler kişilik gelişimini güçlendirir.” (142 K29-2)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni okulun Kadir İnanır’ı gibidir. Çünkü öğrencileri destekleyen ve ders dışındayken öncelikli olarak katılmak istedikleri dersin öğretmenleridir. Nasıl ki Kadir İnanır filmlerde en ilgi gösterilense beden eğitimi ve spor öğretmenleri de öyledir.” (196 K36-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni bakır gibidir. Çünkü gün geçtikçe değerini anlayan azalıyor.” (211 E41-17)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni okulun ön yüzü gibidir. Çünkü grup olarak öğrencilerin ders dışı paylaşımları, kazandıkları başarılar ve ödüller okul adına alınır ve genelde bu tür başarılarla okulun adı duyulur, zihinlerde yer eder.” (222 E40-15)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni Nevşehir gibidir. Çünkü dışardan baktığında belki pek önemsemezsin ama içinde bir Ihlara vadisi olduğunu bilirsin.” (233 K24-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kardeş gibidir. Çünkü her zaman yanındadır.” (235 E35-11)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni anne gibidir. Çünkü bütün dertlerin kaynağını çözer.” (239 K38-13)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kurtarıcı gibidir. Çünkü teşekkür ya da takdir belgesi bekleyen öğrenci için can simidir.” (244 K34-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ünlü gibidir. Çünkü bütün öğrenciler beden eğitimi ve spor öğretmenine hayrandır.” (272 E32-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni baba gibidir. Çünkü bizi bizden çok düşünür, sağlığımız için çabalar.” (279 E38-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni anne gibidir. Çünkü tüm ilgisi sizin üstünüzdedir.” (318 E31-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni okulun vitrini gibidir. Çünkü dışarıdan bakıldığında önce onların başarıları görünür.” (322 E49-23)

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine yönelik yapmış oldukları anne, baba, kardeş, gibi benzetmelerle öğrencilerin beden eğitimi ve spor öğretmenlerini kendilerine yakın hissettikleri düşünülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrencilerini müsabakalara götürmesi ve başarılar elde etmesi de bu branşın öğretmenlerine olan saygıyı artırıp zihinlerde değerli bir öğretmen olarak kalmasında etkili olmaktadır.

4.2.5. Kâşif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 12 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “kâşif (5), yetenek avcısı (3), sarraf (3)” tır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni yetenek avcısı gibidir. Çünkü çocuğun herhangi bir spora ilgisi, yeteneği varsa bunu fark edecek kişidir.” (12 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kâşif gibidir. Çünkü farklı yeteneği olan öğrencileri ilk keşfedenler genelde onlardır.” (23 E36-13)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kâşif gibidir. Çünkü öğrencilerin içindeki cevherleri ortaya çıkarır, yeteneklerini keşfeder, sağlıklı bireylerin yetişmesine katkıda bulunur.” (36 E54-30)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni güneş gibidir. Çünkü fark edilmeyen yıldızlara ışık saçar ve onları aydınlatır. Yıldızları keşfeder.” (46 K33-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kâşif gibidir. Çünkü eğer öğrencide bir yetenek varsa beden eğitimi ve spor öğretmeni onu keşfeder ve onun ilerlemesini sağlar.” (70 K31-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sarraf gibidir. Çünkü yetenekli öğrencileri bulur ve onu işleyerek değerini ortaya çıkartır.” (78 E29-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni altın dedektörü gibidir. Çünkü derslerde başarısız olan öğrencilerin sporda başarılı olduğunu keşfedebilir. Tembel diye, bu çocuk okumaz diye yaftalanan öğrenciyi dedektör gibi bulup bambaşka bir alanda çocuğu başarılı kılabilir.” (109 K31-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sarraf (kuyumcu) gibidir. Çünkü okulu ve okulun meyveleri olan öğrencileri en iyi anlayan kişidir. Yetenekli olan öğrencileri ortaya çıkarır ve onları ortama kazandırır.” (139 E43-19)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sanatkâr gibidir. Çünkü öğrencilerde gizli kalmış yetenekleri fark ederek bir sanatkâr gibi onları işleyip, yetiştirerek onları hayata hazırlar.” (225 K33-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni mikroskop gibidir. Çünkü insan vücudunu bir makinenin dışlisini görebilen gözleri vardır. Bu gözleri sayesinde yetenekli öğrencileri hemen görebilir.” (294 K36-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni süzgeç gibidir. Çünkü yetenekli öğrencileri keşfederek elek üzerinde kalmasında temel ayırıcıdır.” (327 K25-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni mucit gibidir. Çünkü öğrencilerdeki keşfedilmemiş yeteneklerin ortaya çıkmasını sağlar.” (331 K31-7)

Beden eğitimi öğretmeni öğrencinin, toplumun, öğretmenlerin gözünde farklıdır. Şekliyle, davranışlarıyla ilgi odağıdır ve doğal liderdir. Eğitim bütünlüğü içinde teorik ve uygulamalı birikimlerini aktaran, beden eğitimi ve spor değerlerini kazandıran, bu doğrultuda öğrencilerin yeteneklerini oluşturan, geliştiren eğitimci ve öğreticidir. (84). Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenleri beden eğitimi ve spor

öğretmenlerini, öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkaran birer kâşif olarak görmüşlerdir. Bu da çocuklarda doğru yetenek seçiminin ilkökul dönemlerinde başladığı gerekçesiyle ilkokullarda beden eğitimi ve spor derslerine beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin girmesi gerektiği düşüncesini ortaya çıkarmıştır.

4.2.6. Nesnelere İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 17 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metafor “makine (2)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni İngiliz anahtarı gibidir. Çünkü okulun bel kemikleri olarak ihtiyacınız olan her konuda yanınızda olmaya istekli ve yeteneklidirler. Zahmet çekmediklerini, rahat olduklarını düşünürsünüz ancak onlar sizin tahmin ettiğinizden çok daha fazlasını yaparlar.” (24 K35-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kamera gibidir. Çünkü bizim hareketlerimizin yansımasıdır.” (43 E49-23)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni lastik top gibidir. Çünkü eğlencelidir, koşturur, gereksinime hemen cevap verebilir.” (92 K43-20)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni şarj aleti gibidir. Çünkü öğrencilerin enerjik ve zinde kalmasını sağlar.” (138 E31-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni acil durum butonu gibidir. Çünkü her zaman yardımına ihtiyaç duyarız.” (192 K29-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni makine gibidir. Çünkü bakıldıkça, yağlandııkça, çalışıkça paslanmaz; ömrü uzar ve üretmeye devam eder.” (228 K37-16)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni oyun hamuru gibidir. Çünkü ne şekil verirsen ver o şekle bürünür.” (254 E26-2)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni şarj aleti gibidir. Çünkü öğrenciler hafta boyunca efor sarf ederken bu ders bir nebze de olsa kafa dağıtmalarında araç olarak görülebilir. Öğretmen bu derste öğrencilerin kafa dağıtmalarında etkindir ve onlara enerji verir.” (257 K26-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni mum gibidir. Çünkü mum gibi bedeni her türlü şekle girebilen bir yapıya sahiptir.” (274 K33-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni bateri gibidir. Çünkü bateri birden fazla sesin ve aletin bütünüdür. Beden eğitimi ve spor öğretmeni de birden fazla spor branşı ile bir bütündür.” (312 E29-7)

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin lastik top, şarj aleti, mum, oyun hamuru gibi benzetmeler ile beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin enerjik, esnek ve çevik gibi özelliklerini ön plana çıkarmıştır.

4.2.7. Sportif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 20 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “hareketli (3), fişek (3), zımba (2), sportif (2), atletik (2), karınca (2)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni işleyen demir gibidir. Çünkü insanlar çalıştıkça güçlenir ve tıpkı paslanmayan demir gibi beden eğitimi ve spor öğretmeni de sürekli hareket halinde olduğu için sürekli parlar.” (60 K28-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni hareketliliğe adım gibidir. Çünkü sürekli hareket eden, hareketliliğe teşvik eden ve pasifleşmeyi reddeden bir yapıya sahiptir.”
(63 K36-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni lastik gibidir. Çünkü öncelikle kendi bedenlerine yönelik terbiye verip, aynı zamanda insan anatomisine dair teorik ve pratik bilgilere haiz olduklarından dolayı vücutlarını nasıl kullanmaları ve hareket ettirmelerini biliyorlar. Spor yapmak belli bir esneklik gerektirdiğinden benim metaforum lastiktir.” (64 E34-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni zumba gibidir. Çünkü atletik ve hareketlidir.” (81 E29-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sportif gibidir. Çünkü uğraştığı spor ile vücuda atletik görünüm kazandırır. Böylece daha çevik, daha canlı olunur.” (86 K32-6)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni şimşek gibidir. Çünkü her daim hızlı ve ışıltılıdır.” (87 K45-22)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni fişek gibidir. Çünkü hızlı, güçlü ve çeviktir.” (96 K30-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni atletik gibidir. Çünkü spora yatkınlığı ve becerileriyle öğrencilere örnek olmalıdır.” (102 E34-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni hareketli gibidir. Çünkü spor ile iç içe olması ve spor yaptırması, onun bu özellikleri kazanmasında etkili olur.” (183 E38-13)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sportif karınca gibidir. Çünkü okulun her noktasında her an tüm öğrencilere ulaşır. Hep hareketlidir ve özgürdür.” (195 K43-22)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni hareketli gibidir. Çünkü spor hareket demektir ve hareketli olmayı gerektirir.” (209 K36-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni fişek gibidir. Çünkü çok aktif ve etkindir.” (214 E40-20)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni atom karınca gibidir. Çünkü sürekli hareket edip her yere yetişir.” (217 K38-15)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni karınca gibidir. Çünkü sürekli hareket eder, yarışmalara katılır ve öğrencileri spora teşvik eder.” (319 K48-22)

Çalışmaya katılan farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerini sportif ve sürekli spor ile iç içe olan bireyler olarak gördüğü düşünülmektedir.

4.2.8. Disiplin Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 9 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “komutan (5), asker (2), gardiyan (2), disiplin (2)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni asker gibidir. Çünkü her zaman disiplinlidir.” (10 K41-15)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni komutan gibidir. Çünkü aynı anda birçok öğrenciye komut vererek, düzeni ve disiplini sağlar.” (73 K26-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kolluk kuvveti gibidir. Çünkü okulun disiplinini sağlar.” (79 E28-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni gardiyan gibidir. Çünkü dört duvar içinde ders yapmaya mahkûm öğrencileri avluya çıkarıp hava aldırır. Genel olarak düzen ve disiplini sağlar.” (95 K31-2)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kanun gibidir. Çünkü derse ait eşyaları kullanmamız için hep kuralları vardır.” (129 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni aslan gibidir. Çünkü okulda disiplini sağlar.” (221 E29-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni disiplin gibidir. Çünkü disiplinli bir öğrenimin başarı oranı yüksektir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni disipline önem verdiğinde, öğretimi bütün dünyayı etkileyecektir. (bedende disiplin ruhta disiplin).” (226 E660-36)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni okulun disiplin abidesi gibidir. Çünkü düzeni, tertibi sağlar ve ortamı disipline eder.” (306 E57-34)

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerini okulun düzen ve disiplinini sağlayan bireyler olarak gördüğü düşünülmektedir. (38) göre öğrencileri disipline etmek beden eğitimi ve spor öğretmenin görevlerindedir. Bu da okullarda disiplini sağlamak için beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin önemini ortaya çıkarmaktadır.

4.2.9. Arkadaş Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 4 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “arkadaş (9), dost (2)” tur.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni arkadaş gibidir. Çünkü yeri gelir öğrencisiyle oyun oynar, yeri gelir onların sorunlarını dinler.” (13 E31-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni arkadaş gibidir. Çünkü öğretmen, öğretmen olarak tavsiyelerini ve bilgilerini verirken, bir arkadaş gibi de öğrenciyi motive edip onu anlayabilmelidir.” (33 E46-20)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni dost gibidir. Çünkü kendi çıkarı için değil öğrencisinin iyiliği için çalışır.” (53 K55-30)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni arkadaş gibidir. Çünkü yeri geldiğinde tüm hatalarını, eksiklerini bir bir yüzüne söyleyen, yeri geldiğinde dertleştiğin ve sırlarını açtığın sırdaştır.” (57 E33-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni dost gibidir. Çünkü öğrenci ile en yakın, en samimi iletişim kurabilen öğretmendir.” (137 K34-1)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni öğrenci dostu gibidir. Çünkü genel kültür ders öğretmenleri olarak bizler sizin kadar öğrenciyle sohbet edemiyor, onları dinleyip sorunlarına eğilemiyoruz ama beden eğitimi ve spor öğretmenleri bunlar için daha fazla zaman bulabiliyor.” (207 k37-5)

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerini öğrencilere bir dost, abi, arkadaş kadar yakın gördüğü düşünülmektedir.

4.2.10. Bilgi Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 6 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak kullanılan metaforlar “bilim insanı (1), hazine sandığı (1), şiir (1), tabula rosa (1), gökkuşağı (1), teknik direktör (1)” dür.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni teknik direktör gibidir. Çünkü teknik direktör nasıl bir takımın bütün fiziksel değerlerini değerlendirip, takım gelişimi için analiz yaparsa bir beden eğitimi ve spor öğretmeni de fiziksel gelişim için o denli uzmanca analiz yapar.” (34 E30-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni bilim insanı gibidir. Çünkü fiziksel ve duygusal olarak sporda ne yapabileceğini anlar.” (143 K49-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni gökkuşuğu gibidir. Çünkü her spor dalına ilişkin bilgi birikimine sahiptir. Farklı spor alanlarına ilgi duyup, yeteneği olan öğrencileri yönlendirebilir.” (155 K30-6)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni hazine sandığı gibidir. Çünkü hazine sandığındaki değerler kadar önemli spor ve yaşam bilgisine sahiptir.” (199 K26-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni tabula rosa gibidir. Çünkü gün geçtikçe kendisini deneyerek, görerek bir şeyler katarlar.” (229 K25-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni şair gibidir. Çünkü anlayan ve kıymet bilen için değerli bilgilere sahiptir. Bedenini eğitmek isteyen için ve zinde kalmayı tercih edenler için en önemli eğitmendir.” (309 E31-4)

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerini spor alanında bilgi ve donanıma sahip olduğunu ve her geçen gün kendilerini geliştirdiği düşünülmektedir.

4.2.11. Güç ve Dayanıklılık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 13 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “demir (4), çelik (5), enerji (3), enerji içeceği (2)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni enerji gibidir. Çünkü öğrencilerin potansiyel enerjilerini ortaya çıkarır ve dayanıklı olmalarını sağlar.” (26 E38-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni dağ gibidir. Çünkü turmandıkça, gezdikçe insanı güçlendirir ve ona dayanıklılık kazandırır.” (27 E39-12)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni demir gibidir. Çünkü demir gibi sağlamdır.” (82 E29-6)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çam ağacı gibidir. Çünkü yıllar geçse de sağlam kalır.” (84 E26-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çelik gibidir. Çünkü spor yaptıkça, işleyen demir gibi pas tutmaz.” (99 K53-29)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ağaç gibidir. Çünkü sporla uğraştığı için ağaç gibi sağlamdır.” (133 K30-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çelik gibidir. Çünkü kuvvetlidir.” (219 K25-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çelik gibidir. Çünkü beden eğitimi ve spor öğretmenin hayati spor yapmak üzerine olduğu için tıpkı bir çelik gibi sert ve sağlamdır.” (250 E28-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni enerji gibidir. Çünkü enerji yoktan var vardan yok edilemez. Beden eğitimi ve spor öğretmeni de enerji gibi asla yok etmez enerjisini.” (255 K26-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çelik gibidir. Çünkü hayatı spor üzerine şekillendiği için sağlam bir vücuda ve bünyeye sahiptir.” (256 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni mitokondri (organel) gibidir. Çünkü enerjileri hiç bitmez.” (264 K30-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni bina temeli gibidir. Çünkü sağlam ve güçlüdür.” (265 K26-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çelik gibidir. Çünkü çocukların dayanıklılık yönünü ortaya çıkarır.” (289 K33-6)

Araştırmaya katılan farklı branş öğretmenleri beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sürekli sporla iç içe olduğunu, böylece de beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin beden ve ruhen sağlam bir yapıya sahip olduğu düşünülmektedir.

4.2.12. Sevgi Unsuru Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 7 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak kullanılan metaforlar “en sevilen öğretmen (1), acı kahve (1), panda (1), şiiir (1), şeker (1), sevgi (1), özgürlüğe açılan kapı (1)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni en çok sevilen öğretmen gibidir. Çünkü diğer branş öğretmenlerine göre daha fazla sevilir.” (48 K28-6)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni acı kahve gibidir. Çünkü içtikçe tadı damağına yayılır ve güzelliğini, kalitesini zamanla anlarız.” (56 K29-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni özgürlüğe açılan kapı gibidir. Çünkü çocuk, bu ders için öğretmeni aracı görür ve okulda en çok sevilen öğretmen branşlarından biridir. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri çocukların en sevdikleri dersin öğretmeni oldukları için öğretmeni de en sevdikleri öğretmen olabilir.” (112 K28-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni panda gibidir. Çünkü çok rahattır ve eğlencelidir.” (224 E28-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni şeker gibidir. Çünkü öğrencilerin her türlü sorunlarıyla ilgilenir. Bütün öğrenciler onu sever.” (271 E40-12)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sevgi gibidir. Çünkü o ders çok mutlu olunan bir derstir. Öğretmeni çok sevilir.” (276 K30-6)

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrenciler tarafından çoğunlukla sevildiği düşünülmektedir.

4.2.13. Tabiatla İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 18 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “ağaç (3), güneş (3), hayat (3), yıldız (2)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ağaç gibidir. Çünkü ağaçlar en güçlü canlılardır. Beden eğitimi ve spor öğretmenin hâkim olduğu spor dalları onun yaprakları gibidir. Gövde ne kadar güçlü ise dallar da bir o kadar güçlü, renkli ve canlıdır.” (31 K25-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni yıldız gibidir. Çünkü spor yapmaları münasebetiyle ve genç kalmayı başarabildiklerinden yıldız gibi parlayıverirler, sevilirler ve sayılırlar.” (68 E26-1)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni aslan gibidir. Çünkü okulu sahiplenir.” (83 E29-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ceviz gibidir. Çünkü beyin gelişimine yardımcıdır.” (141 K28-2)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kaktüs gibidir. Çünkü dışarıdan hoş görünmezken, kendisi bereket dolu keşfedilmeyi bekleyen bir cevherdir.” (242 K42-18)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çiçek gibidir. Çünkü öğrencilerin motivasyonunu artırır.” (247 K30-2)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni liman gibidir. Çünkü uzun yolculuktan sonra mola verip bizi motive eder.” (253 K27-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni ağaç gibidir. Çünkü hayatı yapraklar misali sürekli uzar ve yeşerir. Sürekli sulanmak ister. İlgi gösterdikçe, daha da yeşerir ve büyür.” (266 E34-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni hayat gibidir. Çünkü insanı kimi zaman yorar kimi zaman da rahatlatır.” (267 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni arı gibidir. Çünkü beden eğitimi ve spor öğretmeni bütün bayramlar ve törenlerde aktif olarak yer almaktadırlar.” (308 E28-5)

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin olumlu özelliklerini ortaya çıkaran tabiatla ilgili benzetmelere çokça yer verildiği görülmüştür.

4.2.14. Rahatlık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 6 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar “rahatlık (3)” tır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni minder gibidir. Çünkü diğer branşlara göre daha rahat giyinir.” (4 E48-24)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni kanepeler gibidir. Çünkü öğretmenlik mesleği içinde en rahat standartlara sahiptir.” (42 E34-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni rahatlık gibidir. Çünkü çalışma şartları oldukça rahattır.” (52 E37-15)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni hidrolik direksiyon gibidir. Çünkü rahattır ve öğrenciyi sıkıp, bunaltmaz.” (74 K30-3)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni rahatlık gibidir. Çünkü her konuda daha özgürdür.” (168 K37-15)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni gamsız insan gibidir. Çünkü görünüşte müfredat, plan- programı olmayan öğretmen olarak algılanır.” (275 E34-10)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni üç çocuklu bir ailenin üçüncü çocuğu gibidir. Çünkü en rahat branşa sahiptir. Ayrıca kendine ait odası vardır.” (299 K27-3)

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okulda spor kıyafeti ile olmaları, derslerin bahçede işleniyor olması, öğrencileri çok fazla bunaltmayıp rahatlamalarını sağladığı için rahat oldukları düşünülmektedir.

4.2.15. Zaman Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 1 metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforun frekans dağılımına bakılarak kullanılan metafor “Çalar saat (1)” tir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni çalar saat gibidir. Çünkü çocukları uyandırır ilk ders. Bence her gün ders başlamadan müdür beyin günaydın, iyi dersler faslından sonra öğrencilerin uyanıp, kendine gelmesi için beden eğitimi ve spor öğretmeni eşliğinde eğlenmeleri gerekir.” (105 K27-6)

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine yönelik zaman kategorisiyle ilgili olarak tek metafor ürettikleri görülmüştür.

4.2.16. Olumsuz Davranış Olarak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Bu kategori toplam 10 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak kullanılan metaforlar “emekli (1), sigara (1), boş ders öğretmeni (1), gençlik (1), hırsız (1), sünger (1), okulun memuru (1), canavar (1), milli takımın aynası (1), koala (1)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni emekli gibidir. Çünkü sürekli yatar.” (72 E30-4)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sigara gibidir. Çünkü sağlıksız olmasına rağmen çoğu sigara içer. Hem spor yapıp hem de sigara içtiği için sigara gibi kendi kendini yavaş yavaş yakar, bitirir.” (90 K46-20)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni boş ders öğretmeni gibidir. Çünkü okullarda bu ders öğretmenleri derslerinde bir şey öğretmiyormuş ya da sadece top oynatıyormuş gibi düşünülür ve sanılır.” (94 E35-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni gençlik gibidir. Çünkü zamanını boş geçirir.” (115 K33-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni hırsız gibidir. Çünkü çocukların spor yapma alışkanlıklarının oluşumuna hiçbir katkısı yoktur. Sporun hayatımızın merkezinde olması gerektiğini, spor hayatımızda olursa daha mutlu ve daha sağlıklı olacağımızı anlatamadıkları için onları hırsıza benzetiyorum.” (172 E41-17)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni sünger gibidir. Çünkü en kolay şekilde para kazanır ve çok iş yapmış gibi böbürlenir.” (208 k29-5)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni okulun memuru gibidir. Çünkü branş itibariyle sınıfta zaman geçirmekten çok öğrenciden bağımsız olarak okulun bölümlerinde gezerler.” (278 E28-7)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni canavar gibidir. Çünkü buldukları her ortamda kendi varlıklarını gösterebilmek için gereksiz çaba gösterirler.” (298 E44-19)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni milli takımın aynası gibidir. Çünkü okullarda beden eğitimi ve spor dersi öğretmenleri çocukların önüne topu yuvarlamaktadır. Çocuklar da mahalleden öğrendikleri şekilde futbol, basketbol oynamaktadır. Milli takımlardaki başarısızlığın ana sebebi beden eğitimi ve spor öğretmenleridir.” (303 E33-8)

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni koala gibidir. Çünkü gün boyu enerjisini yeme-içme için harcar. Öğrencileri kendi haline bırakır ve oturur.” (344 K33-9)

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine yönelik olumsuz eleştirisi oldukça az görülmüştür. Bunda son yıllarda yapılan atama sayılarının artmasıyla birlikte beden eğitimi ve spor derslerine bu branştan mezun olan öğretmenlerin girmesinin etkili olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte bazı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor

dersinin içeriğine uygun hareket etmediği düşüncesi, bu branşın öğretmenlerine olan saygıyı olumsuz yönde etkilediğini düşündürmektedir. Diğer taraftan (66) ise ortaokullarda beden eğitimi ve spor öğretmenine yönelik çalışmasında üretilen metaforlarda öğrenciler en çok “sınırlı bir insan olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni” (f=74, % 15,81) kategorisine yönelik metafor üretmişlerdir.

4.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforlar

Tablo 6.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforlar

Oluşturulan Metafor	f	Oluşturulan Metafor	f
1- Terapi	23	33- Kahve	2
2- İlaç	18	34- Meditasyon	2
3- Nefes	16	35- Mola	2
4- Hayat	11	36- Yenilenme	2
5- Su	11	37- Sağlıklı yaşam	2
6- Eğlence	8	38- Sanat	2
7- Güneş	7	39- Serotonin	2
8- Sağlık	7	40- Stresten kurtulma	2
9- Boş ders	5	41- Şeker	2
10- Müzik	5	42- Tatlı	2
11- Stres topu	5	43- Yaz tatili	2
12- Teneffüs	5	44- Yemek	2
13- Özgürlük	5	45- Yemek yemek	2
14- Oksijen	4	46- Özgürlük anıtı	1
15- Antrenman	3	47- 2.derece ders	1
16- Ayna	3	48- Acil durum	1
17- Çikolata	3	49- Adrenalin	1
18- Doping	3	50- Akıl sağlığı	1
19- Mutluluk	3	51- Aksiyon filmi	1
20- Rahatlık	3	52- Akşam yemeği	1
21- Tatil	3	53- Aktivite	1
22- Toprak	3	54- Altın	1
23- Vitamin	3	55- Altın madeni	1
24- Çiçek	2	56- Anahtar	1
25- Dans etmek	2	57- Arabanın yakıtı	1
26- Doğa	2	58- Aşrı	1
27- Doktor	2	59- Bağımlılık	1
28- Enerji	2	60- Baklagil	1
29- Güç	2	61- Baraj	1
30- Güvercin	2	62- Bedene şifa	1
31- Hayal	2	63- Bedeni belli hareketlerle disipline eden bir ders	1
32- İhtiyaç	2	64- Bedenin dili	1

Tablo 6.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforlar (Tablo 6.1. Devamı)

Oluşturulan Metafor	f	Oluşturulan Metafor	f
65- Beklenen bir gün	1	97- Ferahlık veren liman esintisi	1
66- Beş yıldızlı mekânda öğle arası yemek	1	98- Fırsat	1
67- Bilgisayar formatı	1	99- Filtre	1
68- Boş zaman geçirme	1	100- Fiziksel tasarı	1
69- Boşluk doldurma	1	101- Galaksi	1
70- Burun spreyi	1	102- Gökkuşağı	1
71- Coğrafi keşifler	1	103- Güzel bir şarkı	1
72- Çay	1	104- Halat	1
73- Çok lezzetli yemek	1	105- Hastane	1
74- Çömlek sanatı	1	106- Hava	1
75- Demir	1	107- Hava durumu	1
76- Demokratik süreçler	1	108- Havalara uçmak	1
77- Deşarj olma	1	109- Hayat bilgisi	1
78- Diğer derslere verilen bir mola	1	110- Hediye	1
79- Dinamizm	1	111- Heyecan	1
80- Dinlenme dersi	1	112- Hobi	1
81- Diyet	1	113- İşbirlikli öğrenme	1
82- Dondurma	1	114- Kanat	1
83- Dört gözle beklenen bir gün	1	115- Kapı	1
84- Dört mevsim	1	116- Kardelen çiçeği	1
85- Düğün	1	117- Kâşif	1
86- Eğitici bilgisayar oyunu	1	118- Kendine gelme seansı	1
87- Eğitici oyun	1	129- Kıskançlık kaynağı	1
88- Eğlence treni	1	120- Kışın giyilen triko	1
89- Eğlenceli bir parti	1	121- Kokteyl	1
90- Elmas	1	122- Kurşun kalem ucu	1
91- En önemli ders	1	123- Kurtuluş	1
92- En sevdiğimiz yemek	1	124- Külfet	1
93- Enerji atılan alan	1	125- Lamba	1
94- Enerji içeceği	1	126- Lavaş	1
95- Etkinlik	1	127- Lokomotif	1
96- Fair-play	1	128- Lunapark	1

Tablo 6.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforlar (Tablo 6.1. ve 6.2. Devamı)

Oluşturulan Metafor	f	Oluşturulan Metafor	f
129- Lunaparka gitmek	1	161- Sihirli ayna	1
130- Maden işletme tesisi	1	162- Silgi	1
131- Mesai bitimi	1	163- Sonsuzluk	1
132- Meslek dersi	1	164- Spor aleti	1
133- Meşale	1	165- Spor ayakkabı	1
134- Meyve ağacı	1	166- Sünger	1
135- Mitokondri	1	167- Sürpriz	1
136- Motivasyon	1	168- Sürpriz yumurta	1
137- Mutluluk kaynağı	1	169- Şarj	1
138- Nane	1	170- Şarj aleti	1
139- Neşeli hayat	1	171- Şefkat	1
140- Ok	1	172- Şezlong	1
141- Okyanus	1	173- Şifahane	1
142- Oyun	1	174- Tohum	1
143- Oyun alanı	1	175- Toplumsal yapının temel unsuru	1
144- Oyun hamuru	1	176- Trambolin	1
145- Öğrenciler için bir kaçış yolu	1	177- Tutkal	1
146- Öğrencinin hava deposu	1	178- Ulu bir meşe	1
147- Palyaço	1	179- Uzun ömür	1
148- Para	1	180- Vücudun gıdası	1
149- Pazar günü	1	181- Vücudun organları	1
150- Pijama	1	182- Yapay zekâ	1
151- Plato	1	183- Yaşam ve su ilişkisi	1
152- Psikoterapi	1	184- Yayla	1
153- Ritim	1	185- Yeşil bir elma	1
154- Ritimli bir müzikle dans etmek	1	186- Yıldız	1
155- Sağlam bir makine programı	1	187- Yokuştan sonraki düzlük	1
156- Sağlıklı yaşamın kaynağı	1	188- Zeka geliştirici	1
157- Serinlik veren bir içecek	1	189- Zincir	1
158- Sevgili	1	190- Zincirlerinden kopmuş aslan	1
159- Sevinç	1	191- Zirve yolculuğu	1
160- Sevmek	1		

Tablo 6.1., 6.2., ve 6.3. incelendiğinde, farklı branşlardan 346 öğretmenin beden eğitimi ve spor dersi için 191 farklı metafor ürettikleri görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğretmenler tarafından birden fazla oluşturulan metaforlar kullanım sayısına göre sırasıyla “terapi (23), ilaç (18), nefes (16), hayat (11), su (11), eğlence (8), güneş (7), sağlık (7), boş ders (5), müzik (5), stres topu (5),

teneffüs (5), özgürlük (5), oksijen (4), antrenman (3), ayna (3), çikolata (3), doping (3), mutluluk (3), rahatlık (3), tatil (3), toprak (3), vitamin (3), çiçek (2), dans etmek (2), doğa (2), doktor (2), enerji (2), güç (2), güvercin (2), hayal (2), ihtiyaç (2), kahve (2), meditasyon (2), mola (2), yenilenme (2), sağlıklı yaşam (2), sanat (2), serotonin (2), stresten kurtulma (2), şeker (2), tatlı (2), yaz tatili (2), yemek (2), yemek yemek (2)” tir.

Öğretmenler “terapi, ilaç, oksijen, nefes sağlık, vitamin ve doktor” gibi cevaplar ile beden eğitimi ve spor dersi kavramını ilişkilendirerek, öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde bedenlen, ruhen ve fiziken rahatladıkları ve kendilerini sağlıklı hissettikleri düşünülmektedir.

Ayrıca “çikolata, tatlı, şeker, dondurma, çay ve kahve” gibi cevaplarla beden eğitimi ve spor dersi kavramını ilişkilendirerek öğrencilerin bu dersi sevdikleri, “eğlence treni, lunaparka gitmek, palyaço, aksiyon filmi, eğlenceli bir parti ve düğün” gibi cevaplarla bu derste eğlendikleri düşünülmektedir.

Tablo 7.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan (Olumlu-Olumsuz) Metaforların Frekans Analizi

Metafor Konusu	Metafor Yönü	f	%
Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Olumlu	338	97.69
	Olumsuz	8	2.31

Tablo 7.1. incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine yönelik ürettikleri olumlu yöndeki metafor algıları (f=338, % 97.69) iken olumsuz yöndeki metafor algıları ise (f=8, % 2.31) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 8.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforların Kategorileri

Kategoriler	Metafor Adları	Metafor Sayısı	Metafor Frekansı	%
Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Terapi (22), İlaç (16), Nefes (16), Sağlık (7), Müzik (5), Güneş (4), Stres topu (4), Oksijen (4), Su (3), Vitamin (3), Doktor (2), Meditasyon (2), Serotonin (2), Rahatlık (2), Sağlıklı yaşam (2), Mutluluk (2), Yenilenme (2), Hayat (2), Stresten kurtulma (2), Beş yıldızlı mekânda öğle arası yemek yemek (1), Ferahlık veren liman esintisi (1), Akıl sağlığı (1), Yemek (1), İhtiyaç (1), Dans etmek (1), Diyet (1), Vücudun organları (1), Mutluluk kaynağı (1), Nane (1), Psikoterapi (1), Deşarj olma (1), Kendine gelme seansı (1), Şifahane (1), Öğrencinin hava deposu (1), Altın (1), Enerji atılan alan (1), Neşeli hayat (1), Çikolata (1), Bedene şifa (1), Ritimli bir müzikle dans etmek (1), Bilgisayar formatı (1), Zeka geliştirici (1), Sağlıklı yaşam kaynağı (1), Burun spreyi (1), Mitokondri (1), Hava (1), Filtre (1), Toprak (1), Kahve (1), Doping (1), Uzun ömür (1), Adrenalin (1), Hastane (1), Serinlik veren bir içecek (1), heyecan (1), Baklagil (1), Şeker (1), Yemek yemek (1), Vücudun gıdası (1), Arabanın yakıtı (1), Tatlı (1), Silgi (1), Aşısı (1),	63	148	42.77
Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Özgürlük (4), Sanat (2), Hayal (2), Özgürlük anıtı (1), Hediye (1), Kapı (1), En önemli ders (1), Güzel bir şarkı (1), Meslek dersi (1), Öğrenciler için bir kaçış yolu (1), Altın madeni (1), Zincir (1), Dört gözle beklenen bir gün (1), Rahatlık (1), Çömlek sanatı (1), Yokuştan sonraki düzlük (1), Demokratik süreçler (1), Bedeni belli hareketler ile disipline eden bir ders (1), Elmas (1), Bedenin dili (1), Beklenen bir gün (1), Acil durum (1), Sürpriz (1), Sihirli ayna (1), Zincirlerinden kopmuş aslan (1), Zirve yolculuğu (1), Havalara uçmak (1), Şefkat (1), Kıskançlık kaynağı (1), Su (1), Sonsuzluk (1), Kurtuluş (1), Güvercin (1), Mutluluk (1), Akşam yemeği (1), Toplumsal yapının temel unsuru (1), Kanat (1), İhtiyaç (1), Fair-play (1), Fiziksel tasarı (1), Sağlık bir makine programı (1), Yıldız (1), Kale arkasındaki taraftar (1)	43	48	13.87

Tablo 8.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Metaforların Kategorileri (Tablo 8.1. Devamı)

Kategoriler	Metafor Adları	Metafor Sayısı	Metafor Frekansı	%
Sevgi İfadeleriyle Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Çikolata (2), Kışın giyilen triko (1), Sevmek (1), Lavaş (1), Sevgili (1), Tatlı (1), Şeker (1), Kahve (1), Çay (1), Hobi (1), Bağımlılık (1), Sevinç (1), Çok lezzetli yemek (1), Hayat (1), Dondurma (1), En sevdiğimiz yemek (1), Yemek (1), Terapi (1)	18	19	5.49
Nesnelerle İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Spor aleti (1), Stres topu (1), Para (1), Anahtar (1), Spor ayakkabı (1), Trambolin (1), Şarj aleti (1), Ayna (2), Tutkal (1), Pijama (1), Oyun hamuru (1), Meşale (1), Ok (1), Sünger (1), Sürpriz yumurta (1), Halat (1), Kurşun kalem (1)	17	18	5.20
Tabiatla İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Hayat (8), Su (4), Güneş (3), Toprak (2), Çiçek (2), Doğa (2), Yeşil bir elma (1), Yayla (1), Dört mevsim (1), Galaksi (1), Meyve ağacı (1), Güvercin (1), Okyanus (1), Ulu bir meşe (1), Tohum (1), Baraj (1), Hava durumu (1), Gökkuşluğu (1), Kardelen çiçeği (1), Plato (1)	20	35	10.12
Eğlence Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Eğlence (7), Eğlence treni (1), Lunaparka gitmek (1), Oyun (1), Kokteyl (1), Dans etmek (1), Palyaço (1), Lunapark (1), Oyun alanı (1), Aksiyon filmi (1), Eğlenceli bir parti (1), Düğün (1), Ritim (1), Lokomotif (1)	14	20	5.78
Bedenin Dinlenmesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Teneffüs (5), Tatil (3), Yaz tatili (2), Mola (2), Şezlong (1), Dinlenme dersi (1), Diğer derslere verilen bir mola (1), Mesai bitimi (1), Pazar günü (1), Özgürlük (1)	10	18	5.20
Güç ve Dayanıklılık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Doping (2), Güç (2), Enerji (2), Enerji içeceği (1), Dinamizm (1), Şarj (1)	6	9	2.60
Kâşif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Ayna (1), Kâşif (1), Maden işletme tesisi (1), Coğrafi keşifler (1), Yapay zekâ (1), Fırsat (1), Lamba (1), İşbirlikli öğrenme (1), Hayat bilgisi (1), Eğitici oyun (1), Eğitici bilgisayar oyunu (1), Eğlence (1)	5	5	1.45
Yaşam Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Su (3), Yaşam ve su ilişkisi (1),	2	4	1.16
Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Antrenman (3), Aktivite (1), Demir (1), Etkinlik (1), İlaç (1)	5	7	2.02
Yeterince Verilmeyen Değer Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Boş ders (4), Boşluk doldurma (1), İkinci derece ders (1), Külfet (1), Boş zaman geçirme (1)	5	8	2.31

Tablo 8.1. ve 8.2. incelendiğinde çalışmaya katılan farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik oluşturdukları metaforlar ortak özelliklerine göre 13 başlık altında toplanmıştır.

Bu kategoriler; “Sevgi İfadeleriyle Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Nesnelerle İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Tabiatla İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Eğlence Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Bedenin Dinlenmesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Güç ve Dayanıklılık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Kâşif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Öğretici Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Yaşam Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi”, “Yeterince Değer Verilmeyen Beden Eğitimi ve Spor Dersi” şeklinde belirlenmiştir.

Bu metaforlar farklı branş öğretmenlerinin yaptıkları açıklamalar kapsamında metaforun kaynağından atfedilen düşünce kapsamında gruplandırılmıştır.

4.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Oluşturulan Kavramsal

Metafor Kategorileri

4.4.1. Sağlık ve Huzur Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 63 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “terapi (22), ilaç (16), nefes (16), sağlık (7), müzik (5), güneş (4), stres topu (4), oksijen (4), su (3), vitamin (3), doktor (2), meditasyon (2), serotonin (2), rahatlık (2), sağlıklı yaşam (2), mutluluk (2), yenilenme (2), hayat (2), stresten kurtulma (2)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi ilaç gibidir. Çünkü beden ve ruh sağlığını korumayı ve geliştirmeyi sağlar.” (7 E 32-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi ferahlık veren liman esintisi gibidir. Çünkü bu ders nefes almamızı, kendimize daha çok önem vermemizi ve sağlıklı yaşamamızı sağlar.” (9 K40-7)

“Beden eğitimi ve spor dersi ilaç gibidir. Çünkü vücudun kendine gelmesini sağlar.” (15 E35-13)

“Beden eğitimi ve spor dersi akıl sağlığı gibidir. Çünkü sağlam kafa sağlam vücutta bulunur.” (16 E63-32)

“Beden eğitimi ve spor dersi müzik gibidir. Çünkü dinlenmek için müzik dinlediğimiz gibi zihin dağınıklığını atmak için de spor yapıp dinlenirsin.” (19 E36-12)

“Beden eğitimi ve spor dersi terapi gibidir. Çünkü kapalı alanlarda yalnızca öğrenmeye koşullandırılmış öğrencilerin soluklandığı, dinlendiği ve eğlendiği, aynı zaman da sağlık bulduğu ortamları oluşturur.” (24 K35-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi nefes gibidir. Çünkü öğrencilerin zihinsel ve bedensel rahatlamalarını sağlar.” (25 E39-12)

“Beden eğitimi ve spor dersi nefes gibidir. Çünkü her şeyin not verildiği ve sınava tabi tutulduğu bu dönemde öğrencilere nefes olur. Telefonda kafasını kaldırmayan, sürekli ders kitaplarına boğulan çocukların dört gözle beklediği derstir.” (28 K26-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi terapi gibidir. Çünkü spor yapan öğrencilerin sporla buluşabildikleri nadir zaman dilimidir. Spor yapmayanların bile kendilerini not baskısı altında hissetmeden, özgürce geçirebilecekleri keyifli bir derstir.” (29 K37-15)

“Beden eğitimi ve spor dersi müzik gibidir. Çünkü nasıl ki müzik ruhun gıdasıdır. Beden eğitimi ve spor dersi de vücudun gıdasıdır.” (34 E30-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi nefes gibidir. Çünkü derslerden bunaldığınızda sizi rahatlatır.” (36 E54-30)

“Beden eğitimi ve spor dersi nefes gibidir. Çünkü sıkıcı ve yorucu iş yükünün içerisinde size nefes aldırır.” (37 K35-14)

“Beden eğitimi ve spor dersi dans gibidir. Çünkü insana stres attırır ve insanı motive eder.” (39 K35-12)

“Beden eğitimi ve spor dersi güneş gibidir. Çünkü insanı rahatlatır, huzur verir, kötü alışkanlıklardan korur ve grup olmayı, dayanışmayı, sorumluluk kazanmayı, kaybetmeyi, öğretir.” (47 K43-20)

“Beden eğitimi ve spor dersi terapi gibidir. Çünkü spor beden ve ruhen insana çok faydalıdır. İnsanı zinde kılar. Bu da sağlık ve başarı için olmazsa olmazımızdır.” (53 K55-30)

“Beden eğitimi ve spor dersi nefes gibidir. Çünkü tüm ağır derslerin yorgunluğundan denizde tam boğulacakken birinin seni yüzeye çıkarıp, nefes almanı sağlaması gibi bir şeydir.” (57 E33-7)

“Beden eğitimi ve spor dersi serotonin hormonu gibidir. Çünkü mutluluk salgılar.” (59 E27-3)

“Beden eğitimi ve spor dersi terapi gibidir. Çünkü derste yapılan egzersizler neropinefrini artırarak, strese yanıt verir ve stresi azaltır. Vücut esner ve zihinsel rahatlık oluşur.” (63 K36-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi nane gibidir. Çünkü nanenin insanı ferahlattığı gibi beden eğitimi ve spor dersi de öğrencileri rahatladır.” (71 E31-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi terapi gibidir. Çünkü öğrenciler sınıf ortamından ve kültür derslerinden bunaldıkları zaman beden eğitimi ve spor dersi ile rahatlayarak, yorulan zihinlerini dinlendirme fırsatı bulabilmektedirler.” (73 K26-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi stres topu gibidir. Çünkü öğrenciler streslerini bu derste atar ve bu ders sağlıklarına iyi gelir.” (79 E28-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi psikoterapi gibidir. Çünkü öğrenciler beden eğitimi ve spor dersinde istedikleri gibi hareket ettikleri için içlerindeki enerjiyi dışarıya rahatça yansıtabilmektedir.” (84 E26-3)

“Beden eğitimi ve spor dersi şifahane gibidir. Çünkü arada stresimizi atar ferahlarız.” (103 E39-6)

“Beden eğitimi ve spor dersi ilaç gibidir. Çünkü bedeni sağlıklı olan insanın ilaca ve doktora ihtiyacı kalmaz. Vücudu her zaman dinç ve zinde kalır.” (117 E30-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi bedene şifa gibidir. Çünkü öğrenci beden eğitimi ve spor dersinde spor yaparak, daha sağlıklı olmakla birlikte zararlı ve faydasız şeylerle uğraşmaktan alıkonmuş olur. Aynı zamanda sosyalleşmiş olur. Özgülüveni artar. Böylece hem beden hem ahlaken hem de ruhen öğrencinin sağlıklı olmasına yardımcı olur.” (148 K40-8)

“Beden eğitimi ve spor dersi bilgisayar formatı gibidir. Çünkü bu derste öğrenciler spor yaparak üzerlerindeki stresi atar. Zihinsel ve bedensel olarak yenilenirler. Format atılmış gibi daha dinç olurlar.” (158 E30-79)

“Beden eğitimi ve spor dersi zekâ geliştirici gibidir. Çünkü beyinlerine oksijen giden öğrencilerin tüm enerjilerini attıkları için derslere daha fazla motive olabilirler. Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur.” (168 K37-15)

“Beden eğitimi ve spor dersi burun spreyi gibidir. Çünkü nefesimizi açar.”
(175 E47-23)

“Beden eğitimi ve spor dersi hava gibidir. Çünkü nefes aldırır.” (190 K43-20)

“Beden eğitimi ve spor dersi filtre gibidir. Çünkü öğrenciler bu derste spor yaparak enerjilerini dışarı atarlar ve kötü alışkanlıklardan arınmış olurlar.” (193 E55-29)

“Beden eğitimi ve spor dersi baklagil gibidir. Çünkü öğrenciler ve veliler için öncelikli değildir. Genellikle matematik ve fen derslerine yönelmenin başarı getireceğine inanılır. Oysaki sağlıklı zihin ve beden gelişimi için protein içerikli besinler nasıl gerekliyse beden eğitimi ve spor dersi de o kadar gereklidir. Önemi eksikliğinde anlaşılıyor. İnsanlar beslenirken önce başka gıdalara yönelirler ama protein daha önemlidir.” (196 K36-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi toprak gibidir. Çünkü toprak, insandaki negatifliği, fazla yükü nasıl alıyorsa beden eğitimi ve spor dersi de insanı dinlendirir, insanın yorgunluğunu stresini ortadan kaldırır.” (199 K26-3)

“Beden eğitimi ve spor dersi kahve gibidir. Çünkü vücudu dinç tutar ve zinde olmamızı sağlar.” (206 E30-6)

“Beden eğitimi ve spor dersi yenilenme gibidir. Çünkü negatif enerjimizi pozitifçe çevirir. Bu da rahatlama, deşarj olma, beden ve ruhun huzura kavuşması ve kendini her gün yenilemeyi sağlar.” (226 E60-36)

“Beden eğitimi ve spor dersi hayat gibidir. Çünkü sağlıklı bir yaşam için spor şarttır.” (245 K32-7)

“Beden eğitimi ve spor dersi adrenalin gibidir. Çünkü hareket halinde adrenalin salgılanır ve stres yönetiminde etkilidir.” (259 E40-13)

Öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersi ile sağlığı bütünleştirdikleri görülmüştür. Sağlıklı bir nesil için beden eğitimi ve spor dersinin çok önemli olduğu düşünülmektedir. (9) göre beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilerin sağlıklı ilişkili yaşam kalitelerini arttırmayı amaçlayan bir ders olma özelliğini taşımaktadır.

4.4.2. Değer ve Duyguların İfadesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 43 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “özgürlük (4), sanat (2), hayal (2)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi hediye gibidir. Çünkü sizin sevinmenizi sağlar.”
(3 K33-6)

“Beden eğitimi ve spor dersi özgürlük anıtı gibidir. Çünkü beden dersinde öğrencilerin hepsi istediği gibi özgürce hareket edip havalara zıplar. Özgürlük anıtı gibi dünyadaki hiçbir şeyi takmazlar.” (21 K35-11)

“Beden eğitimi ve spor dersi öğrenciler için bir kaçış yolu gibidir. Çünkü diğer derslerde bunalan öğrencilerin kafalarını dağıtabilecekleri tek zaman dilimi bu derstir. Evde ödev yapan, hafta sonu kurstan kursa koşturan öğrenciler için beden eğitimi ve spor dersi nefes alabildikleri tek zamandır.” (97 K27-3)

“Beden eğitimi ve spor dersi altın madeni gibidir. Çünkü sporla altın gibi çocuklar açığa çıkar.” (107 E34-9)

“Beden eğitimi ve spor dersi özgürlük gibidir. Çünkü çocukların ders programında ilk baktıkları ders beden eğitimi ve spor dersidir. Çocuk kendini o

derste çok mutlu hisseder ve bütün boş derslerin beden eğitimi ve spor dersi olmasını diler.” (112 K28-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi zincir gibidir. Çünkü istenirse o zincirler kırılır ve yenilikler ortaya çıkarılır. İstenirse de o zincirlere mahkûm olunur ve eğitimde hiçbir yenilik gerçekleşmez. Ayrıca basmakalıp bilgilerden ziyade daha uygulanabilir ve hayata geçirilebilir çalışmalar yapılmalıdır. Beslenme, diyabet, zihin sağlığı ve beden eğitimi bir bütün olarak gösterilmelidir.” (114 K37-6)

“Beden eğitimi ve spor dersi özgürlük gibidir. Çünkü bu derste istediğimiz etkinliği yapabileceğimizi hissederim.” (124 K28-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi dört gözle beklenen gün gibidir. Çünkü bu dersin olduğu günün çocuklar için ayrı bir önemi vardır.” (130 K32-9)

“Beden eğitimi ve spor dersi çömlek sanatı gibidir. Çünkü ham maddeye uygun teknik ve yöntemle işlenirler. Şekil verilebilirler.” (136 K32-6)

“Beden eğitimi ve spor dersi yokuştan sonraki düzlük gibidir. Çünkü bunalmış zihnin berraklaştığı, insanın yüzünde tebessümler açtıran bir derstir.” (139 E43-19)

“Beden eğitimi ve spor dersi demokratik süreçler gibidir. Çünkü sınıf etkinliklerinin planlanmasında ve yürütülmesinde tüm bireylerin katılımını sağlar.” (142 K29-2)

“Beden eğitimi ve spor dersi beden dili gibidir. Çünkü iyi hissetmenin ve beden özgürlüğünün anlatımıdır.” (157 K51-30)

“Beden eğitimi ve spor dersi beklenen bir gün gibidir. Çünkü öğrenciler genel anlamda bu dersi sevdikleri için beden eğitimi ve spor dersi olan günler ipe çekilir.” (161 E31-7)

“Beden eğitimi ve spor dersi acil durum gibidir. Çünkü başımıza gelmedikçe, nasıl müdahale etmemiz gerektiğini öğrenemeyiz.” (176 E31-8)

“Beden eğitimi ve spor dersi hayal gibidir. Çünkü hep olmasını istersin.” (182 K48-26)

“Beden eğitimi ve spor dersi sanat gibidir. Çünkü sanatın değerini kimse bilmiyor.” (211 E41-17)

“Beden eğitimi ve spor dersi zincirlerinden kopmuş aslan gibidir. Çünkü gerek kıyafet gerekse hareket bakımından öğrencilerin kendisini özgür hissettiği bir derstir.” (215 E50-20)

“Beden eğitimi ve spor dersi havalara uçmak gibidir. Çünkü hiçbir derste bu kadar mutlu olmuyor öğrenciler. Çocuğun sevdiği bir spor var ve bu derste gerçekleştirme imkânı buluyorlar. Kendi yeteneğini ortaya çıkarınca da mutlu oluyorlar.” (223 K32-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi kıskançlık kaynağı gibidir. Çünkü herkes bu derse girenleri kıskanır ve tüm dersler beden eğitimi olsun ister.” (244 K34-7)

“Beden eğitimi ve spor dersi su gibidir. Çünkü nasıl geçtiği belli olmaz.” (247 K30-2)

“Beden eğitimi ve spor dersi sonsuzluk gibidir. Çünkü öğrenciler hiç bitmesini istemez.” (258 K25-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi güvercin gibidir. Çünkü özgür olduğumu başka hiçbir derste bu kadar hissetmemiştim.” (294 K36-7)

“Beden eğitimi ve spor dersi mutluluk gibidir. Çünkü öğrenciler ders programı geldiğinde ilk beden eğitimi ve spor dersine bakar.” (297 K35-8)

“Beden eğitimi ve spor dersi fair-play gibidir. Çünkü sporda kurallara uymaktan ziyade rakibe saygı duyarak ve rakibin onuruna zarar vermemek olan fair-play, beden eğitimi ve spor dersinde de geçerlidir. Ders sadece eğitim açısından değil öğrencilere ahlaki yeterlilikte sağlamaktadır.” (307 E32-3)

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor dersine yönelik olarak bu kategoride birçok metafor kullanılmıştır. Beden eğitimi ve spor derslerinde bireyler sevdikleri, mutlu oldukları sportif etkinlikleri yapabildikleri için bu derse duygusal olarak değer verdiklerini göstermektedir Bu da beden eğitimi ve spor dersinin birçok insanda değer olarak bir anlam ifade ettiğini göstermektedir.

4.4.3. Sevgi İfadeleriyle Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 18 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metafor “çikolata (2)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi kışın giyilen triko gibidir. Çünkü sıcak ve sevimlidir.” (1 K28-3)

“Beden eğitimi ve spor dersi sevmek gibidir. Çünkü öğrencilerin severek, isteyerek girdiği bir derstir.” (26 E38-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi lavaş gibidir. Çünkü geniş keyiflidir ve geniştir.” (43 E49-23)

“Beden eğitimi ve spor dersi güzel bir şarkı gibidir. Çünkü dilden dile yayıldıkça, melodisi ezgisi daha çok söylendikçe, dinlendikçe anlamlanır. Eskimez klasikleşir.” (56 K29-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi sevgili gibidir. Çünkü o dersi gördüğünde bütün olumsuzlukları unutursun.” (72 E30-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi çikolata gibidir. Çünkü en sevdiğim ders ve kendimi en iyi hissettiğim derstir.” (195 K43-22)

“Beden eğitimi ve spor dersi tatlı gibidir. Çünkü her öğrenci beden eğitimi ve spor dersini sever. Aynen tatlıyı da çoğu insanın sevdiği gibi.” (201 K37-14)

“Beden eğitimi ve spor dersi şeker gibidir. Çünkü öğrencilerin en sevdiği derstir.” (213 K40-19)

“Beden eğitimi ve spor dersi kahve gibidir. Çünkü kısa sürede biter. Uzayıp giden dersler yanında keyfi aklınızda, ruhunuzda, bedeninizde kalır.” (217 K38-15)

“Beden eğitimi ve spor dersi bağımlılık gibidir. Çünkü vazgeçilmez ve süreklidir.” (265 K26-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi sevinç gibidir. Çünkü sevdiğe ilerlersin ve sevgiyle bütün engelleri aşarsın.” (266 E34-3)

“Beden eğitimi ve spor dersi çok lezzetli yemek gibidir. Çünkü öğrenciler bu dersin hiç bitmesini istemez ve ne kadar faydalı olduğuna bakmaz. O anda aldığı haz ona kendini çok iyi hissettirir.” (272 E32-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi hayat gibidir. Çünkü bir sürü dersin içinde hayatın içinden olup, en sevilen derstir.” (274 K33-8)

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor dersi için bu kategoride çokça metafor kullanılmıştır. Bu da bu dersin öğrencilerimiz tarafından sevildiğini göstermektedir

4.4.4. Nesnelere İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategorinin toplam 17 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu kategoride bulunan metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metafor “ayna (2)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi spor aleti gibidir. Çünkü onunla ne kadar çok zaman geçirilirse ders de bedene o denli faydalı olur.” (11 E29-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi stres topu gibidir. Çünkü insanların bazen streslerini atabilecekleri bir yerin, bir aracın olması gerekir.” (45 K28-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi para gibidir. Çünkü insanların paralarının bitmemesini istediği gibi beden eğitimi ve spor dersinin de bitmemesini isterler.” (61-E30-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi anahtar gibidir. Çünkü açılmayan kapıları açar.” (70 K31-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi spor ayakkabısı gibidir. Çünkü rahatlatıcıdır.” (82 E29-6)

“Beden eğitimi ve spor dersi trampolin gibidir. Çünkü çocuklar bu derste tüm enerjilerini atarlar.” (105 K27-6)

“Beden eğitimi ve spor dersi ayna gibidir. Çünkü öğrencilerin kendilerini daha iyi görmelerine neden olur. Öğrencinin kendini daha rahat yansıtacağı bir derstir.” (155 K30-6)

“Beden eğitimi ve spor dersi tutkal gibidir. Çünkü öğrenciler bu dersler ile daha çok okula bağlanırlar ve derslere ilgileri artar.” (183 E38-13)

“Beden eğitimi ve spor dersi pijama gibidir. Çünkü rahattır ve serbesttir.”
(205 K25-3)

“Beden eğitimi ve spor dersi meşale gibidir. Çünkü yapılan bedensel aktiviteler geleceği yönlendirmede ve başarılı olmaya giden yolda kişiyi aydınlatan bir meşaledir.” (320 K30-6)

“Beden eğitimi ve spor ders ok gibidir. Çünkü yaydan çıkan bir ok hedefi vurur. Beden eğitimi ve spor dersi de bu ok ile hedefi tam on ikiden vurdurur.” (326 E38-12)

“Beden eğitimi ve spor dersi sünger gibidir. Çünkü tüm kötü düşünceleri emer.” (334 E38-9)

“Beden eğitimi ve spor dersi halat gibidir. Çünkü öğrenciyi okula bağlayarak aralarında güçlü bir bağ kurar.” (343 K35-13)

“Beden eğitimi ve spor dersi kurşun kalem ucu gibidir. Çünkü hemen biter.”
(344 K33-9)

Araştırmaya katılan kişiler beden eğitimi ve spor dersi için duygu ve düşüncelerini nesnelere vasıtasıyla olumlu yönde dile getirmişlerdir.

4.4.5. Tabiatla İlgili Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 20 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “hayat (8), su (4), güneş (3), toprak (2), çiçek (2), doğa (2)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi hayat gibidir. Çünkü onu her alanda kullanırsın.” (62 K40-14)

“Beden eğitimi ve spor dersi yayla gibidir. Çünkü yayla, coğrafi kavram olarak geniş alanı ifade eder. Beden eğitimi için geniş mekan, saha ve alanlara ihtiyaç vardır. Bunun yanı sıra eşofman gibi giysiler giymeleri ve derslerin daha çok pratik olarak verilmesi, insana yayladaymış gibi rahatlık verir.” (64 E34-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi dört mevsim gibidir. Çünkü her mevsim, mevsim şartlarına göre ders işlenir.” (81 E29-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi çiçek gibidir. Çünkü enerji ve hayat dolu bir derstir.” (93 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi hayat gibidir. Çünkü inişler, çıkışlar, düşmeler, kalkmalar, kazanmak ve kaybetmek vardır.” (95 K31-2)

“Beden eğitimi ve spor dersi galaksi gibidir. Çünkü bütün dersleri içine alan ve her birini etkileyen bir derstir.” (111 E38-15)

“Beden eğitimi ve spor dersi su gibidir. Çünkü yönümüzü bulmamızı sağlar.” (115 K33-8)

“Beden eğitimi ve spor dersi güneş gibidir. Çünkü beden ve zihin için ihtiyaçtır.” (141 K28-2)

“Beden eğitimi ve spor dersi toprak gibidir. Çünkü toprak gibi beden eğitimi ve spor dersinde de emek vererek bir şeyler elde ederiz, meyvesini alırız.” (145 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi meyve ağacı gibidir. Çünkü spor dersinde, her biri birbirinden farklı branşlarda başarılı olarak farklı özellikte öğrenciler vardır. Bir emek sonucunda her öğrenciden farklı meyveler alırız.” (146 E32-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi su gibidir. Çünkü su gibi akışkandır.” (214 E40-20)

“Beden eğitimi ve spor dersi hayat gibidir. Çünkü çocukların hayatın tamamen içinde oldukları, hissettikleri, yaparak-yaşayarak öğrenmenin temelidir.”
(230 E38-12)

“Beden eğitimi ve spor dersi güvercin gibidir. Çünkü güvercin nasıl özgürse insanda beden eğitimi ve spor dersinde kendini o kadar özgür hisseder. Spor yaptıkça ufku açılır ve kendini rahatlamış hisseder.” (238 K28-6)

“Beden eğitimi ve spor dersi okyanus gibidir. Çünkü geniş spor alanları ve bahçelerde dilediğinize koşturursunuz. Diğer derslerde bir oturağa sıkışan öğrenci, beden eğitimi ve spor dersinde uçsuz bucaksız alanda koşturur.” (261 K25-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi ulu bir meşe gibidir. Çünkü bütün temel derslerin yanında hep olması gereken ulu bir ağaçtır. Toplumlara sadece sanat ve spor düzeltebilir. İnsanları sanat ve spor kurtarır.” (270 E31-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi tohum gibidir. Çünkü gereken önemi verirsek çiçek olur.” (286 K37-12)

“Beden eğitimi ve spor dersi hava durumu gibidir. Çünkü spor salonu yoksa dersin işlenişini hava durumu belirler.” (312 E29-7)

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor dersi için olumlu yönde tabiatla ilgili benzetmelere çokça yer verildiği görülmektedir.

4.4.6. Eğlence Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 14 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metafor “eğlence (7)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi eğlence gibidir. Çünkü öğrencilerin bedenlerini kullanabildikleri, eğlenebildikleri, sevdikleri şeyleri yapabildikleri bir derstir.” (6 E44-24)

“Beden eğitimi ve spor dersi eğlence treni gibidir. Çünkü eğlence, her insanın ihtiyacı olan şeydir. Beden eğitimi ve spor dersi her zaman öğrencileri eğlendirir, mutlu eder.” (40 K25-2)

“Beden eğitimi ve spor dersi lunaparka gitmek gibidir. Çünkü hayata enerji katar.” (87 K45-22)

“Beden eğitimi ve spor dersi oyun gibidir. Çünkü hem eğlendirir hem sosyalleştirir, hem de arkadaşlığı geliştirir.” (91 K41-18)

“Beden eğitimi ve spor dersi dans etmek gibidir. Çünkü orada hareket edersin, eğlenirsin. Ritmin vardır ve keyif verir.” (96 K30-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi palyaço gibidir. Çünkü öğrencileri eğlendirir.” (101 K46-18)

“Beden eğitimi ve spor dersi aksiyon filmi gibidir. Çünkü heyecanla beklenir, hiç bitmesin denir.” (194 E33-8)

“Beden eğitimi ve spor dersi eğlenceli bir parti gibidir. Çünkü öğrencilerin bir sürü sıkıcı ders arasında, yapmaktan keyif aldıkları aktiviteleri içerir.” (203 K42-14)

“Beden eğitimi ve spor dersi düğün gibidir. Çünkü çocukların coşkuyla koştuğu, heyecanlandığı, mutlu olduğu, eğlence dolu eylemlerin bulunduğu ortamdır.” (242 K42-18)

“Beden eğitimi ve spor dersi lokomotif gibidir. Çünkü çok fazla sesin çıktığı, eğlencenin bol olduğu, yolculuğun hiç bitmesinin istenmediği bir derstir.” (336 K27-2)

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor derslerinde öğrencilerin eğlendiği düşünülmektedir. (85) “Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin ürettikleri metaforlar” adlı çalışmalarında öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi için “neşe verici olarak beden eğitimi ve spor dersi” alt kategorisinde “eğlence, oyun, spor, özgürlük” gibi metaforlar üretmişlerdir. Bu anlamda beden eğitimi ve spor dersinin hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından sevildiği ve neşeli bir ders olarak gördüğü anlaşılmaktadır.

4.4.7. Bedenin Dinlenmesi Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 10 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “teneffüs (5), tatil (3), yaz tatili (2), mola (2),” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi teneffüs gibidir. Çünkü yoğun ders yükünün altında bir dinlenme alanıdır.” (42 E34-7)

“Beden eğitimi ve spor dersi dinlenme dersi gibidir. Çünkü o kadar zor dersin ardından öğrencilerin dinlenip, nefes alabileceği derstir.” (75 E32-7)

“Beden eğitimi ve spor dersi mola gibidir. Çünkü yorucu ve bunaltıcı bir yolculukta verilen molalar herkese iyi gelir.” (167 K38-15)

“Beden eğitimi ve spor dersi teneffüs gibidir. Çünkü teneffüste çocuklar nasıl zihinlerini dinlendiriyorsa beden eğitimi ve spor dersinde de dinlendirir. Vücut

sağlığı ve dinçliği; zihnin sağlığı ve dinçliğiyle doğru orantılıdır. Sağlıklı zihinler, sağlıklı bedenlere bağlıdır.” (229 K25-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi mesai bitimi gibidir. Çünkü mesai bitiminde insanlar rahatlar ve vücutlarını dinlendirir.” (255 K26-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi pazar günü gibidir. Çünkü hayatın ve derslerin yoğunluğuna bir mola verilir.” (256 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi yaz tatili gibidir. Çünkü insanın stresini atabileceği, zihnin yorgunluğundan kurtulabileceği birçok aktiviteyi barındırır.” (309 E31-4)

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor derslerinde öğrencilerin bedenlen ve ruhen dinlendiği düşünülmektedir.

4.4.8. Güç ve Dayanıklılık Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 6 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “doping (2), güç (2), enerji (2)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi enerji içeceği gibidir. Çünkü spor yaptıkça enerjimiz artar.” (74 K30-3)

“Beden eğitimi ve spor dersi güç gibidir. Çünkü bireye ve öğrenciye güç kazandırmada araçtır.” (164 K29-3)

“Beden eğitimi ve spor dersi enerji gibidir. Çünkü insana enerji verir.” (219 k25-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi dinamizm gibidir. Çünkü dinamik olmayı ve gelişmeyi ister.” (251 E41-15)

“Beden eğitimi ve spor dersi enerji gibidir. Çünkü öğrencinin formda ve dinamik kalmasına ve vücudun iyileşmesine yardımcı olur.” (306 E57-34)

Yapılan araştırmada, beden eğitimi ve spor derslerinde yapılan aktivitelerle öğrencilerin güç ve dayanıklılıklarının arttığı düşünülmektedir.

4.4.9. Kâşif Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 5 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak kullanılan metaforlar “ayna (1), kâşif (1), maden işletme tesisi (1), coğrafi keşifler (1), yapay zekâ (1)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi ayna gibidir. Çünkü kendini keşfetmenin yollarını gösterir.” (51 E35-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi kâşif gibidir. Çünkü kişi kendi bedenini, neler yapabileceğini keşfedebilmelidir. Varlığımızın ve bedenimizin değerini bilmelidir. Onu kullanıp, yönetmeyi öğretmeli; varsa bir yeteneğimiz onu keşfetmelidir.” (69 k33-7)

“Beden eğitimi ve spor dersi maden işleme tesisi gibidir. Çünkü ders esnasında değerler yetenekler ortaya çıkartılabilir.” (78 E29-8)

“Beden eğitimi ve spor dersi coğrafi keşifler gibidir. Çünkü öğrenciler farkında olmadıkları yeteneklerini keşfederler.” (241 K28-4)

Bu araştırmada beden eğitimi ve spor dersi, öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkaran bir araç olduğu düşünülmektedir.

4.4.10. Öğretici Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 7 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak kullanılan metaforlar “fırsat (1), lamba (1),

işbirlikli öğrenme (1), hayat bilgisi (1), eğitici oyun (1), eğitici bilgisayar oyunu (1), eğlence (1)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi fırsat gibidir. Çünkü spor alanında birçok yeni spor dalı hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlar.” (32 E34-12)

“Beden eğitimi ve spor dersi lamba gibidir. Çünkü öğrenciler beden eğitimi ve spor dersinde aydınlanır.” (80 K31-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi hayat bilgisi gibidir. Çünkü öğrenciler vücudunu en doğru nasıl kullanması gerektiğini öğrenir.” (227 E33-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi eğitici bilgisayar oyunu gibidir. Çünkü hem eğlenirsin, hem öğrenirsin.” (260 K24-2)

Beden eğitimi ve spor dersleri öğrenciler için hem eğitici ve eğlendirici hem de öğreticidir. Bu araştırmada beden eğitimi ve spor dersinin, öğrencilerin eğlenerek öğrenmesini sağlayan bir araç olduğu düşünülmektedir.

4.4.11. Yaşam Kaynağı Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 2 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metafor “su (3)” dur.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi su gibidir. Çünkü insanın beden ve ruhen olgunlaşmasını sağlayıp insana hayat verir.” (13 E31-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi su gibidir. Çünkü bedene can verir, zamanı su gibi geçirir.” (208 K29-5)

Yapılan araştırmada bu kategoride sınırlı sayıda metafor üretildiği görölmüştür.

4.4.12. Spor Faaliyeti Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 5 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metafor “antrenman (3)” dır.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi aktivite gibidir. Çünkü spor yapmak bir aktivitedir.” (2 K35-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi antrenman gibidir. Çünkü antrenman yaptıkça maça hazırlanırsın. Beden eğitimi ve spor dersi de spora hazırlık aşamasıdır.” (18 E31-8)

“Beden eğitimi ve spor dersi antrenman gibidir. Çünkü çocuklar bu dersi ipe çeker ve spor ile ilgili çalışmalar yapıp farklı spor dallarını tecrübe edebilirler.” (102 E34-10)

“Beden eğitimi ve spor dersi antrenman gibidir. Çünkü haftada bir gün düzenli spor yaptırır.” (178 K31-8)

“Beden eğitimi ve spor dersi etkinlik gibidir. Çünkü spor etkinlikler ile geçecek bir derstir.” (209 K36-7)

Okullarda öğrencilerin spor faaliyeti yapabildiği tek zaman dilimi beden eğitimi ve spor dersleridir. Bu araştırmada beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilerin spor yapmasında bir araç olduğu düşünölmektedir.

4.4.13. Yeterince Değer Verilmeyen Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Bu kategori toplam 5 farklı metafordan oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforların frekans dağılımına bakılarak birden fazla kullanılan metafor “boş ders (4)” dir.

Aşağıda bazı katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir:

“Beden eğitimi ve spor dersi boş ders gibidir. Çünkü öğretmen sadece topu verir ve çocuğa herhangi bir yönlendirmede bulunmaz.” (12 K27-4)

“Beden eğitimi ve spor dersi boşluk doldurma gibidir. Çünkü boş ders olarak kullanılır.” (90 K46-20)

“Beden eğitimi ve spor dersi 2. derece ders gibidir. Çünkü eğitim kurumlarında bu ders matematik, fizik gibi dersler kadar dikkate alınmaz. Adeta bu ders öğrenciye bir aktivite gibi sunulur.” (94 E35-8)

“Beden eğitimi ve spor dersi külfet gibidir. Çünkü okullarda gerek soyunma odalarının olmaması, gerek dersin genelde “rahat-hazır ol, topu al, serbestsin” mantığında olması öğrencilere külfet gelmektedir.” (153 E27-5)

“Beden eğitimi ve spor dersi boş zaman geçirme gibidir. Çünkü çocukluktan beri girdiğim beden eğitimi ve spor dersleri hep “alın şu topları oynayın” şeklinde olmuştur. Öğretmen olduktan sonraki gözlemim de değişmedi. “Alın şu topu oynayın” anlayışı devam ediyor. Öğretmen için bir “yatış” dersi olarak devam etmektedir.” (172 E41-17)

“Beden eğitimi ve spor dersi boş ders gibidir. Çünkü bu derste bu branşın eğitiminden çok öğrenciye serbest zaman etkinliği için zaman verilir ve dersler boş geçer.” (278 E28-7)

Bu arařtırmada beden eđitimi ve spor dersleri için yeterince imkanların olmaması (spor malzemesi, spor salonu), derslerin işlevselliđini dūřurdūđu dūřünölmektedir. Bunun yanında beden eđitimi ve spor derslerine giren bazı öđretmenlerin, derslerde öđrencilerin geliřimi için herhangi bir etkinlik yapmaması bu dersin boş ders olarak algılanmasına neden olduđu dūřünölmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Literatür taramasında beden eğitimi ve spor alanında metaforla ilgili çalışmaya rastlanmış ancak öğretmenlerin beden eğitimi ve spor öğretmenleri ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik görüşlerinin ortaya çıkarıldığı herhangi bir metaforik çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılan bu araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmeni kavramına yönelik 215, beden eğitimi ve spor dersi kavramına yönelik ise 191 farklı metafor ürettikleri görülmüştür.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni kavramı için en fazla kullanılan metaforlar sırasıyla “arkadaş (9), demir (9), doktor (7), ağaç (6), güneş (6), ışık (6), koç (6), çelik (5), gökkuşuğu (5), hayat (5), kâşif (5), komutan (5), psikolog (5), terapist (5), antrenör (4), kurtarıcı (4) zımba (4)” dır.

Beden eğitimi ve spor dersi kavramı için en sık kullanılan metaforlar ise sırasıyla “terapi (23), ilaç (18), nefes (16), hayat (11), su (11), eğlence (8), güneş (7), sağlık (7), boş ders (5), müzik (5), stres topu (5), teneffüs (5), özgürlük (5), oksijen (4)” dır.

Elde edilen tüm bulgular değerlendirildiğinde beden eğitimi ve spor öğretmeni ve beden eğitimi ve spor dersinin en fazla sağlıkla ilişkilendirildiği görülmektedir. Çalışmada öğretmenler en çok “sağlık ve huzur kaynağı olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni” kategorisinde (% 16,52), “sağlık ve huzur kaynağı olarak beden eğitimi ve spor dersi” kategorisinde (% 42,77) metafor üreterek beden eğitimi ve spor öğretmeni ve beden eğitimi ve spor dersinin sağlıkla ilişkilerini ortaya çıkarmıştır. (9) göre beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilerin sağlıkla ilişkili yaşam kalitelerini arttırmayı amaçlayan bir ders olma özelliğini taşımaktadır. Bu da

okullarda sağlıklı bir neslin yetişmesi için beden eğitimi ve spor derslerinin çok önemli olduğunu, okullarda beden eğitimi ve spor ders saatlerinin artırılması gerektiğini, beden eğitimi ve spor derslerine sadece bu branştan mezun olan öğretmenlerin girmesi gerektiğini, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sağlık alanında önemli bilgi birikimine sahip olması gerektiğini ortaya çıkarmaktadır.

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerini, öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve ahlaki yönden gelişimlerini sağlayarak kendi bedenlerini tanmasına katkıda bulunan birer öğretici (%11.88) olarak gördükleri düşünülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrencilerini sporla eğiterek sağlıklı bir neslin yetişmesini sağlaması, bu branş öğretmenlerini diğer branş öğretmenlerinden farklı kılmaktadır.

Araştırmanın “Eğlence Olarak Beden Eğitimi ve Spor Dersi” kategorisindeki bulgularına göre farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersini çoğunlukla “eğlence, eğlence treni, lunaparka gitmek, oyun, kokteyl, dans etmek, palyaço, lunapark, oyun alanı, aksiyon filmi, eğlenceli bir parti, düğün, ritim, lokomotif” ile ilişkilendirdikleri belirlenmiştir. Bu da farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı algılarının çok olumlu oluşu söylenebilir. (85) “Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin ürettikleri metaforlar” adlı çalışmalarında öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi için “neşe verici olarak beden eğitimi ve spor dersi” alt kategorisinde “eğlence, oyun, spor, özgürlük” gibi metaforlar üretmişlerdir. Bu anlamda beden eğitimi ve spor dersinin hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından sevildiği ve neşeli bir ders olarak gördüğü anlaşılmaktadır.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni öğrencinin, toplumun ve öğretmenlerin gözünde farklıdır. Şekliyle, davranışlarıyla ilgi odağıdır ve doğal liderdir. Eğitim bütünlüğü içinde teorik ve uygulamalı birikimlerini aktaran, beden eğitimi ve spor değerlerini kazandıran, bu doğrultuda öğrencilerin yeteneklerini oluşturan, geliştiren eğitimci ve öğreticidir. (84). Katılımcılar, beden eğitimi ve spor öğretmenlerini, öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkaran bir kâşif olarak (% 5.80) görmüşlerdir. Bu çocuklarda doğru yetenek seçiminin ilkokul dönemlerinde başladığı gerekçesiyle ilkokullarda beden eğitimi ve spor derslerine beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin girmesi gerektiği düşüncesini ortaya çıkarmıştır.

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerini okulun düzen ve disiplinini sağlayan (%4.64) bireyler olarak gördüğü düşünülmektedir. (38) göre öğrencileri disipline etmek beden eğitimi ve spor öğretmenin görevlerindedir. Bu da okullarda disiplini sağlamak için beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin önemli bir yeri olduğunu göstermektedir.

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, öğrencilerin bedensel ve zihinsel gelişimlerine katkıda bulunarak, öğrencilere yol gösterdiği (%13.33) düşünülmektedir. (41)'a göre nitelikli bir beden eğitimi ve spor öğretmeninde olması gereken niteliklerden biri de öğrenciyi yönlendirmeli, teşvik etmeli ve öğrenciye rehberlik etmelidir.

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin, değer ve duyguların ifadesi olarak beden eğitimi ve spor dersi kategorisine yönelik olarak (%13.87) oranında metafor üretmişlerdir. Beden eğitimi ve spor derslerinde bireyler sevdikleri, mutlu oldukları sportif etkinlikleri yapabildikleri için bu derse duygusal olarak değer

verdiğini ve beden eğitimi ve spor dersinin birçok insanda değer olarak bir anlam ifade ettiğini göstermektedir.

Araştırma sonucunda, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrencilerle derslerin içeriği gereği yakın iletişim içinde olması nedeniyle öğrencilerin beden eğitimi ve spor öğretmenlerini kendilerine anne, baba, ağabey gibi değerli bir varlık olarak görmelerini sağlamıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrencilerini müsabakalara götürmesi ve başarılar elde etmesi, bu branşın öğretmenlerine olan saygıyı artırıp zihinlerde değerli bir öğretmen olarak kalmasında etkili olmaktadır.

Okullarda öğrencilerin spor faaliyeti yapabildiği tek zaman dilimi beden eğitimi ve spor dersleridir. Bu araştırmada beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilerin spor yapmasında bir araç olduğu düşünülmektedir.

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okulda spor kıyafeti ile olmaları, derslerin bahçede işleniyor olması, öğrencileri çok fazla bunaltmayıp rahatlamalarını sağladığı için rahat oldukları (%2.32) düşünülmektedir.

Yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine yönelik olumsuz algısı (% 2.89) ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik olumsuz algısı (% 2.31) oldukça az görülmektedir. Bunda son yıllarda yapılan atama sayılarının artmasıyla birlikte beden eğitimi ve spor derslerine bu branştan mezun olan öğretmenlerin girmesinin etkili olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte bazı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinin içeriğine uygun hareket etmediği düşüncesi, bu branşın öğretmenlerine olan saygıyı olumsuz yönde etkilediğini düşündürmektedir. Diğer taraftan (66) ise ortaokullarda beden eğitimi ve spor öğretmenine yönelik çalışmada üretilen

metaforlarda öğrenciler en çok “sınırlı bir insan olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni” (f=74, % 15,81) kategorisine yönelik metafor üretmişlerdir.

Araştırmanın sonucu ışığında faydalı olacağı düşünülen öneriler sunulmuştur.

Metaforlar, öğretmenlerin beden eğitimi ve spor öğretmeni ve beden eğitimi ve spor dersi kavramına ilişkin sahip oldukları duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmada bir araç olarak kullanılabilir.

Benzer bir çalışma ortaöğretim kurumlarındaki idarecilere ve yükseköğretim kurumundaki akademisyenlere uygulanabilir

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerine yönelik olumsuz algıların nedenlerini ortaya çıkaracak daha ayrıntılı ve nitel çalışmalar yapılabilir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerine yönelik olumsuz algıların nedenlerini gidermeye yönelik hizmet içi eğitimler verilebilir.

Bu ve benzeri çalışmaların dikkate alınarak öğretmen yetiştirme öğretim programları gözden geçirilip eksik olan yönler yeniden düzenlenebilir.

KAYNAKLAR

1. Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Yelken Tepe Yayınları.
2. Fidan, N. & Erden, M. (1991). *Eğitime Giriş*, Feryal Matbaacılık, Ankara.
3. Alkan, C. (1997). *Eğitim Teknolojisi*, Anı Yayıncılık, Ankara.
4. Aksoy, C. (1999). *Beden Eğitimi ve Sporun Eğitime Etkisi*, Malatya İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
5. Tamer, K. Pular, A. (2001). *Beden Eğitimi Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık Ltd. Sti., 3.
6. Demirhan, G. (2006). *Spor Eğitiminin Temelleri*, Ankara: Bağırhan Yayınevi.
7. Selçuk MH. (2010). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrenci Velilerinin Beden Eğitimi Dersinin Sosyalleşmeye Etkilerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Malatya.
8. Ünlü, H. ve Aydos, L. (2007). Öğretmen Görüşlerine Göre; Beden Eğitimi Derslerinde Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Tercih Ettikleri Öğretim Yöntemleri. Ahi Evran Üniversitesi, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8 (2) 71-81.
9. Alparslan, S. (2008). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumlar*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı.
10. Marton, F. (1981). *Phenomenography Describing Conceptions of The World Around Us*. *Instructional Science* (10), 177-200.

11. Cerit, Y. (2008). Öğretmen Kavramı ile İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretme ve Yöneticilerin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, (6), 461522.
12. Polat, S. (2010) *İlköğretim 6-7 Sınıf Öğrencilerinin Matematik Kavramına İlişkin Kullandıkları Metaforlar*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Tokat.
13. Türker, M. (2009) *Mevlana'nın Mesnevi'sinde Metaforun Yeri*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Van.
14. Aracı, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*.(1. Baskı). Ankara: Bağırhan Yayınları.
15. Çöndü, A. (2004) *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
16. Arslan, M. ve Bayrakçı M. (2006). Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim- Öğretim Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 35(171), 100-108.
17. Gedikli, Ö. (2014). *Ortaokul 2, 3 ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Öğretmenini Algılayışının Metaforlar Aracılığıyla Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
18. Ertürk, S. (1979). *Eğitimde program geliştirme* (3. Baskı). Ankara: Yelken Tepe Yayınları.
19. Kızılloluk, H. (2002). *Eğitimle İlgili Temel Kavramlar: Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. (2. Baskı) Ankara: Mikro Yayınları.
20. Özer, B. (2004). *Öğretmen Davranışlarının Uzaktan Eğitim Yaklaşımıyla Kazandırılması*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

21. Alkan, C. (2003). *Meslek ve Öğretmenlik Mesleği*. V. Sönmez (Ed.), *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, 243-294, Ankara: Anı Yayıncılık.
22. Milli Eğitim Temel Kanunu, (1979). Kabul Tarihi 14.06.1973, Resmi Gazete, S. 14574.
23. Kılıç, M. Kaya, A. Yıldırım, A. ve Genç, Gülten, (2004). Eğitimci Gözüyle Öğretmen ve Öğrenci, *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
24. Akyıldız, H. (1996). *The Evaluations of Teacher Candidates About Effective Teacher Features on The Ideal – Practical Level, Teacher Training for The Twenty – First Century*. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, 39-50, İzmir.
25. Şişman, M. (2003). *Öğretmenliğe Giriş* (6.Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.
26. Yılman, M. (2001). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Öncü Basımevi, Ankara.
27. Duman, T. (1991). *Türkiye’de Orta Öğretime Öğretmen Yetiştirme* (Tarihi Gelişimi). İstanbul: MEB Basımevi.
28. Murat, M., Ünişen, A. ve Kanadalı, S. (2010). Eğitim Fakültesine Yeni Başlayan Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğini Algılayışları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(23), 226-244.
29. Şişman, M. (2009). *Eğitim Bilimine Giriş* (5.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
30. Şentürk, H. (2012). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Ders İçi Tutum ve Davranışları ile Kullandıkları Özel Öğretim Yöntemlerinin Ortaöğretim Öğrencilerinin Beceri Öğrenimleri ile Spor Alışkanlığı Kazanımları Üzerine Etkileri*. Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

31. Kale, R. ve Erşen, E. (2011). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş*. Ankara: Nobel.
32. Yalçın, H. (1995). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni El Kitabı*, Ankara: Gürler Ofset, 89.
33. Demirhan, G. (2002), *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Niteliklerine İlişkin Görüşler*, Eğitim ve Bilim, 27(123), 35 – 41.
34. Gülay, H, E. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmenleri' nin İş Doyum Düzeylerinin Araştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
35. Yetim, A. (1999). Öğretmenlik Mesleği ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Sosyal Görevleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı:3, 222-234.
36. Nebioğlu, D. (2004). *Beden Eğitimi Dersi (Genel Esasları, Planlaması ve Denetimi)*. 2. Baskı. Bursa: Alp Yayınevi.
37. Yuvacı, H. (2015). *Sınıf ve Beden Eğitimi Öğretmenliği Mezunu Öğretmenlerin Beden Eğitimi Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı, Bolu.
38. Tunç, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş*. Ders Notları, Niğde, 6-84.
39. Karakuş, S. ve Küçük, V. (1999). Eğitimin Bütünlüğü İçerisinde Orta Dereceli Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Etkinlikleri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (1), 279-293.

40. Ersoy Y. (1997). Nitelikli Matematik Öğretmeni Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 237: 3-7.
41. Pehlivan Z. (1998). Nitelikli Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme. Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, *Spor Bilimleri Kongresi*. Erzurum, 7-23.
42. Başaran, İ. E. (1991). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
43. Nixon, J E., Jewett A E. (1980). *An Introduction to Physical Education*. 9th. Ed. Philadelphia: Saunders College Publishing.
44. Hesapçioğlu, M.(1992). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Eğitim Programları ve Öğretim. İstanbul: Beta Yayın Dağıtım, 170-175.
45. Aydemir, İ. (2014). *Spor Genel Müdürlüğünün Yürüttüğü Okul Sporları Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi*, 2014, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
46. Öçalan, M. ve Erdoğan, M. (2009). Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyi. Niğde Üniversitesi, *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 280-291.
47. Açak, M. (2006). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin El Kitabı*, İstanbul, Morpa Kültür Yayınları.
48. Saban, A. (2004) “Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2, 131- 155.
49. Salman, Y. (2003). *Dilin Düş Evreni: Eğretileme*, Kitaplık. YKY. 65 (Ekim). 53-54. İstanbul.

50. Kövecses, Z. (2002). *Metaphor a Practical Introduction*. New York: Oxford University.
51. Lakoff, G. ve Johnson, M. (2005). *Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil*. (G. Y. Demir, Çev). İstanbul: Paradigma.
52. Semerci, Ç. (2007). Program Geliştirme Kavramına İlişkin Metaforlarla Yeni İlköğretim Programlarına Farklı Bir Bakış. Cumhuriyet Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 31 (1), 139-154.
53. Kutluay, F. (2009) *Ütopyalarda Metafor*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Van, 3-12.
54. Yalçın, M. (2011). *İlköğretim Okullarında Okul Müdürüne İlişkin Metaforik Algılar*. (Yayınlanmış) Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
55. Özcan, A. (2010). *İlköğretim Öğrencilerinin İngilizce Öğrenmeye Yükledikleri Anlamlar: Metaforik Bir Analiz*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
56. Kalyoncu, R. (2012). Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının “Öğretmenlik” Kavramına İlişkin Metaforları. Mustafa Kemal Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 9(20), 471-484.
57. Çelikten, M. (2005). Kültür ve Öğretmen Metaforları. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
58. Gürbüz, O. ve Gündüz, M. (2006) Eğitim Fakültelerini Yeni Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metaforlarının Karşılaştırılması, Afyon

Kocatepe Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, VIII (2), 292-311
Afyonkarahisar.

59. Beşkardeş, S. (2007) *Üstün Zekâlı ve Özel Yetenekli Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Öğretiminde Metafor Sisteminin Uygulanması*, Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Afyon, 47-48.
60. Vendryes, J.V. (2001), *Dil ve Düşünce*, çev. Berke Vardal, (Multilingual, İstanbul) Ben-Peretz, M., Mendelson, N. & Kron, F. W. (2003). *How Teachers in Different Educational Context View Their Roles*. *Teaching and Teacher Education*, 19, 277-290.
61. Emanatian, M. (1995). *Metaphor and the expression of emotion: The value of crosscultural perspectives*. *Metaphor and Symbol*, 10(3), 163-182.
62. Fetterman, A. K., Bair, J. L., Werth, M., Landkammer, F., Robinson, M. D. (2015). *The scope and consequences of metaphoric thinking: Using individual differences in metaphor usage to understand how metaphor functions*.
63. Steen, G. (2008). *The paradox of metaphor: Why we need a three-dimensional model of metaphor*. *Metaphor and Symbol*, 23(4), 213-241.
64. Black, M. (1962). *Models and Metaphor*. *Studies in Language and Philosophy*. Ithaca-London Cornell University Press, London.
65. Allan, G. Harrison ve David F. Treagust (2006). *Teaching and Learning with Analogies, Metafor and Analogy an Science Education*, 11-51.
66. Kardeşoğlu, T. (2015). *Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine İlişkin Metaforik Algular*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

67. Koç, M., Murathan, F., Yetiş, Ü. & Murathan, T. (2015). İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Spor Kavramına İlişkin Algıları, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(9), 294- 303.
68. Ada, S. (2013). *Öğrencilerin Matematik Dersine ve Matematik Öğretmenine Yönelik Algılarının Metaforlar Yardımıyla Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
69. Umuzdaş, S. ve Umuzdaş, M. S. (2013). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Algılarının Metafor Yoluyla Belirlenmesi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 10(1), 719-729.
70. Aktamış, H., Dönmez, G. 2016. Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Dersine, Bilime, Fen Bilimleri Öğretmenine ve Bilim İnsanına Yönelik Metaforik Algıları, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 7- 30.
71. Dinç, Z. (2015, 17-19 Nisan). Müzik Öğretmenliği Programı Öğretmen Adaylarının Piyano Dersi Kavramına İlişkin Metafor Algıları. *İpek Yolunda Müzik Kültürü & Eğitimi Konferansında sözlü bildiri olarak sunulmuştur*, İstanbul.
72. Dumanlı, E. (2014). Aktif Öğrenmede Bir Teknik; Metafor Uygulaması, Türkçe Öğretmen Adaylarının Türkçe Dersi Algıları Üzerine. *International Journal of Language Academy*. 2 (4), 68-85.
73. Mertol, H., Doğlu, M. ve Yılar, B. (2013). Üstün Zekâlı ve Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Metaforik Algıları. *Journal of Gifted Education Research*, 1 (3), 176-183.

74. Şengül, S., Katrancı, Y. ve Cantimer, G. (2014). Ortaöğretim Öğrencilerinin Matematik Öğretmeni Kavramına İlişkin Metafor Algıları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 25(1), 89-111.
75. Soysal, D. ve Afacan, Ö. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Fen ve Teknoloji Dersi ve Fen ve Teknoloji Öğretmeni Kavramlarına Yönelik Metafor Durumları. Mustafa Kemal Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 287-306.
76. Aydın, F. ve Ünaldı, Ü. E. (2010). Coğrafya Öğretmen Adaylarının Coğrafya Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(2), 600-622.
77. Köksal, Ç. (2010). *İlköğretim 1. Sınıf Öğrencilerinin, Ebeveynlerinin ve Öğretmenlerinin Okuma-Yazma Kavramına Yükledikleri Anlamlar: Metaforik Bir Analiz*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
78. Erginer, E. & Erginer, A. (2009). The Metaphors About The Turkish Education Systems Used By The University Students in Turkey. *II. International Congress of European Turks (ICET)*, Antwerp, Belgium.
79. Oğuz, A. (2009). Öğretmen Adaylarına Göre Ortaöğretim Öğretmenlerini Temsil Eden Metaforlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 182, 36-56.
80. Saban, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
81. Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim Okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları İle İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yoluyla Analizi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Osmangazi Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

82. Saban, A. (2008). *Okula İlişkin Metaforlar*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. 14(55), 459-496.
83. Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 8. Basım, Ankara; seçkin yayınevi.
84. Özyiğit, C., (1991). *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*, İzmir.
85. Namlı, A., Temel, C., Güllü, M. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Ürettikleri Metaforlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 479-496.

EKLER

EK 1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

AÇIKLAMA

Değerli katılımcılar, bu çalışma beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik algılarınızı anlamaya yönelik hazırlanmıştır. Elde edilen veriler araştırma dışında kullanılmayacaktır. Vereceğiniz samimi ve içten cevaplar için teşekkür ederiz.

Samed Yeniçeri
Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz: Kadın (), Erkek (),

Yaşınız:

Kaç yıllık öğretmensiniz

Hangi branş öğretmenisiniz:

Okul takımı ya da spor kulübünde lisanslı spor yaptınız mı? Evet (), Hayır ()

EK 2. METAFOR ÇALIŞMA KÂĞIDI

METAFORLAR

Latince ve Grekçe “**metafora**” kökünden gelen metafor kavramı; öte, aşırı anlamındaki **meta** ile taşımak, yüklenmek anlamındaki **pherein** sözcüklerinden oluşmuş birleşik bir isimdir. Günümüzde daha çok söz sanatı olarak bilinen metafor, dilimizde karşılığını **benzetme, eğretileme, mecaz** ve **istiare** olarak bulmuştur.

Her dilde, anlatımı güçlendirmek, canlı ve kalıcı kılmak için yararlanılan söz sanatlarından biri olan “benzetme”; bir nesnenin niteliğini, bir eylemin özelliğini daha iyi anlatabilmek için başka nesne ve eylemlerden yararlanılarak, onu anımsatma yoluyla gerçekleştirilir(Aksan,1998). Arslan ve Bayrakçı'ya(2006) göre metafor, bireylerin kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme mekanizması olarak dikkat çekmektedir.

Örnek: Okul altın gibidir. Çünkü altın nasıl gün geçtikçe değerlenirse, insan da okulda vakit geçirdikçe değerlenir.

Değerli Öğretmenler! Sizlerden bu bilgiler ışığı altında beden eğitimi ve spor öğretmenlerine dair “Beden eğitimi ve spor öğretmenigibidir. Çünkü.....” ve Beden eğitimi ve spor dersigibidir. Çünkü ” şeklinde metaforlar oluşturmanızı istiyorum. Desteğiniz için teşekkür ederim.

Samed YENİÇERİ

Beden eğitimi ve spor öğretmeni.....gibidir.

Çünkü.....

.....

.....

.....

Beden eğitimi ve spor dersigibidir.

Çünkü

.....

.....

.....

EK 3. ETİK KURUL KARARI

EK-3

Kayıt Tarihi:
30/07/2018

Protokol No:
07/08

T.C
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
İNSAN ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARARI

ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerine ve Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Algılarının Metaforik Analizi
ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	Karma Araştırma Modeli (Nitel-Nicel) Yüksek Lisans Tezi
ARAŞTIRMACILAR	Samed YENİÇERİ Dr. Öğr. Üyesi Yakup KOÇ
KARAR	Araştırmanın etik açıdan "uygun" olduğuna karar verildi.

ETİK KURUL BAŞKAN V.
Dr. Öğr. Üyesi Serap SÖKMEN

TARİH
30/07/2018

İMZA

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre İlyas SAYAR tarafından 27.08.2018 tarihinde e-İmzalanmıştır.
Evrağınızı <http://evrakdogrulama.erkincan.edu.tr> linkinden 5254ECB1X7 kodu ile doğrulayabilirsiniz.

EK 4. İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA İZİNİ

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.19062860
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi

11/10/2018

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Erzincan Binali Yıldırım Üniv. 21.09.2018 tarih ve 40511 sayılı yazısı.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/2017/25 No'lu Gen.
c) Millî Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 05.10.2018 tarihli tutanağı.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Samed YENİÇERİ'nin "**Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerine ve Beden Eğitimi ve Spor Derslerine Yönelik Algılarının Metaforik Analizi**" konulu tezi kapsamında, ilimiz Başakşehir, Avcılar, Küçükçekmece ve Esenyurt ilçelerinde bulunan liselerde görev yapan öğretmenlere; kişisel bilgi formu ve metafor çalışma formunun uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

- Ek:
1- Genelge
2- Komisyon Tutanağı

OLUR
11/10/2018

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212) 455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5e32-2b9d-3559-884c-af11 kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

1988'de Erzincan'da doğdu. İlkokul eğitimini Erzincan'da, ortaokul eğitimini Trabzon'da ve lise eğitimini Ankara'da almıştır. 2010 yılında Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programında Lisans Eğitimine başlamış ve 2014 yılında mezun olmuştur. 2014 yılında İstanbul'da MEB'e bağlı bir liseye beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak atanmıştır. 2016 yılında Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Eğitimine başlamıştır.

Samed YENİÇERİ